

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

Факультет романо-германських мов
Кафедра міжнародної мовної комунікації

Збірник наукових тез

ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

Випуск 7

Острог
Видавництво Національного університету «Острозька академія»
2020

УДК 81.111
ББК 81.2
3 – 41

*Рекомендовано до друку радою факультету романно-германських мов
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 9 від 20 травня 2020 року)*

Редакційна колегія:

Шевчук Дмитро Михайлович – проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету «Острозька академія»;

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романно-германських мов Національного університету «Острозька академія»;

Крайчинська Галина Вацлавівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька академія».

Технічний секретар:

Зарічна Інна Борисівна – старший лаборант кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька академія».

Рецензенти:

Тищенко Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор;

Жуковський Василь Миколайович – доктор педагогічних наук, професор.

3 – 41 English for Specific Purposes : збірник наукових тез / Ред. кол.:
Д. М. Шевчук, І. В. Ковальчук, Г. В. Крайчинська. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. Випуск 7. 190 с.

DOI 10.25264/20.05.2020

У збірнику вміщено тези, присвячені проблемі викладання професійної англійської у вищих навчальних закладах. Тези стосуються таких основних тем: контроль рівня володіння англійською мовою як складова оптимізації навчання професійної англійської; професійна англійська для немовних спеціальностей; інтерактивні методи навчання професійної англійської та інформаційні технології в освіті; країнознавство у навчанні професійної англійської; комунікативний підхід при викладанні професійної англійської.

Адреса редколегії:

35800, Україна, Рівненська область, м. Острог, вул. Семінарська, 2.

УДК 81.111
ББК 81.2

© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2020

ЗМІСТ

Бабич Вікторія, Крайчинська Галина ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТОК-ШОУ ДЖИММІ ФЕЛЛОНА «СЬОГОДНІ ВВЕЧЕРІ»	7
Багнюк Анастасія, Логінова Лілія СЛОВА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ АНАЛОГІВ В ІНШИХ МОВАХ	12
Васюхник Олександра ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФРАНЦУЗЬКОМОВНОЇ ТА АНГЛОМОВНОЇ ВІРТУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	16
Галецький Сергій СТРУКТУРА СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	20
Годунко Вікторія ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ТВОРЧІСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ СПІВАЧКИ СЕЛЕНИ ГОМЕЗ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЛЮБОВІ ТА ІНШИХ ДУШЕВНИХ СТАНІВ	26
Дворник Дарія, Логінова Лілія LINGUISTIC ANALYSIS OF STYLISTIC FIGURES AND EXPRESSIVE MEANS OF ENGLISH LANGUAGE IN THE WORKS OF O. HENRY	31
Єсінова Катерина ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ У РОМАНІ ЛЮСІ МОД МОНТГОМЕРІ “ANNE OF AVONLEA” («ЕНН ІЗ ЕЙВОНЛІ»)	36
Жуковський Василь, Тимчук Яна ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ РОЛЕЙ ЯК ЗАСОБУ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ МЕТОДУ АКТИВІЗАЦІЇ МОЖЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ І КОЛЕКТИВУ	41
Іваніщенко Оксана, Логінова Лілія ОСНОВНІ ПІДХОДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ФАХІВЦЯМИ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ (PLAIN ENGLISH AND LEGAL ENGLISH)	47

Кичан Анастасія, Жуковський Василь ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ «DUOLINGO» ТА «LINGUALEO»	52
Клинова Дарина ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНИХ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	57
Кокошко Анастасія КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖЕСТОВИХ КОМПОНЕНТІВ КОМУНІКАЦІЇ	61
Коляда Юлія ПРОБЛЕМИ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ СТУДЕНТИ ПІД ЧАС ЗАСВОЄННЯ, ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ІДИОМ	65
Король Катерина, Крайчинська Галина ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕКЛАДУ НАЗВ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ	69
Косенко Анастасія ОСОБЛИВОСТІ ОДНОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ У UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS	73
Крайчинська Галина, Бобков Вадим ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	76
Кузьменко Анастасія КОМУНІКАТИВНИЙ ВПЛИВ РЕКЛАМИ НА СПОЖИВАЧА	85
Кундеус Віта РОЗВИТОК АНГЛІЙСЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ	90
Марчук Тетяна ОСОБЛИВОСТІ ХРОНОЗРУШЕНЬ У РОМАНІ ВІРДЖІНІ ВУЛФ «ОРЛАНДО»	96
Мілова Даріна СТИЛІСТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ У БРИТАНСЬКОМУ СЕРІАЛІ «КЛИЧТЕ ПОВИТУХУ»	100

Мілова Даріна ПРОФЕСІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У БРИТАНСЬКОМУ СЕРІАЛІ «КЛИЧТЕ ПОВИТУХУ»	104
Мишура Аліна ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЯ ШЕРЛОКА ХОЛМСА В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАН ДОЙЛЯ «ПІСТРЯВА СТРИЧКА»	108
Мутерко Василь МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ	113
Олійник Діана КОМПАРАТИВІСТИКА АНГЛОМОВНОЇ ТА УКРАЇНОМОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «КОХАННЯ» У ФРАЗЕОЛОГІЇ	116
Павлюк Тетяна ПОНЯТТЯ «СЛЕНГ» ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ ТА БРИТАНСЬКИХ ПІДЛІТКІВ	122
Павлюк Христина ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ БА БАЗІ “SKYENG” ПЛАТФОРМИ	125
Погранична Ольга ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ АЛЮЗІЇ В АНГЛІЙСЬКИХ ТЕКСТАХ	136
Прозапас Наталія ВИРАЖЕННЯ ДОРІКАННЯ ЛЕКСИЧНИМИ ТА ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ЗАСОБАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	140
Пшенична Анастасія ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕНЬ РОК-ГУРТУ QUEEN ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	146
Ревенко Людмила ЗНАЧЕННЯ МЕТАФОРИ В РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБІЗНАНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	153
Романюк Юлія ОСОБЛИВОСТІ І ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛОРАТИВІВ В ЖУРНАЛІ “NATIONAL GEOGRAPHIC”	156

Рудик Аріна

ЕФЕКТ ВІДЧУЖЕННЯ В РОМАНІ В. НАБОКОВА
«ЗАПРОШЕННЯ НА СТРАТУ»161

Семчук Валентин

ЕВОЛЮЦІЯ ГОЛОВНОГО ГЕРОЯ У РОМАНІ ТОМАСА КІНІЛЛІ
«СПИСОК ШИНДЛЕРА»164

Сердюк Юліана

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ ГІМНАЗІЇ ..168

Хмільовська Оксана

РИТМІЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ
(НА МАТЕРІАЛІ ВІРШІВ ОСКАРА УАЙЛЬДА)171

Черняк Максим

ДИСКУРСИВНІ АСПЕКТИ ФЕНОМЕНУ БЛОГЕРСТВА
(НА МАТЕРІАЛІ БЛОГІВ FUNFORLOUIS
ТА VAGABROTHERS)174

Шемчук Ольга

ТРУДНОЩІ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ
СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ178

Ющак Юлія

ОСОБЛИВОСТІ КОГЕЗІЇ ТЕКСТУ СТАТЕЙ
У БІЗНЕС-ВИДАННЯХ182

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ186

УДК 811.111'25

Бабич Вікторія, Крайчинська Галина

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В АМЕРИКАНСЬКОМУ
ТОК-ШОУ ДЖИММІ ФЕЛЛОНА «СЬОГОДНІ ВВЕЧЕРІ»**

Стаття присвячена дослідженню та характеристиці перекладу у популярному американському вечірньому ток-шоу Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері». Проаналізовано способи перекладу у ток-шоу. Основну увагу приділено перекладу та вживанню фразеологізмів.

Ключові слова: фразеологізми, переклад, ток-шоу, вживання, американський, особливості.

The article is dedicated to researching and characterizing of the translation in The Tonight Show starring Jimmy Fallon. Ways of translation in talk shows are analyzed. The focus is on translation and the use of phraseologisms.

Keywords: phraseological units, translation, talk show, usage, american, peculiarities.

Актуальність дослідження. Однією з актуальних проблем сучасного дослідження фразеологізмів є проблема їх перекладу. Я. І. Рецкер, вивчаючи проблему перекладу фразеологізмів, говорить про те, що перекладач повинен вміти розглядати різні значення фразеологізмів, передавати їх емоційно-експресивні функції і, крім того, розбиратися в основних теоретичних питаннях фразеології [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активними дослідниками фразеології ХХ століття були Поливанов Є. Д., Анічков І. Є., Ларін Б. А. Що стосується дослідження фразеології в англо-американській лінгвістичній традиції, то активними дослідниками англо-американської фразеології були А. Маккей (А. Makkaï),

Дж. Б. Флорес д'Аркас (Giovanni B. Flores d'Arcais) Крістіна Каччіарі (Christina Cacciari), Сем Глюксберг (Sam Glucksberg), Розмарі Глезер (Rosemarie Glaser) та інші [2, с. 131-133].

Дослідити практичні аспекти перекладу в середовищі ЗМІ, зокрема ФО в американському ток-шоу The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері»). Відповідно до мети, основне наше завдання полягає у з'ясуванні особливості перекладу ЛО та ФО в американському ток-шоу The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері»).

Виклад основного матеріалу дослідження. Основними способами перекладу фразеологізмів є передача фразеологізму за допомогою фразеологічного еквівалента (подібний фразеологізм, що співпадає за всіма параметрами з фразеологічною одиницею (далі ФО) оригіналу); фразеологічного аналога (образна фразеологічна одиниця в українській мові, аналогічна за змістом англійській ФО, але заснована на іншому образі); калькування (дослівний переклад); описовий переклад (для пояснення сенсу фразеологічної одиниці, яка не має в українській мові ні аналога, ні еквівалента і не підлягає дослівному перекладу). Способи перекладу ФО за допомогою фразеологічного еквівалента або аналога належать до фразеологічного перекладу, а за допомогою калькування і описового перекладу – до нефразеологічного перекладу [3].

Для порівняння та дослідження особливостей перекладу в американському ток-шоу The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері») було обрано фрагмент інтерв'ю з Бенедиктом Камбербетчем українською та англійською мовами. Лексика, яку використовує Джиммі Феллон та Бенедикт Камбербетч є зрозумілою, тобто вони використовують лексику, яка не містить зайвого смислового навантаження, технічні терміни та специфічна лексика використовуються рідко, саме тому перекладач дослівно перекладає більшість фраз та фразеологічних одиниць.

Коли ведучий просить назвати будь – яке silly word (дурне слово), актор відповідає «Flibbity-Jibbet» («Флібіті Джибіт»). Переклад було здійснено шляхом перекладацької транслітерації, тому що не існує українських відповідників до терміну Flibbity-Jibbet,

він відноситься до безеквівалентної лексики. Ймовірно, це слово було вигадано Бенедиктом Камбербетчем відразу в ході інтерв'ю. Також шляхом перекладацької транслітерації було перекладено вигук «Geronimo!» («Джероннімо!»). Вигук «Geronimo» не має українських відповідників, більше того він пов'язаний з вождем Джероннімо, якого дуже боялися білі люди і завжди від страху стридали у вікно, коли хтось кричав: «Geronimo!». Тому зараз, коли американські десантники стридають з літака, вони кричать: «Geronimo!». А також діти, коли граються на подвір'ї пригають з різних місць та викрикують це слово. Прикладами описового перекладу є переклад назв свята та фільму: Hanukkah (єврейське свято Ханука), Superman (назва фільму «Супермен») [4], [5].

Вступні слова ведучого Джиммі Феллона було перекладено способом калькування: «We gonna ask you first for some silly words, nouns, verbs, adjectives, etc. We'll do that, and they're gonna be written on the cue cards as we're saying them. But also I'll write among this card. Then we're gonna act out that dramatic Mad Lib scene. Ready for this?» («Зараз я буду записувати дурні слова, іменники, дієслова, прикметники і так далі. Їх записуватимуть на телесуфлер, а я буду записувати у свою картку все, що ми назвемо, а тоді зіграємо сценку на гру слів. Готовий?») [4], [5].

Іншими прикладами дослівного перекладу є момент, коли актор згадував слово: «A verb ending in -ing? Uh... gyrating». («Дієслово, що закінчується на -ся? Хм... обертатися»), слова, які процитував гість програми: ««This town needs an enema». Jack Nicholson in Batman...» («Цьому місту потрібна клізма. Джек Нікколсон з Бетмену...»), репліки, які казав актор, коли вони розігрували виставу: «You're here today under suspicion of second-degree robbery... You know that one of the best parts about being a detective is that I get to lock up criminals like you...» («Тебе підозрюють у пограбуванні другого ступеню... Знаєш, що найкраще в роботі детектива? Це те, що я саджаю таких злочинців, як ти за ґрати...») [4], [5].

При перекладі фразеологізму there you go використовують лексичний переклад, який застосовують тоді, коли поняття у початковій формі позначається ФО, а в мові перекладу – у вигляді

слова. There you go, зазвичай, перекладаємо як будь-ласка, однак дуже часто переклад слова залежить саме від контексту, тому в передачі використали інший український відповідник:

– Exclamation, you said to someone... you say “Ау...” (Вигук, ти кажеш комусь ... «О...»)

– Crumbs! (Дідько!)

– There you go. (Піде) [4], [5].

Іншими прикладами використання лексичного перекладу є переклад фразеологізму act out: «Then we're gonna act out that dramatic Mad Lib scene.» («А тоді зіграємо сценку на гру слів»), have something written all over it, що означає показати визначений факт точно: «And the crime scene has your butt written all over it.» («І на місці злочину всюди сліди твоєї дупи»), а також pull out, що має два значення: припинити брати участь в діяльності або, якщо транспортний засіб pulls out, то він починає рухатися по дорозі, тоді як в передачі було використано зовсім інший переклад, який швидше залежить від контексту «Well, we've pulled out our words.» («Що ж, ми обрали слова») [4], [5].

ФО get tough має декілька значень: ставати складно, а також бути строгим з кимось через невідповідну поведінку. При перекладі було використано спосіб калькування та перше значення ставати складно:

– This... another body part (Інша частина тіла.)

– Another body part? This is getting tough. Uh... little toe. (Інша частина тіла? Стає складно. Хм... мизинець) [4], [5].

Коли актор вирішив прокоментувати процес написання сценарію, він сказав: «This is how it's going upstairs, this is how we're writing Oscars». (На горі ще згадають як ми писали цей сценарій). Go upstairs має декілька значень: підійматися по сходах вгору, щоб дістатися вищої точки будинку, а також звертатися до когось при владі, до того хто знаходиться на вищій позиції влади, ніж особа, яка звертається, наприклад, бос чи директор. [4], [5].

Проаналізувавши особливості перекладу в американському ток-шоу The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері»), ми з'ясували, що найбільш вживаними способами перекладу є спосіб калькування, лексичний та

описовий. Дізналися, що перекладач компетентний у перекладі фразеологізмів. При перекладі було звернено увагу на контекст, національний колорит та емоційний стан ведучого та гостя ток-шоу, які використовували ФО в мовленні. А також дослідили, що зі 100 % проаналізованих ФО з американського ток-шоу The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (Джиммі Феллона «Сьогодні ввечері»), 73,3% ФО перекладено способом калькування, 13,3% – лексичним способом, 10,1% – описовим способом, 3,3% – за допомогою пошуку фразеологічного аналогу.

Література:

1. Рецкер Я. Теория перевода и переводческая практика. М. : Международные отношения, 1974. 157 с.
2. Основные тенденции изучения фразеологии в отечественной и зарубежной лингвистике. *Культура народов Причерноморья*. 2010. № 182. 134 с.
3. Волков В. Ю. Типы та переклад фразеологізмів англомовного медіадискурсу: 034.04 – «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))». Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. 140 с.
4. Камбербетч згадав Україну в шоу Д. Феллона. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FmlTDJiX7OY>
5. The Tonight Show Starring Jimmy Fallon. URL: <https://www.youtube.com/user/latenight?hl=ru>

УДК 811.111

Багнюк Анастасія, Логінова Лілія

(м. Одеса, Україна)

Одеський національний морський університет

СЛОВА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ АНАЛОГІВ В ІНШИХ МОВАХ

В тезах розглядаються слова англійської мови, які не мають аналогів в інших мовах, що свідчить про потребу вдосконалення знань перекладачів. Приходимо до висновку, що більшість іноземних слів мають бути сприйняті на практиці перекладу та суспільством. Наразі існує потреба у вдосконаленні дослівного перекладу та усунення помилок, зокрема у роботі перекладача.

Ключові слова: мова, людське спілкування, вираз, дослівний переклад, аналоги іноземних слів, лексичні засоби.

The words of English a language are examined in theses, which do not have analogues in other languages, that testifies to the necessity of perfection of knowledges of translators. Come to the conclusion, that most foreign words must be perceived in practice translation and by society. Now there is a requirement in perfection of literal translation and removal of errors, in particular in-process translator.

Keywords: language, human intercourse, expression, literal translation, analogues of foreign words, lexical facilities.

Мова є найважливішим засобом людського спілкування. Без мови людське спілкування неможливе, а без спілкування не може бути і суспільства, а тим самим і людини. Без мови не може бути і мислення, тобто розуміння людиною дійсності і себе в ній. Але і те, і інше можливе тільки в людському гуртожитку. Згадаємо в «Таємничому острові» Жюль Верна історію про те, як колоністи знайшли здичавілого Айртона, залишеного в покарання за злочини на незаселеному острові. Відірваний від суспільства, Айртон перестав жити по-людськи, втратив здатність людського мислен-

ня і перестав говорити. Коли ж він потрапив в середу невеликого колективу, увійшов до життя людей, до нього повернулася здатність мислення і він знову почав говорити [1, с. 10].

Хочемо зауважити, що мова не відноситься до явищ природи. Цьому треба вчитися і постійно вдосконалювати її, а отже і себе. Прикладом того, що мова – це не явище природи може слугувати така історія: у 1920 р. індійський психолог Рид Синг виявив у вовчому лігві разом з вовчятами двох дівчат. Одній з дівчаток на вигляд було років сім-вісім, а іншій – роки два. Молодша незабаром померла, а старша, названа Камалою, прожила близько десяти років. Рид Синг упродовж усього періоду вів щоденник спостережень, розвитку і життя Камали. З цього щоденника і праць Р. Синга ми дізналися, що Камала спочатку ходила рачки, спираючись на руки і коліна, а під час бігу спиралася на руки і ступні; м'ясо їла тільки з підлоги, з рук не брала, пила, хлебтавши. Якщо, хто-небудь під час їжі до неї підходив, то вона видавала звуки, схожі на гарчання. Іноді, ночами вона вила. Спала Камала вдень, сидячи навпочіпки в кутку, лицем до стіни. Одяг з себе зривала. У темряві, вночі дівчинка дуже добре бачила, спочатку боялася вогню, сильного світла, води. Через два роки Камала навчилася стояти, через шість років – ходити, але бігала, як і раніше, рачки. Упродовж чотирьох років вона вивчила тільки шість слів, а через сім – сорок п'ять. До цього часу вона перестала боятися темряви, стала їсти руками і пити із склянки, полюбила товариство людей. Як бачимо, при поверненні в життя людей зробити Камалу повністю «людиною» не вдалося, що справедливо відмічає Р. Синг [2, с. 164-166].

Мов існує багато і зараз ми хочемо висвітлити одну з тем перекладу, наприклад ні від кого не чула, але, як на мене, це важливо і цікаво. Адже, філологи обов'язково мають вдосконалювати свої знання і прагнути до досконалих знань. Але спочатку визначимо поняття перекладу. «Переклад» – центральне поняття в перекладацькій діяльності [3, с. 9].

Переклад – один із видів людської діяльності. Діяльність – психологічне поняття, яке вказує на специфічні процеси, які здій-

снюють те чи інше життєве, тобто активне відношення суб'єкта до діяльності [4, с. 49].

Багато перекладачів, на жаль, не звертають уваги на важливі речі. Як приклад, про дослівний переклад. Він здійснюється методом калькування: ігноруючи такі якості перекладу, як природність його звучання, легкість сприйняття, перекладачі перекладали «слово в слово», копіювали невластиві мові перекладу лексичну сполучуваність і синтаксичні конструкції.

Прихильність до дослівного перекладу багатьох перекладачів і критиків перекладу в ті давні і в більш пізні часи прийнято пояснювати різними причинами [5, с. 14]. Але, як ми розуміємо, це було давно, отже нам треба вдосконалюватись, йти «у ногу з часом».

Іноземні мови, мабуть, ніколи не перестануть нас дивувати. Ці слова не можуть бути перекладені буквально, інакше сенс взагалі втрачається, хоча й на перший погляд дуже хочеться так зробити. Наприклад, «earworm» з англійської мови (дослівно) перекладається як «вушний черв'як». Але мова йде про мелодію чи пісню, яка набридла, що звучить у голові і немає можливості її позбутися. Чи «closet music» – цей вираз слід було б, дослівно перекласти з англійської мови як «музика комірки» або «музика, що звучить з шафи». Так от, «closet music» – це той тип музики, який нишком слухаєш наодинці, тому що соромишся оприлюднити свої смаки або любов до того або іншого артиста.

Також не можемо не виділити такий кумедний вираз «football widow». «Футбольна вдова» представляє дослівний, але позбавлений сенсу переклад вираження. Це тимчасовий стан. Річ у тому, що цим виразом англоговірні люди описують жінок, чий чоловік або бойфренд пішли «в запій» вболіваючи за улюблені футбольні команди. Тут спрацьовує «ефект відсутності». Створюється відчуття, що чоловіки фактично втрачені для світу в цей період.

Підсумовуючи, можемо сказати, що під час роботи над науковим дослідженням було систематизовано інформацію про «слова, які не мають аналогів в інших мовах немає» як лексичні засоби, звертаючи особливу увагу на їх вживання, описано сенс і приди-

лено увагу кожному слову чи словосполученню, аналогу якого немає в українській мові, досліджено та проаналізовано роль низки даних слів та словосполучень.

Література:

1. См.: Леонтьев А.А. Возникновение и первоначальное развитие языка. М.: Изд. АН СССР, 1963. С. 16. Подробнее об этом случае см.: Платонов К. К. Занимательная психология. М.: Молодая гвардия, 1962.
2. Введение в языковедение / Под ред. В.А. Виноградова. М.: Аспект Пресс, 1996. 536 с.
3. Тюленев С. В. Теория перевода. М.: Гардарики, 2004.
4. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психики. М., 1981.
5. Латышев Л. К., Семенов А. Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания: Уч. пос. М.: Изд. Центр «Академия», 2003.

УДК 36.77:811

Васюхник Олександра*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФРАНЦУЗЬКОМОВНОЇ ТА АНГЛОМОВНОЇ ВІРТУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Статтю присвячено проблемам дослідження питання віртуальної комунікації, а також інтенсивного міжкультурного спілкування онлайн. Проаналізовано накопичений досвід та особливості віртуальної комунікації. Виявлено характерні особливості, що притаманні для сучасної французькомовної та англомовної віртуальної комунікації.

Ключові слова: вербальні засоби, невербальні засоби, віртуальна комунікація, онлайн.

The paper is devoted to the problems of researching the issue of virtual communication, as well as intensive intercultural communication online. The accumulated experience and features of virtual communication are analyzed. The characteristic features inherent in modern French-speaking and English-language virtual communication are revealed.

Keywords: verbal means, nonverbal means, virtual communication, online.

Постановка проблеми в загальному вигляді. На сьогоднішній день, інтернет займає одну з найголовніших ролей у житті сучасної людини. Віртуальна комунікація вивчається у таких науках як психологія, філософія, літературознавство, комп'ютерна наука, політологія, соціологія та багато інших. Віртуальна комунікація швидко розвивається і має великий потенціал. Це зумовлено тим фактом, що число користувачів інтернетом зростає все більше з кожним роком. Саме тому важливим стає вивчення етикету вір-

туальної комунікації. Ця проблематика цікавить лінгвістів як українських, так і англомовних, і французьких. Останнім часом дослідники приділяють все більше уваги до питань успішного спілкування в Інтернеті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість вчених досліджують особливий функціональний різновид мови електронних засобів комунікації. Такі вчені як А. Атабекова дослідила специфіку мовленнєвого подання інформації на веб-сайтах, а О. Романов вивчав закономірності формування та функціонування лексики сфери комп'ютерних технологій загалом, а також особливості її вживання в реальних ситуаціях спілкування. Р. Газізов, у своїх працях, вивчав проблеми нормативності мовленнєвого етикету у віртуальній комунікації. Проте всі науковці вважають дану проблему недостатньо вивченою. Це може бути через той факт, що багато учених не мають достатньо досвіду спілкування в мережі, не мають уявлення про Інтернет-жаргон, Інтернет-сленг на практиці. На сьогоднішній день питання про зарахування

Інтернету до числа засобів масової комунікації залишається дискусійним в науковому світі. Але значний вплив всесвітньої мережі на особистість не заперечується ніким. Отже, Інтернет призначений для задоволення інформаційно- комунікативних потреб особистості. Метою даної статті є проведення поглибленого і всебічного лінгвістичного дослідження англомовної та французькомовної комунікації в сучасному світі.

Виклад основного матеріалу. В сучасному світі багато уваги приділяється проблемам успішного спілкування в мережі, причинам порушення комфортної комунікативної взаємодії у віртуальному середовищі та засоби її оптимізації. Одним з важливих питань є питання оптимізації спілкування на англомовних професійних Інтернет-форумах. Професійне спілкування в мережі не обмежується проблемою генерування віртуальної мовленнєвої особистості професіонала або фахівця, оскільки учасниками комунікації можуть бути учасники з різним рівнем професійної компетенції.

Стратегія інформування відіграє суттєву роль у забезпеченні оптимізації віртуального спілкування, що зумовлено основною стратегічною метою адресата – задовольнити інформаційний запит менш досвідченого члена спільноти. Надання корисної інформації адресатом, що не суперечить етикету форуму та узгоджується із максимами принципу Кооперації Г.-П. Грайса, сприяє зростанню репутації спільноти у мережі та позитивно впливає на розвиток її основних цінностей – довіри, почуття приналежності та спільності.

При вході до віртуального світу людина ідентифікує себе в референціальній зоні. Але цей момент миттєвий, референція необхідна для початку спілкування. В ході комунікації користувача вже ніхто не реферує. Особа не важлива для віртуального світу, цікавий текст, де і знаходиться уявлення про референцію. Ніки не здатні на пряму референцію. Тоді як, наприклад, прізвиська існують як у момент присвоєння, так і при зверненні і референції. Реальна особа з певним прізвищем залишається сама собою з характерними їй зовнішніми і внутрішніми рисами. Віртуальна особа – це образ, що виникає при спілкуванні з даним персонажем і зникає разом з ним. Мовна поведінка «тут і зараз» є і обличчям, і «візитною картою» віртуального співрозмовника.

Важливо також зазначити, що різні символи, позначки та смайлики відображають настрій комуніканта та несуть прихований сенс. Невербальні компоненти часто комбінуються між собою, утворюючи нові значення.

Поява електронної або Інтернет-грамотності привела до утворення акронімів, скорочення слів, словосполучень і цілих речень. Для збереження анонімності проте збереження особистості комуніканта використовуються прізвиська. Вони специфічно відтворюються в французькомовній комунікації онлайн. У роботі доведено, що ефективна комунікація неможлива в умовах абсолютної анонімності: для успішного встановлення і підтримання контакту необхідно мати хоча б мінімальну інформацію один про одного. Тому прізвиська це оптимальний варіанти ідентифікувати комунікантів у віртуальній реальності.

У даній роботі було зхарактеризовано поняття і віртуальної комунікації. Дана комунікація включає писемне й усне спілкування. Чат є найінтерактивнішим видом віртуальної комунікації. Чат надає можливість обмінюватися миттєвими повідомленнями. Проаналізувавши віртуальну англомовну комунікацію, було зроблено висновок, що Інтернет спілкування має свої правила етикету. Дані правила базуються на принципах загальнолюдської ввічливості для успішності спілкування і створення привабливого віртуального образу мовця. Невербальні компоненти комунікації, відіграють важливу роль.

Проте дуже часто люди порушують етикет онлайн і це призводить до непорозумінь. Отже, позалінгвальна інформація суттєво впливає на тональність, тематику і результат комунікації. Вигаданий псевдонім, який однак може містити достовірну інформацію про особу, допомагає дотримуватися анонімності. Псевдонім служить зміцненню Я"-концепції, тобто максимально підносить екранний персонаж, що суперечить максимі скромності, однак у віртуальному просторі є абсолютно виправданим прийомом. Проте в віртуальній комунікації найголовнішу роль відіграє вербальний компонент, оскільки лише він дає все представлення про комуніканта, так як в чаті не видно його справжньої зовнішності і не чути голосу.

Література:

1. Артёмова К. О. Особливості розмовного стилю французької мови. *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики навчання іноземних мов в дослідженнях студентів : збірник статей*. Вип. 9, Ч. 1. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. С. 8–12.
2. Курило О. Й., Розман І. І. Вербальні та невербальні аспекти культури спілкування. *Молодий вчений*. 2017. № 4.3. С. 114–118.
3. Модестова Т. В. Вербальні та невербальні аспекти міжособистісної комунікації у сучасному аспекті. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2014. Вип. 1. С. 109–115.

УДК 316.77: 378.12

Галецький Сергій*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

СТРУКТУРА СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

З'ясовано сутність інформаційно-комунікаційні технологій. Проаналізовано наукові підходи до змісту, переваг та недоліків ІКТ. Представлено структуру сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці фахівців у закладах вищої освіти.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, комунікативна компетентність, майбутні викладачі іноземних мов.*

The essence of information and communication technologies was clarified. Scientific approaches to the content, advantages and disadvantages of ICT were analyzed. The structure of modern information and communication technologies in the professional training of specialists in higher education institutions was presented.

Keywords: *information and communication technologies, communicative competence, future foreign language teachers.*

Інформаційно-комунікаційні технології – це системний інформаційний феномен, що поєднує в собі уніфіковані технології, програмне забезпечення, накопичувальні та аудіовізуальні системи, телекомунікації, мережеві та цифрові способи передачі, накопичення, обміну, збереження, змінювання інформації.

Основи використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освіті розробляються нині у вітчизняній педа-

гогічній науці досить активно. Так колектив авторів (Г. Швачич, В. Толстой, Л. Петречук, Ю. Іващенко, О. Гуляєва, О. Соболенко) детально аналізує поняття, переваги та недоліки сучасних ІКТ і можливості їх використання в навчальному процесі [13]; інші науковці дослідили комунікаційні технології у багатопроекторних системах (В. Іващенко, Є. Башков, Г. Швачич, М. Ткач) [3]. М. Кузьміна, Т. Півоварова та М. Чупраков досліджують хмарні технології у сучасній медіаосвіті [6]; колектив дніпропетровських науковців активно вивчає адаптивне онлайн-навчання за допомогою сучасних ІКТ (Н. Лисовенко, І. Белова, В. Вікторов) [7]. Ґрунтовні дослідження інформаційно-комунікаційних технологій у системі освіти проводяться вченими Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Серед наукових публікацій учених цього інституту в контексті проблеми нашого дослідження привертають увагу наукові розробки Л. Сав'юк та О. Войченко щодо залучення сучасної молоді до відкритих онлайн курсів [11]; О. Ковтун займається проблемами формування комунікативної культури в сучасному інформаційному суспільстві [14]; у роботі І. Верегіної, О. Попель та Н. Добровольської представлено дослідження з формування навичок іншомовного мовлення у віртуальному середовищі закладу вищої освіти [1].

Вчені по-різному оцінюють зміст та структуру сучасних ІКТ у навчальному процесі. Так А. Зубов та І. Зубова представляють сучасні інформаційно-комунікаційні технології у вигляді трьох складників – теоретичних засад ІКТ, методів та засобів вирішення поставлених завдань. Враховуючи проблематику нашого дослідження, можемо інтерпретувати такий поділ, з яким цілком погоджуємося, у вигляді структури змісту ІКТ, як це подано на рис. 1.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов дозволяє реалізувати низку завдань, серед яких найважливішими вважаємо такі: забезпечення особистісно-діяльнісного підходу в процесі формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов; зростання мотивації студентів у формуванні власної комунікативної ком-

петентності за рахунок використання в навчальному процесі різноманітної програмної та Інтернет продукції; здійснення постійного контролю рівня комунікативних знань, умінь і навичок студентів та моніторингу їхніх навчальних досягнень різноманітними інформаційними способами.

Рис. 1. Структура сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці фахівців у закладах вищої освіти

Джерело: підготовлено автором на основі даних А. Зубова та І. Зубової [2]

Серед різновидів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій чи не найбільшою популярністю нині користуються мультимедійні технології та програмні засоби навчання. Мультимедійні технології найчастіше визначаються (Г.Г. Швачич,

В.В. Толстой, Л.М. Петречук, Ю.С. Іващенко, О.А. Гуляєва, О.В. Соболенко, 2017) [13] як засіб комплексної взаємодії аудіо-та візуальних ефектів з використанням сучасних ІКТ, що можуть інтегрувати в процесі навчання текст, звук, графіку, зйомку, відтворення тощо. До програмних засобів навчання традиційно відносять: системи комп'ютерного тестування студентів; системи навчального діалогу; комп'ютерні тренажери, що імітують професійну діяльність фахівців; бази даних різного типу і рівня; електронні підручники; віртуальні лабораторії та інші.

Інформаційно-комунікаційні засоби навчання найчастіше виступають як окремі компоненти мультимедійного забезпечення навчального процесу. Мультимедійне забезпечення процесу формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов (В. Корж [4], І. Кузьміна [5], Л. Морська [8], Н. Насонова [9], О. Пометун [10], Е. Суботіна [12], та ін.) побудоване, як правило, на застосуванні кількох елементів мультимедійного комплексу: інтерактивний дисплей, розміри якого визначаються кількістю студентів в аудиторії; інтерактивна дошка з відповідним обладнанням; необхідні супровідні пристрої (комп'ютер викладача, різноманітні гаджети студентів, Інтернет-підключення, веб-камери, адаптери тощо).

Усі ці компоненти мультимедійного забезпечення процесу формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов можуть бути поєднані з хмарним середовищем цього напрямку підготовки фахівців, розробленим і впровадженим в тому чи іншому закладі вищої освіти. На жаль, факультети (інститути) іноземних мов найчастіше використовують окремі компоненти інформаційно-комунікаційних технологій формування комунікативної компетентності студентів, часто не пов'язуючи їх у систему взаємозумовлених елементів. Так найчастіше електронний підручник не використовується у процесі безпосереднього викладання іноземних мов, а інтерактивні дошки та дисплеї не підключаються до хмарного середовища.

У зв'язку з цим постає нагальним завданням розробка і впровадження такої системи засобів ІКТ та методики їх використання, яка б уможливила максимізувати переваги і мінімізувати недолі-

ки цих технологій у процесі формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

Література:

1. Веретіна І. А., Попель О. В., Добровольська Н. Л. Розвиток іншомовних комунікативних навичок в умовах інтерактивного освітнього середовища. Інформаційні технології в освіті, 2018. 2. С. 27–39.
2. Зубов А. В., Зубова И. И. Информационные технологии в лингвистике : учеб. пособ. для студ. лингв. фак-тов высш. учеб. завед. М. : Академия, 2004. 208 с.
3. Иващенко В. П., Башков Е. А., Швачич Г. Г., Ткач М. А. Современные коммуникационные технологии в модульных многопроцессорных системах: [монография]. Днепропетровск: ИМА-пресс, 2012.
4. Корж В. В. Роль мультимедійних технологій у навчанні іноземної мови. 2008. URL: http://www.confcontact.Com/2008oktInet_tezi/iu_korzh.htm [Дата звернення 15 грудня 2018].
5. Кузьміна І. П., Використання сучасних інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови. Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць. 2008, 3(24). URL: http://novyn.kpi.ua/2008-3/05_Kuzmina.pdf [Дата звернення 05 червня 2019].
6. Кузьміна М. В., Пивоварова Т. С., Чупраков Н. И. Облачные технологии для дистанционного и медиаобразования: учебно-методическое пособие. Киров: Изд-во КОГОАУ ДПО (ПК), 2013.
7. Лисовенко Н. Н., Белова И. С., Викторов В. В., Савчук Л. Н. Информационно-программная поддержка адаптивного онлайн-обучения: [монография]. Днепропетровск: «Герда», 2014.
8. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2008.
9. Насонова Н. А. Практика та перспективи використання комп'ютерних технологій та Інтернет в навчальному процесі при вивченні іноземної мови. Internet and Informational Technologies in Education, Вінниця: Вінницький державний технічний університет, 2008. С. 117–119.
10. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. Київ: Видавництво А. С. К., 2004.
11. Сав'юк Л. О., Войченко О. П. Впровадження інноваційної моделі освітньої системи шляхом залучення молоді до масових відкритих онлайн курсів. Інформаційні технології в освіті. 2016. № 1. С. 114–125.

12. Суботіна Е. В., Возможности использования мультимедийных технологий в процессе изучения иностранной лексики в ВУЗ. *Научный вестник КУЕИТУ: Нові технології*. 2009. 4 (26). С. 138–140.

13. Швачич Г. Г., Толстой В. В., Петречук Л. М., Иващенко Ю. С., Гуляева О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017.

14. Kovtun O. The Problem of Formation of Communicative Culture of Individual in Terms of Computerization of Society. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. № 1. С. 192–209.

УДК 811.111'373.7

Годунко Вікторія*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ТВОРЧІСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ СПІВАЧКИ СЕЛЕНИ ГОМЕЗ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЛЮБОВІ ТА ІНШИХ ДУШЕВНИХ СТАНІВ

Стаття присвячена висвітленню дослідження фразеологізмів у творчості американської співачки на позначення любові та інших душевних станів. Представлено та охарактеризовано основні категорії та актуальність використаних у піснях фразеологічних одиниць

Ключові слова: *фразеологія, походження фразеологічної одиниці, аналог англійського фразеологізму в українській мові.*

The article is devoted to illuminating the study of phraseologisms in the works of the American singer for the designation of love and other mental states. The main categories and actuality of phraseological units used in the songs are presented and characterized

Keywords: *phraseology, origin of phraseological unit, analogue of English phraseology in Ukrainian.*

Англійська фразеологія є багатою на фразеологічні одиниці на позначення почуттів та емоцій, викликаних певним життєвим досвідом чи конкретними ситуаціями. Як вже було досліджено раніше, до фразеології звертаються не тільки науковці, а також і митці, які використовують їх для яскравішого передання своїх відчуттів. Головна їхня ціль – це примусити читача чи слухача співпереживати. Яскравим прикладом цього є також і музична сфера, де співаки та композитори використовують фразеологічні одиниці у своїх піснях чи назвах музичних альбомів.

Наприклад, американська поп-співачка Селена Гомез на естраді вже майже два десятиліття і її роботи щоразу опиняються на верхівці музичних чартів не лише Америки, а й всього світу. Вона народилась у Техасі, Гранд-Прер і має італо-англійське походження і саме тому можна бути впевненим щодо її широкого світогляду та мовного багатства.

Пісня, яка очолює альбом має назву «Dance again» і в першому куплеті можна почути фразу «It's like I'm ten feet tall», що перекладається як «бути гордим за щось», тобто відчувати себе піднесено. Пісня має позитивний характер і використана фразеологічна одиниця є доречною в цьому контексті.

Наступна пісня в альбомі має більш ліричний та меланхолійний характер і називається «Crowded room». Співачка ділиться там своїми переживаннями і ніби-то веде діалог з коханим, де каже, що навіть коли вони в наповненій людьми кімнаті – вона бачить і чує лише його голос. Для підсилення передачі своїх почуттів вона каже: «I'm over my head» – я закохана по вуха. Існує безліч суперечок стосовно того, чи цей вислів є фразеологізмом, чи ідіомою, проте не зважаючи на це, воно має цікаву історію походження. Вперше цей вислів вжито у пізніх 1600 та вживався у значенні «мати клопоти». Дослідники вважають, що вислів стосується безпосередньо води та плавання, оскільки, коли людина глибоко під водою – є велика вірогідність, що зовсім скоро їй не вистачатиме кисню і вона почне задихатись та не справляться.

Дану фразеологічну одиницю не можна перекласти дослівно, проте аналог, який існує в українській мові цілком підходить як і граматично, так і за змістом.

Пісня «A sweeter place» одна з трьох в альбомі «Rare», які знаходяться на верхівці світових чартів і теж має фразеологізми на позначення любові. Вислів «I'm in paradise» теж перекладається дослівно, як «я в раю» і має таке ж значення – бути невимовно щасливим. «Рай» у фразеології є символом ідеального місця, де немає турбот і де всі навколо щасливі. Даний фразеологізм відноситься до розділу біблійних фразеологізмів за найновішою класифікацією, про яку було згадано у попередньому розділі. Іншим фразеологізмом на позначення любові є вислів «to make

the move», що українською перекладається як «зробити перший крок». Цей фразеологізм є актуальним і його можна почути у багатьох піснях сучасної естради.

Остання пісня в альбомі, яка вміщує фразеологізми саме на позначення любові – це пісня «Fun». Фразеологізм «Can we keep it on a first name basis» може перекладатись як «перейти на ти». У англійській мові немає поділу на «ти» чи ввічливе «Ви», оскільки їхній культурі притаманна лише форма «you». Для того, аби підкреслити близькість між людьми, які раніше були не настільки близькими, вони вживають поданий фразеологізм. Тобто, «on a first name basis» означає, що раніше вони називали один одного «містер» чи «місіс» і далі прізвище, а тепер вони можуть називати на ім'я.

Ще одним фразеологізмом, пов'язаним зі словом «mind» це інший рядок цієї пісні, який звучить як: «he could make a man lose his mind», де можна побачити фразеологічну одиницю «to lose mind» – втратити голову. Цей рядок може перекладатись також виходячи з контексту – звести з розуму. В англійській мові вперше цей фразеологізм був використаний наприкінці 1500 року і надалі став популярним і використовується по сьогоднішній день.

До найцікавіших фразеологізмів, поданих у музичному альбомі Селени Гомез можна віднести вислів: «they don't wear the crown like me» – «wear the crown» – тобто «носити корону», «бути зверхнім» (Crowded room). В українській мові нам більш знайомий фразеологізм «корона не впаде», що означає, що ніхто не буде приниженим певною дією, якщо наважиться її зробити. Фразеологізм англійською є шекспірівським, відповідно авторським. Вперше його було вжито у п'єсі «Король Генрі IV», частина друга. Після того вислів набув популярності і залишився незмінним при перекладі у багатьох мовах світу. Більше того, не зважаючи на те, що часи королівства не є аж настільки актуальними тепер – вислів побутує і досі.

Наступним таким фразеологізмом знаходиться в одному з куплетів пісні «Ring»: «They just like puppets on a string», де фразеологічна одиниця «puppets on a string» перекладається дослівно «ляльки на мотузочках» та означає підлаштовуватись під когось,

грати за чужими правилами. Цей фразеологізм стосується безпосередньо мистецтва, а саме театру ляльок, де досвідчені актори не виходили на сцену самі, а рухали маріонетками. Згодом слово «маріонетка» набуло іншого значення і тепер відповідає поведінці людини, яка вимушена, або за власною волею робить певні вчинки, які їй навіює хтось інший.

Ще один фразеологізм у альбомі звучить у рядку «we've talked around every corner», де «talk around the corner» означає прямо висловити свою думку, взяти участь в дискусії. Даний фразеологізм можна зрозуміти, розібравши за символікою, де «corner» – це певний участок, якась локація, «corner a person» – вислів в англійській мові, який означає спонукати когось до чогось, і тоді, додавши дієслово «talk» ми отримуємо цілісну картину, яка дає нам пряме пояснення фразеологічної одиниці.

У пісні «Fun» можна помітити ще один цікавий фразеологізм, який звучить у цитаті: «You're a hot and cold combination». Селена Гомез акцентує на тому, що її обранець та вона є абсолютними протилежностями, як «чорне та біле», а в даному контексті як «гаряче та холодне». Ця фразеологічна одиниця також може перекладатись як «впадати з крайності в крайність».

Як ми вже могли помітити, у своєму альбомі співачка розповідає багато про свої внутрішні переживання і виплескує свої емоції в піснях. Тим не менш, враховуючи біографію Селени Гомез, ми можемо зробити висновки, що вона є сильною жінкою, яка пережила багато як і фізично так і морально. Тому в альбомі присутня велика кількість фразеологізмів, які вона використовує, щоб показати свою силу та відвагу.

Для прикладу, рядок в пісні: «The chains around me are finally breaking», де фразеологізм «breaking the chain» означає «розбити окови», «розбити кайдани», «розбити пута» і теж побутує в українській мові. У фразеології англійської мови ця фразеологічна одиниця бере свої початки з юридичної сфери. Щодо української мови, даний фразеологізм напряму стосується кріпацтва і означає звільнитись від насильства. Різниця у дефініціях відрізняється лише тим, що в англійській мові мається на увазі моральну залежність, тоді як в нашій культурі це більше стосується фізичної

неволі. Тим не менш, з плином часу можна помітити, що фразеологічна одиниця адаптувалась до сучасних реалій і через вплив сучасної перекладеної літератури ми теж часто вживаємо цей фразеологізм в контексті, притаманному англійській мові.

Література:

1. Смирницький А. І. Лексикологія англійської мови. М., 1956. 208 с.
2. Кунин А. В. Фразеологія сучасної англійської мови. М.: Міжнародні відносини, 1996. 185 с.
3. Уорелл А. Дж. Англійські ідіоматичні вирази. М.: Художня література, 1999. 116 с.
4. Южченко В. Д. Народження і життя фразеологізму. К.: Рад. школа, 1988. 144 с.

УДК 821.111 (73)

Дворник Дарія, Логінова Лілія

(м. Одеса, Україна)

Одеський національний морський університет

LINGUISTIC ANALYSIS OF STYLISTIC FIGURES AND EXPRESSIVE MEANS OF ENGLISH LANGUAGE IN THE WORKS OF O. HENRY

Твори О. Генрі насичені різноманітними стилістичними засобами. Для відтворення національного колориту або характеристики епохи описуваних подій автор часто використовує реалії, терміни, архаїзми та інші лексичні засоби. Для відтворення образу дійових осіб О. Генрі використовує різні сленгові вислови (наприклад, щоб продемонструвати, яке соціальне становище займає персонаж), просторічні фрази. Для опису подій, явищ, персонажів своїх творів автором у великій кількості використовуються різні стилістичні засоби, такі як метафора, порівняння, гіпербола, епітет, зевгма, літота і ін. А отже значимість дослідження виразних засобів і стилістичних прийомів сучасної англійської мови в творах О. Генрі дозволяє розширити теоретичні уявлення з даної проблеми, сприяє збагаченню даних по стилістиці англійської мови та лінгвістики мови в цілому.

Ключові слова: *О. Генрі, тропи і фігури мови, стилістика, лінгвістичний матеріал, засоби виразності мови, новела.*

O. Henry's works are full of various stylistic means. The author often uses realities, terms, archaisms and other lexical means to express the national color or characterize the epoch of the described events. Also O. Henry uses various slang expressions (for example, to demonstrate the social position of the character), spatial phrases to reproduce the image of the protagonists. The author uses a large number of various stylistic means, such as metaphor, comparison, hyperbole, epithet, zeugma, litota, and others to describe the events, phenomena, and characters of his works. Consequently, the importance of the study of expressive

and stylistic means of modern English in the works of O. Henry allows to expand the theoretical understanding of this problem, contributes to the enrichment of data on English stylistics and linguistics in general.

Keywords: *O. Henry, tropes and figures of speech, stylistics, linguistic material, expressive means, short story.*

There are often used in linguistics such terms as expressive and stylistic means of language. These terms are sometimes used synonymously, but sometimes different contents are embedded in them. By the expressive means of the language we will understand such morphological, syntactic and word-forming forms of the language that serve to emotional or logical speech enhancement. These forms of language were worked out by public practice, are recognized from the point of view of their functional purpose and are fixed in grammars and dictionaries [2].

All of O. Henry's works are imbued with attention to inconspicuous «little» people, whose troubles and joys he so vividly portrayed in his works. O. Henry's sociality is primarily manifested in his demonstrative and emphasized democracy. The writer seeks to draw the attention of the privileged part of society to people deprived of the benefits in this society. And therefore, he often makes the heroes of his short stories those who, in modern terms, are "below the poverty line".

In addition to satirical and comic, the studied prose is persistently showing a lyrical beginning, sincere feeling ("generosity combined with love"). This is achieved by personifying the objects and their impact on the narrator and author. Along with linguistic-stylistic parameters, the artistic originality of the description of intonation and its reproduction is very essential here as well.

A complex train of association poetics arises in the analysis of words, phrases and sentences of short stories. O. Henry subtly feels the word and masterly demonstrates ingenuity in creating unexpected comparisons, accurate and vivid metaphors.

Metaphors: the next two hours tripped by on rosy wings; one's cheeks burned with the silent imputation of parsimony; twenty dollars a week doesn't go far.

Epithets: happy hour; worthy of the honor; down rippled the brown cascade; dark dassertion; bright and ardent spirit.

Litota: little silent prayer

Comparisons: Della's beautiful hair fell about her rippling and shining like a cascade of brown waters; her head was covered with tiny, close-lying curls that made her look wonder fully like a truant schoolboy; Jim stopped inside the door, as immovable as a setter at the scent of quail; And then Della leaped up like a little singed cat.

Hyperbole: wise men wonderfully wise men; of all who give gifts these two were the wisest.

Avatars: their gifts were no doubt wise; precious metal seemed to flash with areflection of her bright and ardent spirit; her face had lost its color within twenty seconds [1].

Irony is an effective mean of creating a verbally comic image in the works of O. Henry. O. Henry's language means for expressing irony are very rich and diverse. **For instance:**

Which instigates the moral reflection that life is made up of sobs, sniffles, and smiles, with sniffles predominating ("The Gift of the Magi") [1].

The ironic image is actualized within the context of one sentence at the lexico-semantic level, what means that a complete single-level actualization of the image is observed. Irony is used as a means of characterizing the situation and forming a reader's attitude [3].

The reader's assessment is formed at the lexical-semantic level through the semantics of lexical units that have or have received in this context emotionally-evaluative and expressive connotations (*gesture of despair, monotony, drives me mad*).

Very often, various tropes act as means of constructing a context and defining its evaluation field. Among the tropes, O. Henry's favorite trick is a metaphor. **For instance:**

John dragged the cold mutton from the ice-box, made coffee and sat down to a lonely meal face to face with the strawberry marmalade's shameless certificate of purity. Bright among withdrawn blessings now appeared to him the ghosts of pot roast and the salad with tan polish dressing. His home was dismantled. A quinsied mother-in-law

had knocked his lares and penates sky-high. After his solitary meal John sat at a front window.

One should especially dwell on such a stylistic figure as discharge, which is often used by O. Henry as an actualizer of the ironic image. So, describing the capricious “tired” from the life of a rich young man, O. Henry writes:

‘Symons, I’m going to Coney Island.’ He said it as one might say: ‘All’s off; I’m going to jump into the river’ (“Brickdust Row”).

In the above discharge example, the ironic image is actualized at the lexical-semantic level within the paragraph.

Describing the actions of the main characters of the story, O. Henry immediately gives their assessment, which is clearly ironic. To create an ironic image, O. Henry often uses the polysemy of the word. An ironic image can also be created due to hyperbole, as in the following example:

Blinker was displeased. A man of less culture and poise and wealth would have sworn. But Blinker always remembered that he was a gentleman – a thing that no gentleman should do. So he merely looked bored and sardonic while he rode in a hansom to the centre of disturbance, which was the Broadway office of Lawer Oldport, who was agent for the Blinker estate (“Brickdust Row”) [4].

One of the most effective ways to create an ironic image is by comparison. For instance:

William Pry was the first on the spot. He was an expert at such gatherings. With an expression of intense happiness on his features, he stood over the victim of the accident, listening to his groans as if to the sweetest music (“A Comedy in Rubber”).

Among the techniques that O. Henry uses to describe the scene, characters and events, one can distinguish the grotesque: «*One street goes across itself one or two times*».

The author also uses a **periphrase**: «*Sue found Berman smelling strongly of juniper vodka*» and euphemisms: «*Mr. Pneumonia was not what you would call a chivalric old gentleman*», «*But I think you a horrid old-old flibbertigibbet*» [4].

One of the most effective ways to create the expressiveness of a work is to update the semantics of **phraseological units**. For

instance: *to catch in the eye; to have the time of one’s life; to let out a war-whoop; to doze off; spirit was broke; safe and well; to bat an eye; to come to one’s senses; legs black-and-blue from the knees down; to get on smb’s nerves.*

One of the “proprietary” techniques of O. Henry and an extremely expressive figure in creating a comic effect is **zeugma**. This is a figure of speech in which heterogeneous concepts in semantic conflict become homogeneous members of a sentence. Zeugma successfully generates a comic effect at the lexical level of the language: «*He was too diffident to aspire to Aileen’s notice; so he usually sat at one of Tildy’s tables, where he devoted himself to silence and boiled weakfish*».

The results of the analysis of linguistic material showed that O. Henry used a wide variety of expressive means in his stories to create a comic effect. The novelist’s faith in the ability of a language to reflect life and keep up with it now and then turns into skepticism and vice versa. Parodying, profiling, bringing to the logical limit the genre varieties of the story short story, O. Henry parodies, profane and absurd their styles, forcing them to make fun of themselves. For this, he sticks out, exaggerates the conventions, “artificiality” of tropes, stylistic figures, speech turns by means of their maximum concentration, exposure and “decrease”. This lesson leads the writer to reflect on the meanings of words, and ultimately to a philosophical understanding of the difficult relationship between life and language.

References:

1. Rena Korb: An overview of The Gift of the Magi. Short Stories for Students. Detroit: Gale, 2002.
2. Galperin I. R. Stylistics. 2 ed. rev. M: Higher school, 1977. 332 p.
3. Maltzev V. A. An introduction to Linguistic Poetics. Minsk: Vysh. Sh., 1980. 238 p.
4. Henry O. Selected Stories / O. Henry. M.: Progress Publishers, 1977. 376 p.

УДК 82.09

Єсінова Катерина*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

**ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ
У РОМАНІ ЛЮСІ МОД МОНТГОМЕРІ “ANNE OF AVONLEA”
(«ЕНН ІЗ ЕЙВОНЛІ»)**

Тези присвячено дослідженню засобів дискурсу художньої прози у романі «Енн із Ейвонлі».

Ключові слова: роман, художній дискурс, Люсі Мод Монтгомері.

The theses are dedicated to the research on fiction discourse means in the novel “Anne of Avonlea”.

Keywords: novel, fiction discourse Montgomery L., Anne of Avonlea.

Художнім дискурсом можна вважати суспільно-культурну взаємодію автора й читача, до сфери якої потрапляють суспільні, культурні, естетичні цінності, особисті знання, уявлення про світ, ставлення до реальності, система переконань, почуттів, принципів, та яка є вираженням спроби змінити «духовний простір» людини та викликати в неї відповідну емоційну реакцію [3]. Дискурс художнього твору ставить перед собою чітку мету та є наслідком мовно-мисленнєвої взаємодії читача та автора. З точки зору комунікації читач вважається реципієнтом, художній текст – повідомленням, а письменник – адресантом [4, 87]. Серед засобів дискурсу художньої прози варто назвати лексичні, стилістичні, засоби когезії. За допомогою дискурсивних засобів автор досягає зв'язності оповіді, формує цілісну картину твору та чинить емоційний вплив на читача. Дискурсу художньої прози також

притаманна діалогічність, застосування великої кількості описів, вживання авторських неологізмів, використання прямої мови.

У творі Люсі Мод Монтгомері чітко прослідковуються усі ознаки роману, що дозволяє читачу вже з перших сторінок зрозуміти його приналежність до цього жанру. Основними рисами, що характеризують жанр «Енн із Ейвонлі» як роман, можна назвати: широке коло персонажів, велика кількість подій, складний і розгалужений сюжет, зображення тривалого періоду з життя героїні, значення описів, зображення життєвих історій багатьох персонажів, розкриття важливих соціальних проблем.

Репрезентація головної героїні здійснюється на початку твору, у першому розділі. Письменниця сподівається, що читач відразу впізнає улюблену героїню із Зелених Дахів за описом і тому спершу не називає її імені. Пізніше авторка підкреслює, що це все-таки Енн, яка змінилася і подорослішала з часу останньої зустрічі на сторінках попереднього роману.

З метою надання тексту зв'язності у творі використано дейктичні елементи. До таких елементів належать частки, вказівні та особові займенники. З метою референції та когезії письменниця використовує такі частки як *only, never, yet, simply, also, too, just*. З тією ж метою у творі використані вказівні займенники, зокрема *this, that*, наприклад *“I’m not going to put up with this,” he spluttered, “not a day longer, do you hear, miss.”* [5]. Іншим дейктичним елементом слід вважати особові займенники.

З погляду дискретності текст поділений на розділи, кожен з яких складається з абзаців. Усього в романі налічується тридцять розділів. Назви розділів сповіщають читача про події, які розгортаються у тому чи іншому розділі, а також знайомлять його з новими персонажами. Авторка поділяє роман на розділи відповідно до хронологічного порядку подій. Завдяки хронологічній послідовності твір краще сприймається читачем, йому легше спостерігати за подіями, що відбуваються у творі. Особливістю структури розділів у творі можна вважати описи на початку кожного з них. Крім того, визначальною рисою є кінцівка кожного розділу, що зазвичай складається з прямої мови.

Текст роману містить як прості, так і складні речення. Прості речення чітко виражають авторську думку і водночас не відволікають увагу читача. Серед простих речень переважають поширені. Використання авторкою поширених речень у своєму творі дозволяє читачеві отримати основну вичерпну інформацію про описану подію. Крім того поширені речення звертають увагу читача на деталі, які підкреслюють характер дії. Серед складних речень у творі можна знайти і складносурядні, і складнопідрядні. Складні речення здатні охопити більшу кількість інформації та водночас нести більше емоційне навантаження.

Авторка вживає велику кількість стилістичних засобів, які здатні надати твору емоційного забарвлення та образності. Художні засоби роблять мову роману яскравішою, сприяють розвитку уяви читача. Вони немовби переносять читача в уявний простір, створений на сторінках книги, створюють незабутні образи та почуття. У романі зустрічається велика кількість епітетів. Люсі Мод Монтгомері майстерно застосовує епітети у описах зовнішності персонажів, що допомагає читачеві намалювати в уяві образ певного героя чи героїні роману. Однак авторка не зупиняється на описах персонажів, вона продовжує вживати епітети, розповідаючи про все, що оточує персонажів її книги. Багато з епітетів створені самою письменницею і це надає їм особливої унікальності. Це такі епітети як *vineshaded (veranda)*, *opal-tinted (horizon)*, *sweet-souled (lass)*, *wind-swayed (bloom)* [5].

Окрім епітетів, текст роману наповнений метафорами. Вони перетворюють мову твору на мелодійну, наділяють об'єкти речами живих людей. Метафора, як стилістичний засіб, вказує на те, що твір є саме художнім. Прикладами метафор у романі є *dark and light kissed each other under the firs; blue hazes scarfing the harvest slopes; little winds whispering elfishly in the poplars; wind purring in the treetops; September slipped by into a gold and crimson graciousness of October* [5]. Ще одним художнім засобом, використаним у творі є порівняння, зокрема такі як *tiny ferns were unrolling like curly-headed green pixy folk waking up from a nap; like a rose blooming in October which should have bloomed in June* [5]. Вони допомагають читачеві краще уявити той чи інший пред-

мет або особу. Найцікавішими порівняння виходять тоді, коли автору вдається порівняти зовсім несподівані речі. Вони здатні надати мові твору витонченості та привернути увагу читача.

У романі також можна знайти приклади оксиморону. У романі Люсі Мод Монтгомері складовою оксиморону найчастіше є прикметник *awful* або утворений від нього прислівник *awfully* у поєднанні з іменником або прикметником відповідно, наприклад *awfully nice* [5].

У книзі «Енн із Ейвонлі» простежується ще одна цікава особливість. Слова, яким письменниця надає логічного наголосу, складаються повністю з великих літер. Вони першими в реченні привертають увагу читача, допомагають краще зрозуміти авторський задум. Найчастіше такий прийом авторка використовує у прямій мові. Прикладами речень, у яких вживаються такі слова, можна вважати наступні: *Mr. Judson Parker IS GOING TO RENT ALL THE ROAD FENCE OF HIS FARM TO A PATENT MEDICINE COMPANY TO PAINT ADVERTISEMENTS ON.; I'm NOT scared, but I'd RATHER have the light* [5].

Тематика роману «Енн із Ейвонлі» дещо відрізняється від висвітленої у попередній книзі. Тема освіти є провідною у творі. Ідеї, згадані у творі, перегукуються з гаслом Джона Нокса, який був переконаним, що в кожному селі повинна бути школа, а в кожному місті – коледж. Ще однією темою роману є виховання дітей. Ця тема є частково пов'язаною з попередньою, освітньою темою. Проблема виховання та прищеплення моральних цінностей є близькою для Марілли, яка змушена замінити двійням батьків, і для Енн, як для людини, яка працює у сфері освіти. Як і в попередньому романі, у цьому творі письменниця торкається теми дружби. Питання цінності дружби неодноразово порушується у книзі. На прикладі персонажів твору Люсі Мод Монтгомері демонструє читачам якою повинна бути справжня дружба, якими якостями повинен володіти найкращий друг, чому дружба є важливою у житті людини.

Отже, на основі проаналізованого роману можна стверджувати, що з метою покращення інтерпретації художнього твору читацькою аудиторією авторка застосовує широке коло різно-

манітних дискурсивних засобів, які виконують важливу роль у забезпеченні взаємодії письменника з читачем.

Література:

1. Фролова І. Є., Омецинська О. В. Специфіка художнього дискурсу та його аспектів. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Іноземна філологія*. 2018. № 87. С. 52–61.
2. Оборина М. В. Художественный дискурс и текст. *Вестник ТвГУ. Серия «Филология»*. 2015. № 2. С. 191–197.
3. Самарская Т. Б., Мартиросьян Е. Г. Художественный дискурс: специфика составляющих и особенности организации художественного текста. *Сфера услуг: инновации и качество*. 2012. № 10. С. 20.
4. Сердюк Е. Н. К проблеме определения признаков художественного дискурса. *Культура народов Причерноморья*. 2012. № 226. С. 85–88.
5. Montgomery L. Anne of Avonlea. *Free ebooks – Project Gutenberg*. 2006. URL: <https://www.gutenberg.org/files/47/47>

УДК 378.147: 811

Жуковський Василь, Тимчук Яна

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ РОЛЕЙ ЯК ЗАСОБУ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ МЕТОДУ АКТИВІЗАЦІЇ МОЖЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ І КОЛЕКТИВУ

У статті розвивається ідея про взаємозв'язок між успішним володінням іноземною мовою і набуттям та реалізацією особою автентичної ролі носія мови. Аналізується потенціал інтенсивного методу активізації можливостей особистості і колективу для цієї мети.

Ключові слова: автентична іншомовна роль, володіння іноземною мовою, мовленнєва компетенція, інтенсивне навчання, соціологічне дослідження.

In the article the idea of the relationship between the successful foreign language proficiency and the acquisition and realization by a student of the authentic role of a native speaker is developed. The potential of an intensive method of activating the capabilities of the individual and the group for this purpose is analyzed.

Keywords: authentic foreign language role, foreign language proficiency, speech competence, intensive training, sociological research.

Критерієм рівня володіння особою іноземною мовою є автентичність її мовлення, успішне сприйняття носіїв мови і спілкування з ними в усній і письмовій формах. Іншими словами, ефективність володіння іноземною мовою залежить від того, наскільки успішно особа вживається у роль носія мови і реалізує цю роль, використовуючи лінгвістичні і паралінгвістичні засоби. Відповідно до навчання учня або студента набувати і реалізо-

увати автентичну іншомовну роль в методиці викладання іноземних мов можна виділити два основних підходи: традиційний і інтенсивний.

Традиційний підхід до навчання іноземної мови має місце в більшості закладів середньої та вищої освіти. Він передбачає поступове і багаторічне формування іншомовних навичок і розвиток умінь і в результаті – досягнення певного рівня іншомовної компетентності. На цьому шляху учень або студент поступово адаптує свій артикуляційний апарат через засвоєння фонетики, вчиться мислити в ключі іноземної мови, оперуючи новою лексикою і граматику, засвоює лінгвістичні і паралінгвістичні засоби, засвоюючи психологічні і соціолінгвістичні особливості спілкування носіїв мови.

Натомість інтенсивний підхід до вивчення іноземних мов реалізовується в інноваційних творчих лабораторіях, на курсах іноземних мов, в окремих університетських аудиторіях і авторських методиках учителів і викладачів. Цей підхід передбачає занурення в іноземну мову і реалізацію комунікативних завдань з самого початку її вивчення. Прибічники цього підходу на початковому етапі навчання іноземної мови використовують рідну мову, а далі намагаються її роль максимально обмежити або й повністю витіснити з процесу навчання, натомість залучити викладача і студентів грати роль носіїв іноземної мови і засвоювати іншомовне спілкування в різних ситуаціях.

Процес набуття автентичної іншомовної ролі успішно реалізується в контексті методу інтенсивного навчання іноземних мов, зокрема методу активізації можливостей особистості і колективу [4]. Становлення і розвиток цього методу тісно пов'язаний з іменами Г. Лозанова [2], Г.О. Китайгородської [3; 5] та Бориско Н.Ф. [1] На відміну від традиційних методик викладання іноземних мов метод інтенсивного навчання більшою мірою спирається на психологічні резерви особистості і колективу при особливій увазі до керування соціально-психологічними процесами рольового спілкування у групі, що, у свою чергу, дозволяє тим, хто вивчає іноземну мову, за короткий період часу ефективно опрацювати великий обсяг нової інформації.

Матеріальною (лінгвістичною) та організаційною основою рольового навчання іноземної мови відповідно до методу активізації іншомовної діяльності особистості і колективу є відповідний текст-полілог. Він представляє собою своєрідну п'єсу, в якій є сюжет, низка дійових осіб (ролей), відповідно до яких формується навчальна група учасників і здійснюється процес вивчення іноземної мови. Наприклад, типовим полілогом є сюжет про групу вчених, вихідців з різних країн, переважно англомовних, які приїхали до певного міста на міжнародну наукову конференцію з актуальної проблеми – глобального потепління. Учасники беруть участь у конференції, обговорюють різноманітні актуальні теми, відвідують різні місця під час екскурсій, опиняються в типових побутових ситуаціях. Характерними рисами тексту-полілогу є значний його обсяг, формування тексту за законами усного мовлення, паралельне розміщення тексту двома мовами: іноземною та рідною.

Текст-полілог вводиться відразу ж, на початку вивчення іноземної мови, у його повному обсязі. Подача нового навчального матеріалу відбувається викладачем на одному уроці в результаті чотирьох пред'явлень. Під час цих пред'явлень викладач у формі безпосереднього спілкування з учасниками групи розповідає та розігрує ті події, які відбуваються з ними, семантизуючи матеріал через переклад рідною мовою і поступово залучаючи студентів до навчально-комунікативної діяльності. Таким чином, іншомовний навчальний матеріал спочатку сприймається в цілому, глобально й стає зрозумілим завдяки пофразовому перекладу. Перше вживання нових іншомовних зразків здійснюються цілими блоками, репродуктивно, але в різноманітних ситуаціях спілкування. Через певний час в результати спільної навчально-комунікативної діяльності викладача та студентів іншомовний матеріал осмислюється, поступово засвоюється і починає вживатися продуктивно, тобто на рівні мовленнєвих умінь.

Процес іншомовної діяльності в рамках методу активізації особистості і колективу будується на основі декількох основоположних принципів. В сукупності та на основі рольової взаємодії ці принципи і створюють сутність методу інтенсивного навчан-

ня. Ключовим у методі активізації іншомовної діяльності є особистісно-рольовий принцип. Протягом усього курсу інтенсивного навчання іноземної мови студентам присвоюються постійні ролі-маски передусім автентичні ролі носіїв мови. Іноді можуть використовуватися і епізодичні ролі залежно від комунікативної ситуації. Рольове спілкування у процесі навчання іноземної мови набуває психотерапевтичного та дидактичного значення, дозволяючи долати бар'єри у спілкуванні, нівелювати страх і невпевненість, розкривати творчий потенціал, формувати навички і розвивати вміння комунікації на найрізноманітніші теми.

Інший принцип, на якому ґрунтується інтенсивний метод – принцип особистісного спілкування. Побудова навчального процесу на основі цього принципу допомагає учасникам групи поєднати процеси навчання та спілкування, ґрунтуючись на нерозривності навчально-пізнавальної діяльності та діяльності спілкування. Студенти в рамках своїх ролей прагнуть взаємодіяти з іншими членами групи, ділитися з ними своїм власним досвідом, збагачуватися від інших, функціонувати і формуватися в процесі постійних взаємовідносин з іншими людьми, включаючи спілкування. Весь навчально-виховний процес з іноземної мови у методі активізації особистості і колективу організований як процес неформального спілкування викладача і студентів та студентів між собою в рамках отриманих ролей.

Принцип концентрованої організації навчального матеріалу і навчального процесу з іноземної мови передбачає, що у навчальному тексті-полілозі сконцентровано основний лексичний і граматичний матеріал та автентичні ситуації спілкування, необхідні для досягнення відповідного рівня володіння іноземною мовою. Сконцентровано також і час навчання: воно відбувається щоденно упродовж декількох годин під час усього курсу роботи за цією методикою.

Принцип колективної взаємодії передбачає постійне, активне й інтенсивне спілкуються членів групи один з одним в рамках своїх автентичних ролей. Відбувається обмін навчальною інформацією, що сприяє розширенню знань, вдосконаленню навичок та умінь кожного студента. У процесі навчання кожний його еле-

мент, включаючи хорове повторення, набувають рис реального автентичного спілкування за наявності таких його компонентів як вмотивованість, спрямованість, ситуативність і т.д. Принцип поліфункціональності вправ означає, що у процесі навчання кожне завдання носить подвійний характер: з одного боку воно спрямоване на засвоєння певного навчального матеріалу, а з іншого – імітує чи реалізовує процес спілкування іноземною мовою.

Виходячи з нашої тези про те, що рівень володіння іноземною мовою залежить від здатності особи ідентифікуватися з носієм мови і реалізовувати відповідні комунікативні задачі, нами було проведено соціологічне дослідження серед студентів бакалаврату Національного університету «Острозька академія». Метою дослідження стало виявлення здатності студентів-філологів четвертого курсу оволодівати автентичними ролями та реалізовувати їх у процесі спілкування з носіями мови. Зазначимо, що в університеті спрямовуються зусилля на засвоєння студентами автентичних ролей і належного володіння іноземною мовою. Зокрема, обмежується на заняттях використання рідної мови, застосовується комунікативний підхід до навчання, практикуються інтерактивні форми і методи навчання, використовуються автентичні навчально-методичні комплекси, запрошуються носії іноземної мови для читання спецкурсів та проведення окремих занять.

Результати дослідження серед студентів-філологів четвертого курсу навчання дозволили виявити, що при виникненні ситуації необхідності спілкування з іноземцем, 76% студентів-філологів четвертого курсу готові миттєво переходити з рідної мови на іноземну (англійську мову) без будь-якого додаткового налаштування. Натомість 24% опитаних заявили, що вони відчувають бар'єр і їм потрібен певний час для адаптації. У процесі опитування 48% студентів заявили, що вони не відчувають жодних труднощів у спілкуванні з носіями мови, у той час як 52% респондентів засвідчили, що мають певні проблеми лінгвістичного характеру.

У процесі дослідження було виявлено цікавий факт: 92% респондентів зазначили, що нерідко ловлять себе на думці про те, що вони мислять англійською мовою. З іншого боку, 8% опитаних відповіли, що не помічали за собою такого явища. 48% студентів-

філологів заявили, що у процесі іншомовного спілкування беруть на себе автентичну роль, намагаючись максимально наблизитися до манер, культури та способу іноземного мовця, натомість 52% стверджують, що у процесі спілкування залишаються собою, не перебираючи на себе жодних ролей.

Отже, процес викладання іноземних мов передбачає необхідність засвоєння особою здатності набувати та реалізовувати автентичну роль. Відповідний потенціал для цього закладено у методі активізації особистості та колективу. Проведене соціологічне дослідження засвідчило, що майже всі студенти-філологи бакалаврату мислять іноземною мовою, проте для 52% студентів це не гарантує відсутність проблем при розмові з іноземцем. Для більшості (76%) студентів не потрібен час для налаштування до розмови англійською мовою, а 48% опитаних намагаються виступати в ролі іноземця, наслідувати манери, жести, міміку, спосіб ведення діалогу, 52%, як їм здається, залишаються українцями. Використання навчання, спрямованого на оволодіння автентичною рольовою ідентифікацією, посилення ситуативності навчання і його комунікативного характеру, без сумніву, допоможе підвищити рівень володіння іноземною мовою у студентів-філологів, а також інших категорій студентів.

Література:

1. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки. К.: «Фирма «Инкос», 2201. 226 с.
2. Георгий Лозанов и интенсивное обучение иностранным языкам. URL: <https://educ.wikireading.ru/13390>. (Дата звернення: 17.05.2020).
3. Китайгородская Г.А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. М.: Изд-во МГУ, 1986. 176 с.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е випр. і перероб. /Кол.авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К. 2002. С. 260–269.
5. Румянцева И.М. Психология речи и лингвопедагогическая психология. URL: <https://educ.wikireading.ru/13396> (Дата звернення: 17.05.2020).

УДК 378.147:811.111

Іваніщенко Оксана, Логінова Лілія

(м. Одеса, Україна)

Одеський національний морський університет

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ФАХІВЦЯМИ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ (PLAIN ENGLISH AND LEGAL ENGLISH)

У статті проаналізовано наукові, теоретичні та практичні розробки англійських практиків та викладачів задля полегшення викладу англійської правового матеріалу майбутнім юристам. У процесі дослідження зазначено, що існує два основні підходи до викладу матеріалу, а саме Plain English та Legal English, які в свою чергу викладають матеріал максимально зрозумілою мовою для людей, що мають різні рівні знань англійської мови. Слід зазначити, що кожен з цих підходів знайшов своє місце у науці, що має назву юрислінгвістика, тобто що досліджує взаємозв'язок англійської мови та юриспруденції. Метою роботи було визначення найбільш практичного та оптимального підходу викладу юридичних термінів іноземною мовою.

Ключові слова: англійська мова, юриспруденція, юрислінгвістика, Plain English, Legal English.

The article analyzes the scientific, theoretical and practical developments of English practices and teachers to facilitate the presentation of English law material to future jurist. The study noted that there are two main approaches to the presentation of the material, namely Plain English and Legal English, which in turn teach the material in the most understandable language for people with different levels of English. It should be noted that each of these approaches has found its place in the science of jurilinguistic, which explores the relationship between English and jurisprudence. The aim of the work was to determine the most practical and optimal approach to the presentation of law material in a foreign language.

Keywords: *English, jurisprudence, jurilinguistic, Plain English, Legal English.*

Усе частіше виникає питання про співвідношення юриспруденції та інших галузей науки. Саме зв'язок права та англійської мови є найбільш актуальним у наш час, коли без знання іноземної мови неможлива жодна з галузей роботи. Дослідженням саме зв'язку цих двох гуманітарних наук займається «Правова лінгвістика» або «Юрислінгвістика». Вивчаючи англійську мову на спеціальностях, що стосуються або тісно пов'язані з юриспруденцією, вчені-лінгвісти часто застосовують два основні підходи Plain English and Legal English.

Plain English – це мова, зручна для написання документів, навіть самим недосвідченим користувачам. Застосовується вона в ряді юридичних документів або документів, що мають юридичну силу. Використовуючи Plain English, фахівці уникають архаїчних слів, жаргону, універсальних технічних виразів і складних мовних конструкцій. Але це не спрощена англійська мова. Вона спрямована на передачу інформації найбільш ефективним і дієвим способом, залишаючись при цьому технічно коректним. Це досягається за рахунок врахування потреб передбачуваних користувачів документа.

Plain English – це переходи від рівня до рівня, тести, розмовна практика, вивчення граматики та вічне прагнення дійти до чергового покажчика: від Beginner до Pre-Intermediate, від Intermediate до Upper-Intermediate та Advanced. Мало хто досягають рівня Proficiency

Plain English Language – це мова, яка має справу з організацією ідей людини, що намагається донести їх читачеві. Отже, щоб вони були максимально зрозумілими. Вона також пов'язана з розробкою документів, якщо є мета зробити їх простими в застосуванні. Використовування мови Plain English необхідно в процесі формування того чи іншого документа для розуміння потреб тих людей, хто нею буде користуватися в подальшому. Прикладом можуть слугувати такі трансформації в більш зрозумілу та лаконічну форму, як:

Before: If there are any points on which you require explanation or further particulars we shall be glad to furnish such additional details as may be required by telephone.

After: If you have any questions, please phone.

Legal English – це метод викладання англійської мови юристам, який повинен відповідати основним вимогам, необхідних для формування стійких професійно-мовних компетенцій. Застосування підходу, орієнтований на особистість того, хто навчається (learner-centered approach), при якому студент є активним учасником освітнього процесу, здатний вирішити основні лінгвістичні та педагогічні задачі, оскільки вся увага звернена на стратегію навчання, систему потреб того, хто навчається і його відношення до процесу навчання. Викладання даного методу вимагає використання юридичних термінів, без яких даний метод перетворюється в Plain English. До таких термінів належать:

- *to break the law* – порушити закон;
- *against the law = illegal* – протизаконний;
- *by law* – відповідно до закону;
- *to practise law* – займатися юридичною практикою;
- *a specialist in civil law* – спеціаліст з цивільного права.

Багато юристів допускають одну і ту ж помилку. Вони припускають, що побутового рівня англійської мови (Plain English) їм буде досить для роботи. Особливо сильно ця омана серед тих, хто закінчив дійсно хороші мовні курси і / або відмінно вивчив англійську в вузі. Насправді, знання мови на рівні Intermediate і вище дійсно стане хорошою основою для вивчення професійної мови, але не більше того. А саме вивчення юридичної термінології задля участі в проведенні переговорів і конференцій, поїздок у відрядження за кордон, читанням професійної літератури, виданої англійською мовою, а головне – вільного користування англійською мовою з юридичним нахилом (Legal English).

Все частіше можна спостерігати тенденцію у викладанні Legal English молодшим бакалаврам чи бакалаврам у ВНЗ, але на нашу думку майбутні фахівці юриспруденції у цей проміжок навчання перебувають ще на початковому етапі, так званому знайомстві з професією юриста, тож використання широкого спектру юридич-

них термінів створюють труднощі не лише у вивченні правових наук для початкових знань, а й англійської мови загалом.

Однак, існують спеціальні курси та школи, у яких вивчення англійської мови відбувається не для всіх охочих, а саме для юристів. А тому відповідно підхід викладання мови більш правовий (Legal English).

Саме з метою поглиблення вивчення англійської мови фахівцями юриспруденції у Україні організують школи (First Cambridge, Yappi Business English School у Києві), відбувається набір на вивчення Legal English по Skype (Legal English Training Course).

Програми Legal English пропонують багато курсів англійської, але звертати увагу варто на ті, які пропонують підготовку до іспиту ILEC (Cambridge English: Legal). Тест ILEC призначений для професійних юристів, а також для студентів юридичних факультетів, які хочуть підтвердити мовну компетентність у сфері міжнародного юридичного права. Після успішного складання іспиту Ви отримаєте сертифікат міжнародного зразка.

Підготовку до цього іспиту краще проходити на базі офіційного тест центру. В Україні одним з таких тест-центрів є компанія Grade.

Окрім граматичних тем, Legal English передбачає вивчення:

- criminal and labor law (кримінального та трудового права);
- real estate law (право нерухомості)
- corporate and contract law (корпоративного та договірною права)
- intellectual property laws (законів про інтелектуальну власність)
- trial and arbitration (судового процесу та арбітражу)

Сучасна міжнародна юридична наука і практика, в тому числі і основні міжнародні документи, створюються англійською мовою, що і є однією з головних причин вивчення англійської мови майбутніми юристами і вченими в сфері юриспруденції.

Основними відмінностями між даними підходами вивчення англійської мови юристами є те, що Legal English потребує певну мовну базу. Як правило, курс Legal English призначений для тих,

хто досяг, як мінімум, рівня Intermediate, а вивчення Plain English призначене для знавців, що мають рівень Beginner та вище.

На відміну від Plain English, у Legal English є свої нюанси, які важко зрозуміти без допомоги професіоналів. Навіть юристу зі стажем, який вже говорить простою англійською мовою в повсякденному житті. Legal English має спеціальну термінологію, яка робить його своєрідним «мовою в мові». Таким чином, щоб розмовляти з англійськими клієнтами або консультувати їх в області міжнародного права, фахівець повинен вивчити вузькопрофільну термінологію.

Література:

1. International Legal English. URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86international_legal_english.pdf
2. Krois-Lindner A., Firth M. Introduction to International Legal English. *Cambridge University Press*. URL: https://halinbook.com/books/english/business-english/cambridge-professional-english/international_legal_english/introduction-to-international-legal-english.html.
3. Гуманова Ю. Л., Корольова-МакАрті В. А., Свешнікова М. Л. Just English. Англійська для юристів. Базовий курс. М.: ЗЕРЦАЛО-М, 2004. 262 с.
4. Harmer J. How to teach English: An introduction to the practice of English language teaching. Malaysia: Longman, 2001. 200 с. (Pearson Education Limited).
5. Plain English for Lawyers. URL: <http://scholarship.law.berkeley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2362&context=californialawreview>.
6. Зеликман А. Я. Англійська для юристів. Ростов: «Феникс», 1999. 352 с.

УДК 378.147:811.111

Кичан Анастасія, Жуковський Василь*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРІКЛАДНИХ ПРОГРАМ «DUOLINGO» ТА «LINGUALEO»**

У статті представлено аналіз вивчення англійської мови за допомогою додатків «Duolingo» та «LinguaLeo». Досліджується вплив прикладних програм на вивчення англійської мови.

Ключові слова: англійська мова, вивчення, ефективність, прикладна програма.

The article presents an analysis of learning English using the applications «Duolingo» and «LinguaLeo». The influence of applied programs on learning English is researched.

Keywords: English language, study, effectiveness, application software.

Англійська мова є однією із найпоширеніших у всьому світі і вже давно вважається мовою міжнародного спілкування. Знання англійської допомагають людям отримувати інформацію з різноманітних друкованих та електронних джерел, подорожувати, навчатися, а також заводити нові знайомства. Раніше, особи, котрі бажали вивчити англійську мову використовували величезні словники, підручники з граматики та інші застарілі засоби. У період діджиталізації цей процес став набагато простішим і тепер все, що вам потрібно мати для вивчення – це мобільний телефон. Нині на ринку додатків існує неймовірна конкуренція між розробниками програм, які мають на меті полегшити трудомісткий процес вивчення іноземної мови.

Вплив комп'ютерних технологій на вивчення англійської мови досліджувався ще з кінця ХХ ст. Відомими з цієї теми є

© Кичан Анастасія, Жуковський Василь, 2020

праці таких науковців як Є. Дмитрієва, С. Крашен, Є. Носенко, Є. Полат, Т. Полідова, Г. Селевко, Л. Цветкова та ін. Однак ніхто не досліджував безпосередній вплив окремих програм на цей процес. Ось чому, актуальність нашого дослідження є вагомою через недослідженість впливу прикладних програм «Duolingo» та «LinguaLeo» на вивчення англійської мови.

Прикладна програма «Duolingo» є американським електронним ресурсом для вивчення понад 90 іноземних мов в ігровій формі. Додаток «Duolingo» є доволі простим й при цьому містить у собі інноваційні методи вивчення мов. Під час створення акаунту ви можете обрати мову, яка вас цікавить, а також рівень ваших початкових знань. Програма обере для вас найоптимальніші завдання, які мають на меті покращити різні мовні навички. Наприклад, вправи на переклад як з української на англійську, так і навпаки, або завдання на аудіювання, в якому необхідно записати те, що ви почули. Усі вправи є різними й користувач обирає сам, які є найбільш ефективними в його випадку.

Кожен блок містить теоретичну частину, яка дозволяє ознайомитися з основними морфологічними, лексичними та фонетичними правилами англійської мови. Крім того, у разі невірної відповіді на завдання, програма пояснить правило, яке варто застосувати у цьому випадку, а також покаже приклади його використання.

Багато користувачів помітили, що їх рівень англійської мови покращився в разі систематичного використання додатку. Наприклад, Даніель Ліма Фейтоса, асистентка Міжнародного центру студентських обмінів зазначила, що закінчила курс англійської мови в додатку і він їй сподобався завдяки різноманітності рівнів завдань, котрі пропонує програма [2, с.1].

Одне з перших досліджень ефективності додатку «Duolingo» було проведено в 2012 році. Прикладна програма «Duolingo» була визнана високоефективною для вивчення іноземної мови, в тому числі англійської. За його результатами було встановлено, що 34 години занять в програмі є еквівалентним до семестрового курсу коледжу по вивченню мови. За кожну годину навчання в

«Duolingo», студенти покращували свої результати стандартизованих тестувань в середньому на 8 балів[3, с.19].

Проте користувачі помітили й деякі недоліки прикладної програми «Duolingo». Додаток більше спеціалізується саме на класичній англійській мові, а не на розмовній. Вивчення іноземної мови стає менш ефективним через застарілість певних мовних конструкцій. Також попри наявність завдань з аудіювання, їхня якість бажає кращого, адже багато користувачів «Duolingo» скаржились на якість голосових матеріалів, які звучать доволі неприродно й інколи цілком невірно. Ці помилки додатку негативно впливають на рівень розмовної мови користувачів, зокрема на правильність вимови окремих слів.

Російський аналог «Duolingo» – це додаток «LinguaLeo», що спеціалізується саме на вивченні англійської мови для російськомовних користувачів, котрий використовують понад 20 мільйонів осіб. Принцип дії додатку полягає в тому, що у кожного зареєстрованого користувача є персонаж лев, якого необхідно годувати. Однак цей процес відбувається доволі незвично, а саме за допомогою виконаних завдань. Виходячи з уже наявних у вас знань англійської мови, програма буде пропонувати щоденні завдання у різних ігрових форматах відповідно до вашого рівня знань. Зазвичай користувач витрачає 15-20 хвилин на щоденні завдання, що є доволі невеликим проміжком часу, однак їх виконання дозволяє ефективно й доволі швидко отримувати прогрес у вивченні англійської мови.

Крім щоденних завдань, «LinguaLeo» пропонує величезну збірку матеріалів англійською мовою, наприклад, подкастів, лекцій, серіалів, фільмів, аудіокниг, книг, тощо. Якщо говорити про відео- та аудіоматеріали, то усі вони містять англійські субтитри. Якщо користувач не знає перекладу окремого слова, він чи вона може миттєво дізнатися переклад. Для цього потрібно вибрати незнайоме слово в книзі чи субтитрах. Також додаток запропонує вам можливість додати це слово до персонального словника, в якому містяться усі незнайомі вам слова, що ви зустрічали під вивчення англійської мови за допомогою цієї прикладної програми.

Окремою частиною додатку є розділ «Тренування». Користувачі вважають його одним із найцікавіших, оскільки він містить неймовірно велику кількість вправ для покращення словникового запасу. Серед вправ є наступні: слово-переклад, саванна (тренує швидкий усний переклад), аудіювання, конструктор слів, картки зі словами, конструктор фраз, брейншторм, повторення, лео-спринт (необхідно обрати один із двох варіантів перекладу), кросворд та аудіовиклик (прослуховування слова і вибір правильного варіанту) [4, с. 6].

На жаль, ще не проводилось досліджень щодо якості наданих матеріалів для вивчення англійської мови, а також щодо результатів користувачів. Проте загальна статистика свідчить, що близько 80% осіб припиняють займатися вивченням мови через додаток вже в перший місяць. Це пов'язано з відсутністю мотивації, яку називають «запусковим механізмом» будь-якої людської діяльності, в тому числі й оволодіння мовою [5, с.65]. Інколи причиною може бути втрата інтересу до вивчення мови через складність, або навпаки простоту завдань.

При цьому більшість користувачів «LinguaLeo» при реєстрації мають початковий рівень знань з англійської мови. Тому розробники програми акцентують свою увагу саме на такій цільовій аудиторії. Кількість завдань для користувачів з початковим рівнем знань є набагато вищою, ніж для вже досвідчених знавців мови. Як наслідок, більшість осіб, які використовують цей додаток, покращують свої навички до середнього рівня. Далі в таких користувачів настає застій, оскільки програма майже не розрахована на осіб, які володіють ґрунтовними знаннями з англійської мови. Попри такий недолік, додаток повністю виконує свою роль – вивчення мови для осіб з початковим рівнем знань.

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що сучасні технології максимально полегшують процес вивчення іноземних мов. Прикладні програми «Duolingo» та «LinguaLeo» мають на меті покращити рівень англійської мови користувачів. Попри наявність певних недоліків в програмному забезпеченні, додатки повною мірою допомагають своїм користувачам покращувати рівень знань мови на початкових етапах. Тим не менш, статистичні

дані та висновки експертів сходяться до однієї думки про те, що вивчення англійської мови за допомогою прикладних програм «Duolingo» та «LinguaLeo» не можна прирівнювати до повноцінного вивчення мови в межах університетської програми. Можна дійти до висновку, що такі додатки, безперечно, допоможуть вам отримати певний прогрес, однак не зроблять з вас повноцінного знавця мови. Тому варто використовувати прикладні програми «Duolingo» та «LinguaLeo» у поєднанні з іншими способами вивчення англійської мови.

Література:

1. Носенко Є. Л. Застосування ІТ в освіті. *Іноземні мови в школі*. 2004. Випуск № 6. С. 9–11.
2. Herrera Jessica. The Duolingo effect. *The Sundial*. February 1, 2017. URL: <https://sundial.csun.edu/109207/arts-entertainment/the-duolingo-effect/>
3. Vesselinov Roumen. Duolingo Effectiveness Study. *John Grego*. URL: <https://s3.amazonaws.com/duolingo-papers/other/vesselinov-grego-duolingo12.pdf>
4. Духович В. Я вивчаю англійську мову на LinguaLeo, а ви? URL: Режим доступу до ресурсу: – <https://uway.com.ua/vyvchyty-angliysku-movu-samostijno/>
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

УДК 811.111 '25

Клинова Дарина

(м. Острозьк, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНИХ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У даній статті розглянуто особливості та проблеми з якими можуть стикнутися перекладачі при виконанні перекладу неологізмів технічної термінології, а саме сфери комп'ютерних технологій.

Ключові слова: *неологізм, переклад, комп'ютерні технології, транскрипція, мова.*

This article discusses the features and problems that translators may face when translating neologisms of technical terminology, namely the field of computer technology.

Keywords: *neologism, translation, computer technology, transcription, language.*

Active replenishment of the language with new words causes the problem of their correct understanding and use. Difficulties associated with the use of neologisms in the language do not arise from the clarity of semantics in new words, the transformation of their meanings depending on time and socio-political situation in the country, changing the scope of their use.

The variety of translation methods is due to the different specifics of the terms, their characteristics and the degree of clarity for the reader. As mentioned earlier, there are the following ways to reproduce borrowed computer terms: graphic reproduction of borrowing, transcription, transliteration, descriptive (explanatory) translation.

Transcription is most often used and the reason for this is that most terms do not require excessive or detailed interpretation, but were clear to the reader, due to their active and wide use, for example: domain

– домен, online – онлайн, offline – оф-лайн (terms of constant use on the Internet, which are already well known to the majority of the population through constant visits to the Internet) [3, с. 207].

At the same time, it is worth noting that transliteration is most often used to translate terms specific to a particular field of technology. The context makes clear the meaning of a neologism: server – сервер, webcam – веб камера.

Tracing (from the French calque – copy, imitation) – is a word or expression that is a translation in parts of a foreign word from the material of the native language. Tracing is used when parts of this concept are already known to the reader, but in other combinations, so it will not be difficult to understand their meaning in the new environment. This determines the appropriate element-by-element translation of these terms: matrix printer – матричний принтер, matrix – матриця, liquid crystal display – ЖК дисплей.

Graphic reproduction is borrowing without any changes to the original spelling. This primarily applies to proper names – the names of corporations, search engines, operating systems and software products (often in the form of abbreviations and acronyms) [2, с. 191].

Graphic reproduction is used when the English form of the word is more understandable to the reader than its transliteration or tracing paper, and does not require transmission in one way or another, based mainly on the visual and less often on the reader's auditory memory. The recipient may have heard or seen the word before, but usually remember it if they are interested. Therefore, such a transfer is quite adequate: DVD/CD-ROM/RAM BLUETOOTH, DVD/CD-RW, USB-PORT, WAP, GPRS, HI-FI, WINDOWS, HTML (abbreviations are used to denote parts and tools that are in constant computer users [2, с. 192], and their English symbols are more common to perceive, because most devices have passports and instructions written in English: TurboPascal, NortonCommander, WorldWideWeb, Paint, QuickBasic, desktop. (These examples indicate the names of programming languages, as well as the names of programs and devices that occur each time you install the program or search for information, so their graphic notation is common for people who deal with this industry).

There is an active use of descriptive (explanatory) translation. In fact, this is a way of transmitting a neologism, or non-equivalent vocabulary, which involves explaining the meaning of a borrowed unit using a detailed description (in phrases, phrases, etc.).

Working on the study, we believe that descriptive translation is mostly used in cases where the term is better transferred than transcoding. Thus, through the prism of the use of descriptive translation, the reader receives clear information about the functional features of a neologism, for example: burning – запис компакт диска, bag – сумка для ноутбука, capture cross fade – плавний перехід від одного звукового фрагмента або відеокліпа до іншого (a large number computer programs have menus in English, so that in order for the recipient to understand the term and its functional characteristics, additional description and additional information is used, which affects the level of understanding of the neologism), free ware – безкоштовне програмне забезпечення, deluxe – розширена версія програмного пакета, яка включає додаткові програми чи можливості, software – програмне забезпечення ([1, с. 27-28]).

In addition, a small number of combinations of ways to reproduce borrowed terms from the computer industry are special. Namely: descriptive (explanatory) translation + graphic reproduction of borrowing: Word – текстовий редактор (Word), Excel – електронні таблиці (Excel), Access – система керування базами даних (Access), HTML – гіпертекстова розмітка HTML, IBM PC/AT card – плата IBM PC/AT (these cases are explained by the fact that the computer science textbook is designed for basic knowledge, and when the term is first called, it is not only given an explanation, but it is also reproduced graphically to remember it by the student); tracing + transcription cache memory – кеш-пам'ять, tracing + transliteration: user account – акаунт користувача, COM (COMunication port) – послідовний порт, LPT (LinePrinter) – лінія принтера, in ward modem – внутрішній модем, digital indicator – цифровий індикатор; tracing + graphic reproduction: : Web-technology – Web-технологія, Power button – кнопка Power; descriptive (explanatory) translation + transcription: chipset – чипсет (a component of logic chips that support the lamp); descriptive (explanatory) translation +

tracing: ASCII –АКІ (code table is taken as the basis of character encoding in the PC) [3, с. 209].

It should be noted that computer terminology emphasizes a significant percentage of complex terms, the translation of which allows combining methods with preserving and changing the structure of the original terms, for example: higher resolution photo output – зображення високої роздільної здатності, unprotected communication channel – незахищений канал зв'язку, public key digital signature – цифровий підпис з використанням відкритого ключа, data base management system – система управління базами даних, digital spread spectrum – цифровий спектр розповсюдження [2, с. 193].

Thus, we see that different types of translation can be used to translate computer neologisms. The main thing is to preserve the meaning of a neologism and its clear transmission into the language of translation. Of course, not all neologisms will be understandable to the average computer user, but most of them will not cause cognitive difficulties in understanding and explaining neologisms.

Література:

1. Вокальчук Г. М. Вивчення неологізмів у вузівському курсі сучасної української літературної мови. *Пед. науки: зб. наук. пр.* Суми, 2002. Ч. 2. С. 24–29.
2. Рудницька Т. Г., Слободянюк А. А. Особливості перекладу складних технічних термінів в галузі інформаційних технологій. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, включено до бази Index Copernicus International. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство): Збірник наукових праць.* Дрогобич, 2018. № 9. С. 191–194.
3. Сырескина С. В., Щелкунов И. В. Неологизмы в современном английском языке. *Молодой ученый.* 2017. № 42. С. 207–210.

УДК 316.77: 811

Кокошко Анастасія

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖЕСТОВИХ КОМПОНЕНТІВ КОМУНІКАЦІЇ

У статті розглядаються невербальні компоненти комунікації, їхня роль в організації комунікативного процесу, основні підходи до дослідження невербальних компонентів комунікації.

Ключові слова: невербальні компоненти комунікації, невербальний код, вербальні та невербальні засоби, паралінгвістика.

Nonverbal components of communication, their role in organization of communication process, basic approaches to research of nonverbal components of communication are considered in the article.

Keywords: non-verbal communication components, non-verbal code, verbal and non-verbal means, paralinguistics.

Мета роботи полягає у вивченні природи й характеру невербальних компонентів комунікації. Досягнення мети передбачає вирішення таких завдань: дати визначення невербального компонента комунікації, відокремивши його від інших знаків немовного характеру; здійснити класифікацію невербальних компонентів комунікації.

Про потребу дослідження невербальних засобів комунікації як частини мовленнєвого процесу в межах мовознавства вперше наголошувалося у Тезах Празької лінгвістичної школи (1929). Інтерес до невербальних засобів комунікації активізується серед мовознавців у 50-ті роки ХХ ст., коли при визначенні об'єкта психолінгвістики, що постала тоді як окрема лінгвістична дисци-

пліна, враховували як мовленнєві, так і позамовленнєві канали, якими передається повідомлення [2].

Мовознавча проблематика невербальних засобів спілкування набуває характеру вчення з чіткою структурою у працях американських лінгвістів. А. Хілл та Дж. Трейгер першими розглядають невербальні засоби комунікації у зв'язку з власне мовознавчою проблематикою, виділяючи їх у колі семіотики та пропонуючи термін паралінгвістика на позначення мовознавчого напрямку, що вивчає позамовні (паралінгвістичні) явища в комунікації [1, с. 11].

Порівняно невеликий період дослідження невербальної комунікації є однією з головних причин відсутності універсального поняттєвого апарату, внаслідок чого залишаються невизначеними як межі самого об'єкта, так і зміст багатьох термінів, що варіюється в працях науковців. Існують різноманітні класифікації невербальних компонентів комунікації (Г.В. Колшанський, І.Н. Горелов, В.О. Лабунська, Г.О. Орлов, Дж. Лайонз, Г.Ю. Крейдлін, Дж.Л. Трагер, Р.Л. Бірдістелл, Дж.К. Бургон, Д.В. Бюллер, У.Дж. Вудл, В.П. Річмонд, Дж. МакКроскі та ін.).

Невербальні засоби комунікації, як правило, не можуть самостійно передавати точного значення (за виключенням деяких жестів). Зазвичай вони виявляються так або інакше скоординованими між собою та словесним текстом. Неузгодженість окремих невербальних засобів значно ускладнює міжособистісне спілкування.

Невербальні повідомлення мають певні особливості. Вони зазвичай неструктуровані, їх неможливо розкласти на окремі складники, оскільки вони є виявом темпераменту людини, її емоційного стану, самооцінки, соціальних статусів, належності до певної групи, субкультури тощо. Невербальні повідомлення є неінтенціональні, спонтанні, більшою мірою вроджені, ніж набуті; засвоюються кожним носієм певної культури переважно через спостереження, копіювання невербальної поведінки інших людей; експлікуються під домінантним впливом правої півкулі головного мозку [3, с. 59].

Найдокладніше та найвичерпніше специфіку невербальних компонентів комунікації окреслено у роботі Г. Є. Крейдліна «Невербальная семиотика: Язык тела и естественный язык». Учений пропонує розглядати немовні засоби усного спілкування в царині невербальної семіотики. Дослідник виділяє десять окремих наук, що, вочевидь, тісно пов'язані між собою, а саме: паралінгвістику, кінесіку, окулесіку, аускультатию, гаптику, гастику, ольфакцію, проксеміку, хронеміку, системологію.

Однією із найбільш досліджених та поширених сфер невербальності, усного мовлення є кінесіка, в рамках якої у широкому розумінні розглядають мову тіла (міміку обличчя, рухи голови, рук, ніг, тіла загалом пози), у вузькому – жести як засоби інтеракції. Зазначимо, що Г. Є. Крейдлін [4] не вважає доцільним в межах кінесіки розглядати штучно створену мову глухонімих, мову пантоміми, жестові мови вузьких соціальних груп, ритуальні мови жестів, характерні для представників певних ареалів.

Більшість дослідників цілком поділяє такий підхід та вважає, що в означеній сфері варто розглядати лише ті жести (у широкому сенсі), що продукуються спонтанно, які не є універсальними та уніфікованими. Не доцільно вести мову й про ті жести, які використовують локальні спільноти на певних ареалах, кількість яких обмежена й про існування яких відомо невеликій кількості людей.

Поза сумнівом, мова тіла – важлива частина щоденного спілкування представників різних спільнот, не залежно від їхнього походження, соціального статусу, фонових знань, умінь, уподобань, навичок. Звернемо увагу й на те, що мову тіла у більшості випадків залучають до процесу спілкування незумисно, а спонтанно, випадково, і, як результат, це – природний процес. Міміка обличчя досить добре досліджена у вітчизняних та зарубіжних розвідках, як і жестові сигнали, пози, і тому, значення більшості із цих жестів у широкому розумінні, як і слів, можна миттєво декодувати під час інтеракції [1].

Література:

1. Павленко О. Використання невербальних засобів комунікації у процесі пропедевтичного навчання іноземних студентів. URL: http://old.philology.lnu.edu.ua/teoria_praktyka_ukr_mova/vur_03_2008/48.%20Pavlenko.pdf
2. Колшанский Г. В. Паралингвистика. М. : КомКнига, 2005. 2-е изд. 96 с.
3. Крейдлин Г. Е. Невербальная семиотика. М. : Новое литер. обозрение, 2002. 592 с.
4. Кузін Ф. А. Культура ділового спілкування: Практичний посібник для бізнесменів. 240 с.
5. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. Киев, 1997.

УДК 811.111'373.72'25

Коляда Юлія*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

**ПРОБЛЕМИ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ СТУДЕНТИ
ПІД ЧАС ЗАСВОЄННЯ, ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ
АНГЛІЙСЬКИХ ІДІОМ**

Стаття присвячена аналізу новітніх методів, розроблених з метою ефективного засвоєння ідіоматичних виразів, їхніх семантико-синтаксичних особливостей для студентів, які вивчають англійську мову як профільний предмет.

Ключові слова: *ідіома, комунікативний підхід, дидактичні ігри, «живе мовлення».*

The article deals with the analysis of the newest methods developed for the purpose of effective mastering of idiomatic expressions, their semantic and syntactic features for students studying English as a core subject.

Keywords: *idiom, communicating method of approach, didactic games, “live speech”.*

Англійська мова вважається «ідіоматичною мовою» – вона буквально перевантажена усталеними виразами, численними прислів'ями, приказками та афоризмами. Вони найточніше здатні передати емоційний стан чи влучно охарактеризувати певний об'єкт. Незважаючи на плюси у використанні ідіоматичних виразів, проблема вивчення їхніх синтаксично-семантичних особливостей залишається невирішеною та недостатньо вивченою. Залишається нез'ясованим питання в теорії та практиці перекладу цих одиниць з англійської на українську мову.

Велика кількість наукових праць присвячена загальнотеоретичним питанням класифікації ідіоматичних виразів, їх видів перекладу, відмінностям у розумінні від сталих українських вира-

зів. Багатоаспектно, детально та ґрунтовно проблемою вивчення фразеологізмів займалися такі вчені: Н.М. Шанський, І.Р. Гальперін, Н.Н. Амосова, О.С. Ахманова, О.І. Смирницький, В.В. Виноградов, О.В. Кунін, К.М. Ряшенцев, Н.Ф. Клименко, В.Н. Телія, Л.П. Пастушенко, Л.П. Сміт, Т.Л. Павленко та інші.

Термін «ідіома» – запозичений, на первинному етапі він використовувався у давньогрецькій мові і означав «особливість, своєрідність». Традиційно ідіому вважають нарізно оформленою одиницею з принаймні двома повнозначними елементами, які відзначаються повною ідіоматичністю, тобто таким перекладом, яке призводить до трансформації значення одиниці в цілому. Такого визначення дотримувалися ряд мовознавців (О.В. Кунін, Р. Мун, В.М. Савицький). Саме ці стійкі одиниці привертали увагу низки лінгвістів, особливо інтерес посилювався в той час, коли було з'ясовано, що для вербального спілкування характерна не тільки оказіональність, але й повторюваність. Остання риса виявляється у неодноразовому використанні цих одиниць у типових ситуаціях, які зустрічаються у мовленні, що у кінцевому результаті призводить до закріплення за ними певних прагматичних значень. На позначення цих мовленнєвих утворень, що стали усталеними, використовувалися ряд різноманітних термінів, приміром: стереотипні вирази, стійкі формули спілкування, готові фрази, типові розмовні фрази, розмовні ідіоми, прагматичні ідіоми та ін.

Оскільки англійська мова – високо ідіоматична, існують певні перешкоди на шляху опанування живою мовою. Головною проблемою, яка збиває з пантелику будь-кого, хто вивчає англійську мову – це доречне вживання ідіом відповідно контексту. Поповнення словникового запасу є неодмінною умовою успішного оволодіння будь-якою іноземною мовою, проте, запам'ятати та використовувати звичайні слова набагато елементарніше, ніж ідіоми. Причина криється в тому, що проблема перекладу ідіом завжди була і залишається актуальною в силу одного аспекту – існує певна асиметричність у співвідношенні значень складників ідіоми та значення самого вислову, і тому важко зберегти специфіку та етнічну виразність кожної ідіоми при перекладі її на

іншу мову. Їх окремі складники, існуючи поза межами ідіоми, мають одне значення, а у співвідношенні з іншими виражають абсолютно різні значення, які не мають ніякого відношення до первинного значення слова. Наприклад: “to have a frog in one’s throat” дослівно означає «мати жабу у горлі», проте як повноцінна ідіома вона вживається у значенні хрипіти, говорити хриплим голосом. Не дивлячись на те, що українська мова і англійська – дуже різні, все-таки є ідіоми, які мають значення, що співпадають. Наприклад, “make one’s mouth water” – «слинка тече», “sell like hot cakes” – «розходяться як гарячі пиріжки». Проте, більшість із виразів мають унікальне значення, яке можна перевірити лише за допомогою словника: “Bread and butter” – «засоби для існування», “a piece of cake” – «щось елементарне, просте». Переклад таких ідіом має свою специфіку, оскільки тлумачення окремих складників ідіоми є недостатнім для того, щоб знайти відповідник в українській мові. Потрібно досліджувати ситуативне вживання тієї чи іншої ідіоми корінним населенням, її синтаксично-семантичні особливості. Існують також певні обмеження при використанні ідіом. Фразеологізм “to be a lemon”, використовується тоді, коли щось є непотрібним або працює неналежним чином, але його можна вживати лише до видів транспорту. Тому студенти досить часто стикаються з неточностями при вживанні ідіоматичних виразів.

На жаль, існує відносно невелика кількість словників, які б містили повне зібрання фразеологічних виразів з українськими відповідниками, а також яскравий приклад їх вживання. Сьогодні мало українських науковців працюють в галузі перекладознавства, а особливо невелика увага приділяється перекладу англійських ідіом на українську мову. Щоб здійснити таке дослідження потрібно проаналізувати контекстуальні особливості вживання певних ідіом корінним населенням, виявити їх семантико-синтаксичні якості. Необхідність пошукових засобів еквівалентного перекладу ідіом рідною мовою розвиває перекладацькі навички та вміння, стимулює інтерес до роботи з словником. Важливу роль також відіграють фонові знання майбутнього перекладача, адже не маючи ерудованості, або принаймні достатніх для перекладу

знань у галузях філософії, естетики, етнографії, перекладачів неможливо досягнути адекватності міжкультурної комунікації.

Отже, комунікативна компетенція, як здатність до міжкультурного іншомовного спілкування, є змістом навчання англійської мови у вищих навчальних закладах. Мовлення з активним використанням ідіоматичних виразів автоматично стає «живим», набуває емоційного, інколи жартівливого характеру. Для перекладача знання і розуміння таких специфічних особливостей мови є цінним надбанням, тому що таким чином він зможе якнайдоцільніше перекласти текст українською мовою, зі збереженням національного колориту. Саме тому під час підготовки спеціалістів у галузі перекладознавства значна увага приділяється вивченню англійської фразеології та її особливостям.

Література:

1. Коньшева А.В. Игровой метод в обучении иностранному языку. СПб. : Издательско-полиграфический центр «КАРО», 2006. 192 с.
2. Уэст М. О практическом изучении английского языка как формы поведения. *Методика преподавания иностранного языка за рубежом*. М., 1967. 228 с.
3. Дианова О. М., Костина Л. Х. Ролевая игра в обучении иностранному языку: Обзор зарубежной методической литературы [Текст]. *Иностранные языки в школе*. 1998. № 3. С. 90–92.
4. Мосейчук О. М. До питання про обсяг і природу ідіоматики. *Мовні і концептуальні картини світу : Зб. наук. пр.* Вип. 23 / 2. К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2007. С. 55–59.
5. Шульдешова О. В., Кірсанов В. І. Культурно-історична обумовленість вживання ідіоматичних виразів в англійській мові. *Нові дослідження. Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. 2007. URL: http://www.knlu.ua/vestnik/novyeIssledovaniy/27_2/

УДК 811.111'25:7.094

Король Катерина, Крайчинська Галина

(м. Острозьк, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕКЛАДУ НАЗВ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ

У статті представлено аналіз перекладу назв англійських фільмів. Досліджуються основні стратегії перекладу, що застосовуються під час перекладу назв англійських фільмів.

Ключові слова: заміна, фільмонім, переклад назви, прямий переклад, трансформація.

The article presents an analysis of the translation of the titles of English-language films. The main translation strategies used in the translation of English-language film titles are researched.

Keywords: replacement, film name, translation of the title, direct translation, transformation.

Назва будь-якого фільму відіграє вирішальну роль для правильного розуміння й сприйняття сюжету. При цьому основною функцією назви кінофільму є рекламна, оскільки лише на основі трейлеру до фільму та назви, глядач вирішує чи бажає він або вона піти на кіносеанс і побачити кінострічку повністю. Нині існує багато підходів до перекладу назв англійських фільмів на українську мову. Всі вони спрямовані на те, щоб якнайточніше відобразити мовні й культурні особливості двох мов й при цьому уникнути непорозуміння та неточностей, які можуть виникнути в процесі передачі назви кінофільму.

Актуальність роботи полягає в тому, що на сьогоднішній момент кіноіндустрія виробляє тисячі нових фільмів кожного року й темпи випуску нових кінострічок поступово збільшуються. Загальновідомим є той факт, що найуспішніші кіностудії знаходять-

ся в Сполучених Штатах Америки та Великобританії, наприклад, «Universal Pictures», «Warner Bros.», «20th Century Fox», «Disney» та інші. Як наслідок, фільми, які знімаються на цих студіях виходять в прокат англійською мовою. Ось чому, більшість фільмів, які показують в українських кінотеатрах є англомовними, а тому перекладачам доводиться їх адаптовувати на український лад. У зв'язку з цим метою статті є дослідження процесу перекладу назв англомовних фільмів.

Назви фільмів є самостійними мовними одиницями і відносять до особливого виду власних назв або онімів. Для їхньої характеристики досить часто вживається термін «фільмонім». Основними ж їх функціями є номінативна, комунікативна та естетична. Під час процесу перекладу назви фільму, перекладач має врахувати усі особливості та функції фільмонімів задля найбільш вдалої інтерпретації найменування кінострічки, яке має велике значення для сприйняття іноземного фільму, що є інструментом освоєння іншої культури.

Першою і найбільш поширеною стратегією вважається прямий переклад англомовних назв фільмів. Використання цього принципу перекладу фільмонімів відбувається у разі, коли назва фільму не несе особливого соціокультурного ефекту. Здебільшого назви таких фільмів складаються з одного чи двох слів, що у свою чергу полегшує прямий переклад і тому ця стратегія перекладу є найточнішою. Нерідко це можуть бути власні назви, а саме: визначні місця, події, імена людей. Також для цієї стратегії характерні такі прийоми перекладу як транслітерація і транскрипція власних назв, що не володіють внутрішньою формою [3, с. 121].

Яскравими прикладами застосування прямого перекладу англомовних назв фільмів за останні роки є:

«Little Women» (2019) – «Маленькі жінки»;

«First Cow» (2019) – «Перша корова»;

«Never Rarely Sometimes Always» (2020) – «Ніколи, зрідка, іноді, завжди».

Другою стратегією перекладу назв англомовних фільмів є трансформація назви. Для трансформації характерне розширення

когнітивної інформації за допомогою додавання чи заміни лексичних елементів. При цьому таке додавання чи заміна додають смислового та жанрового навантаження на фільмонім, а також робить назву фільму більш зрозумілою для глядача. Бувають випадки, коли перекладачу доводиться додавати слова, щоб не порушувати правила української мови. Інколи трансформація може виражатись навпаки за допомогою прийому опущення зайвих слів, які за своїм значенням є семасіологічно зайвими. В такому випадку основне значення фільмоніму не зміниться, однак зробити його лаконічнішим та легшим для сприйняття.

Прикладами трансформації назви є:

«Hustlers» (2019) – «Шахрайки з Волл-стріт»;

«The Peanut Butter Falcon» (2019) – «Арахісовий сокіл»;

«The Room» (2019) – «Кімната бажань»;

Заміна – це третій вид стратегії перекладу фільмонімів і є найважчою в застосуванні, оскільки в цьому випадку перекладач повністю адаптує англійську назву кінострічки на український лад. Вона може бути двох видів: повна або часткова, але більшість перекладачів застосовують саме повну заміну через неможливість передати прагматичний сенс вихідного тексту без його зміни. Процес повної зміни назви фільму потребує від перекладача не тільки оригінальності й креативності, а й знань культурологічних особливостей як України, так і країни походження фільму.

Отож розглянемо застосування стратегії заміни фільмонімів при перекладі на українську мову. Прикладом може слугувати британський комедійний фільм жахів «In Fabric» (2018) – «Маленька червона сукня». Перекладач застосовує саме такий вид перекладу, щоб донести майбутнім глядачам суть фільму. У разі ж застосування прямого перекладу – відбувається плутанина, адже дослівно назва фільму звучить «В тканині». При цьому сюжет фільму базується на маленькій червоній сукні, котру купує головна героїня і яка поступово вбиває її та всіх наступних власників.

Отже, при перекладі назв фільмів з англійської на українську мову можуть застосовуватися різні стратегії, наприклад, прямий переклад фільмоніму, трансформація, заміна та ін. Вибір стратегії, яка буде використовуватися при перекладі фільмоніму є інди-

відуальною і залежить від багатьох факторів. На цей процес, перш за все, впливає оригінальна назва фільму та його жанрова приналежність. Також враховуються мовні особливості як англійської, так і української мови. Не варто забувати при перекладі також про культурні особливості, які доволі часто різняться, якщо порівнювати Україну та англomовні держави. Не в останню чергу в цьому процесі відіграють роль комерційні причини. Отже, переклад назв англomовних фільмів є доволі складним процесом і потребує від перекладача не тільки знань мовних особливостей, а й також соціокультурних.

Література:

1. Книш Є. В. Лингвистический анализ наименований кинофильмов в русском языке: автореф. дис. ... к.ф.н. Одесса, 1992. 191 с.
2. Бочарникова Н. В. Дезориентирующий перевод названий кинотекстов как явление коммерческой адаптации. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2011. № 25 (240). С. 32–38.
3. Александрова О. И., Николаева У. А. Стратегии перевода современных англоязычных фильмонимов на русский и испанский языки. *Вестник РУДН*. 2016. № 2. С. 113–122. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategii-perevoda-sovremennyh-angloyazychnyh-filmonimov-na-russkiy-i-ispanskiy-yazyki>
4. Панова К. О., Бондаренко Е. В. Факторы, осложняющие перевод названий фильмов. *Интеллектуальный потенциал XXI века: ступени познания*. 2013. № 16. С. 73–78.
5. Слепович В. С. Курс перевода (английский – русский язык): учеб. пособие для студентов учреждений, обеспечивающих получение высшего образования по специальности «Мировая экономика и международные экономические отношения». 7-е изд. Минск: Тетра-Системс, 2008. 320 с.
6. Лук'янова Т. Стратегії адаптації при перекладі назв англomовних фільмів українською мовою. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2011. Вип. 15. С. 310–313.

УДК 811:34

Косенко Анастасія

(м. Острог, Україна)

Національний університет «Острозька академія»

ОСОБЛИВОСТІ ОДНОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ У UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

Юридична термінологія вважається однією з найважливіших та найбільш розгалужених терміносистем і характеризується широкою сферою вживання. Розглядаються особливості вживання та творення однокомпонентних простих та похідних термінів у Universal Declaration of Human Rights.

Ключові слова: юридична термінологія, декларація прав людини, однокомпонентні прості терміни, похідні терміни

Legal terminology is considered to be one of the most important and most branched terminological systems and is characterized by a huge scope. In each separate area, certain characteristic features of the adopted legal terminology are traced. It is considered the features of the use and formation of one-component simple and derived terms in the Universal Declaration of Human Rights.

Keywords: legal term, simple term, derived term, one-component term, derivation, suffix, prefix.

Слово «термін» походить з латинського слова «terminus», що має значення «межа», «кінець» [2, с. 10]. За визначенням П. Рабіновича, юридичний термін – слово або словосполучення, що виражає поняття з правової сфери суспільного життя і має визначення в юридичній літературі (нормативно-правових актах, юридичних словниках, довідниках, енциклопедіях, наукових працях тощо) [4, с. 10]. Головна функція юридичної, як і будь-якої іншої термінологічної лексики номінативна, тобто терміни позначають певні поняття зі сфери юридичних знань.

Юридичні терміни діляться на три категорії за ознакою «зрозумілості» серед певних частин населення: загальнозначущі, спеціальні та спеціально-технічні [1, с. 983]. Загальнозначущі терміни використовуються в повсякденні і зрозумілі всім верствам населення, наприклад: peace, human rights, freedom. Як показало дослідження тексту Universal Declaration of Human Rights, більшість вжитих у ній термінів можна визначити як загальнозначущі.

Більшою мірою це зумовлено саме особливістю документу – декларації. Термін declaration має латинське походження, в основі лежить латинський прикметник clarus (англ. clear – чіткий, зрозумілий) [5]. Зазнавши дериваційних перетворень термін був запозичений з французької мови як declaration, що мав семантичне значення роз'яснення. У даному випадку маємо роз'яснення прав людини, тобто документ орієнтований на широкі маси, чим і керується у використанні термінологічної лексики.

За походженням юридична термінологія поділяється на питому національну та запозичену [3, с. 6]. Варто зазначити, що питома національних термінів дуже мало. Це зумовлено тим зумовлено тим, що правові системи більшості європейських країн базуються на римському звичаєвому праві, мовою якого була латина. Опираючись на Online Etymology Dictionary [5], проаналізовано походження простих та перехідних термінів-іменників документа. Загалом маємо 73 терміни, з яких: 13 мають питому національне походження, 50 мають латинське походження (95% цих термінів ввійшли в англійську терміносистему, будучи запозиченими посередництвом французької мови), 7 мають інше походження (грецьке, французьке та ін.)

Афіксація є одним з найпродуктивніших способів слово- та терміноутворення [3, с. 23]. В нормативно-правовому акті, що аналізується найпоширенішими є такі суфікси:

- 1) -tion, -sion: discrimination, limitation, jurisdiction (34 терміни);
- 2) -ity, -ty: liberty, penalty, dignity (13 термінів);
- 3) -ment: treatment, employment (11 термінів);
- 4) -ent: independent, innocent (5 термінів);
- 5) -hood: childhood, widowhood (5 термінів).

6) Проаналізувавши суфікси, їх походження та роль в слово-творенні, можемо дійти висновку, що майже всі суфікси перейняті англійською мовою від французької, попри те, що мають первісно латинське походження. Крім того, в документі переважають іменники, утворені таким чином від здебільшого дієслів чи прикметників. Всі вони виконують номінативну функцію.

Розглянуто також префіксацію [3, с. 23]. В документі найчастіше трапляються так звані заперечні префікси, а саме in- (6 термінів – inhuman), dis- (3 терміни – disregard), un- (1 термін – unemployment), non- (1 термін – non-political). Ці префікси використовуються для утворення заперечної форми, що вже зрозуміло з самої їх назви. Відповідно, доєднуючись до основи, вони утворюють її антонім. Префіксація поступається суфіксації за продуктивністю.

Інший морфологічний спосіб терміноутворення – осново- та словоскладання [3, с. 28] – не є продуктивним в даному документі. В тексті Universal Declaration of Human Rights бачимо тільки 2 таких терміна – mankind та welfare.

Отже, з назви документу Universal Declaration of Human Rights очевидно, що документ передбачає його розуміння всіма верствами населення, що відобразилось на термінології, що використовується. Вона має переважно номінативний характер та є загальною за рівнем зрозумілості. Серед простих термінів більшість за походженням є запозиченими (71% латинських запозичень), похідними. Більшість утворені суфіксальним способом.

Література:

1. Великий енциклопедичний юридичний словник [уклад. В. Азаров та ін.]. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Юридична думка, 2012. 1073 с.
2. Енциклопедичний юридичний словник. К. : Школа, 2001. 400 с.
3. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : підр. [для студ. вищ. навч. закл.]. Вінниця: Нова книга, 2001. 126 с.
4. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посібник. Л. : Край, 2007. 192 с.
5. Douglas Harper. Online Etymology Dictionary. Lancaster, 2001–2020. URL: <https://www.etymonline.com/> (дата звернення 05.04.2020) – Назва з екрана.

УДК 811.111'374

Крайчинська Галина, Бобков Вадим*(м. Острог, Україна)**Національний університет «Острозька академія»***ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Тези присвячено вивченню семантичних особливостей англійських ЛО на позначення глобалізаційних процесів. Понад 400 англійських ЛО, що використовуються на позначення процесу глобалізації, відібрані методом суцільної вибірки із сучасних лексикографічних джерел Інтернет-ресерсу. Виокремлено 9 основних семантичних груп, що мають значне кількісне наповнення.

Ключові слова: *Інтернет-ресерс, семантичні групи, англійські ЛО, глобалізаційні процеси.*

The research is devoted to the analyzing of English lexical units which are used to denote the processes of globalization in present day English. The lexical units chosen from lexicographical sources of Internet-resource especially glossaries. LU are divided into 9 semantic groups.

Keywords: *Internet-resource, semantic group, English lexical units, globalization processes.*

Проблема взаємозв'язку та взаємовідношення мови і мислення набула особливої актуальності в мовознавчих працях останніх десятиліть. Основи цього підходу було закладено філософами, логіками, антропологами та мовознавцями попередніх століть, зокрема В. фон Гумбольдтом та Й. Г. Гердером, що знайшло подальший розвиток у працях А. Вежбицької, Ю. М. Лотмана, О. О. Потєбні, Е. Сепіра, Ю. С. Степанова та багатьох інших мовознавців.

Актуальність теми дослідження визначається недостатністю вивчення семантичних особливостей англійських ЛО на позначення глобалізаційних процесів, а також процесів глобалізації мови [5]. Когнітивний підхід до вивчення мовних явищ, що домінує у мовознавчих дослідженнях, вимагає цілісного та системного опису семантики англ. ЛО на позначення глобалізаційних процесів. Знання семантики англ. ЛО на позначення глобалізаційних процесів – це перш за все усвідомлення реальності. Починаючи з останніх десятиліть ХХ століття, країни світу зазнають впливу потужного світового процесу, який дістав назву глобалізації. Масштаби процесу глобалізації, як і його багатогранність засвідчують, що ЛО відображають нову добу розвитку, в яку вступило людство. Наслідки й перспективи цього процесу дістають неоднозначну інтерпретацію, тому процес глобалізації в центрі уваги не лише економістів, політиків, а й мовознавців [4; 1].

Матеріалом дослідження слугує понад 400 англ. ЛО, які використовуються на позначення процесу глобалізації, відібраних методом суцільної вибірки із сучасних лексикографічних джерел Інтернет-ресерсу, а саме словників і тезаурусів англійської мови. На основі проведеного аналізу створено вибірку англ. ЛО, систематизовану за дефініціями, поданими у словниках (напр., АВВУ Lingvo Online Dictionary) й виокремлено 9 основних семантичних груп, що мають значне кількісне наповнення.

Це групи ЛО, які вживаються на позначення:

- сутності та основних ознаки процесу глобалізації (129 ЛО);
- енергетичної кризи (49 ЛО);
- розширення контактів між країнами (67 ЛО);
- поняття капітал (33 ЛО);
- глобалізації інформаційного простору (38 ЛО);
- назв різного роду техніки (92 ЛО, дві підгрупи: назви приладів для запису та відтворення звуків (40 ЛО); назви приладів для відтворення відео зображення та музичного супроводу (52 ЛО));
- глобалізації сфери культури й розваг (47 ЛО);
- глобальних видів спорту (31 ЛО);
- глобалізація побутової сфери (25 ЛО);
- глобалізація політики (71 ЛО);

- глобалізації сфери економіки (65 ЛО);
 - глобалізації сфери ділового мовлення (86 ЛО).
- Менш наповнені у кількісному відношенні групи:
- на позначення банківської справи (26 ЛО);
 - на позначення грошових засобів (34 ЛО);
 - на позначення ділових зустрічей (39 ЛО).

Метою дослідження є систематизувати, класифікувати та охарактеризувати англійські ЛО на позначення глобалізаційних процесів, що здійснювалося методом аналізу дефініцій словникової статті. Сучасний етап світового розвитку характеризується динамічним поглибленням процесів інтеграції політичного, економічного, культурного життя усіх країн світу. У широкий вжиток увійшов, перш за все, термін глобалізація, який характеризує формування єдиного світового суспільства.

Аналіз мовного матеріалу дозволив виокремити 9 основних семантичних групи ЛО, що характеризують глобалізаційні процеси: взаємопов'язані і взаємозалежні політичні, економічні та культурні процеси, інформаційну сферу, новітні технології та сферу управління, що найбільш виразно відображаються у мові, тому ці ЛО перебувають в активному вжитку. Англійська мова в усьому світі отримала статус глобальної та домінуючої.

Володіння англ. ЛО на позначення процесу глобалізації, (використання англійської мови як мови-посередниці) створює додаткові можливості і є важливою умовою професійного успіху кожної сучасної людини. Глобалізаційні процеси позначилися на кількості ЛО на позначення нових явищ, що виникли у зв'язку з політичними та економічними реформами, процесом глобалізації та поширенням впливу англійської мови на інші мови світу.

ЛО *globalization* в узагальненому значенні – це «характеристика формування єдиного світового суспільства». До основних конотативних ознак цієї ЛО належать: 1) рух інформації, капіталу, товарів, людського ресурсу; 2) взаємопроникнення культур, способів життя; 3) тенденція сучасних потреб світу. Група ЛО із семантичною ознакою «сутність та основні ознаки процесу глобалізації» представлена трьома підгрупами: ЛО на позначення

поняття «енергетична криза»; ЛО на позначення «розширення контактів між країнами»; ЛО на позначення поняття «капітал».

Група ЛО «глобалізація інформаційного простору». У ЛО на позначення глобалізаційних процесів спостерігається значна кількість ЛО, основою для яких стала мережа Інтернет, їх можна зарахувати до неологізмів ХХІ століття. Тому значну кількість ЛО нашого дослідження становить група із семантичною ознакою «глобалізація інформаційного простору». Це переважно ЛО, які характеризують новітні Інтернет-технології, прилади для запису та відтворення звуків, що заповнили сучасний інформаційний простір.

Відкриття нового інформаційного простору, а саме Інтернету спричинило виникнення значної кількості ЛО. Їхньою основою є повний і скорочений варіанти ЛО *Internet*, що «позначає традиційний засіб отримання і поширення інформації, яка здійснюється за допомогою комерційної діяльності лише через мережу *Internet*». Сфера глобальної індустрії забезпечує «глобальний ринок» для кращого представлення і продажу різного роду продукції.

Цілий ряд англійських ЛО отримав широке застосування в останні десятиліття, отримала застосування ЛО *digital*, що також позначає новітні Інтернет-технології. Її основне значення «пов'язаний з комп'ютерною мережею Інтернет». ЛО *digital*, вживається у словосполученнях *digital channels*, *digitalization industry*, *digital downloads*. Звернення до лексикографічних джерел дозволило встановити, ЛО *digital* є похідною від *digeraty*, що означає «експерт в галузі комп'ютерної техніки» [3], а словосполучення *digitalization industry* означає «широке впровадження електронної техніки у сферу індустрії» [4].

Існування основних світових торговельних центрів, ведучих корпорацій та компаній США, країнах Західної Європи та Японії, де проводяться фундаментальні наукові дослідження, вплинуло на виникнення ЛО на позначення побутової техніки, товарів і сервісу. У цих країнах накопичуються усі науково-технічні, виробничі і фінансові ресурси.

Ринок комп'ютерів викликав потребу в нових електронних пристроях масового вжитку. В зв'язку з цим на перший план

вийшли проблеми, пов'язані зі змістом інформації, зі ступенем готовності мовців до стрімкого посилення доступності освітніх, наукових, культурних цінностей, з інформаційною безпекою [3].

Група ЛО на позначення назв різного роду техніки. Розвиток науково-технічного прогресу кінця ХХ– початку ХХІ століття поповнив словниковий склад англійської мови ЛО, які позначають назви різного роду техніки. Використання у торговельній мережі різних галузей індустрії найсучаснішої техніки провідних світових фірм дало можливість закріпитися у мові ЛО, що є добре відомими кожному мовцю. Вирізнено дві підгрупи ЛО. Першу складають ті ЛО, що позначають назви приладів для запису та відтворення звуків. Другу підгрупу ЛО становлять одиниці-назви приладів для відтворення відео зображення та музичного супроводу.

Витникнення ЛО групи комп'ютерна техніка і нові технологічні процеси можна пояснити також поширенням технологічних інновацій, нових реалій у сфері інформаційних технологій та комп'ютерної техніки, інформатики, всесвітньої мережі Інтернет та ін. У словниковому складі мови відображається входження нових реалій глобального інформаційного простору у щоденний вжиток.

Група ЛО на позначення глобальних видів спорту. Процес глобалізації, торкаючись всіх сфер суспільного і політичного життя, позначився також на функціонуванні у мові ЛО на позначення глобальних видів спорту, що пояснюється розширенням міжнародних зв'язків, впровадженням нових для іншомовної дійсності видів спортивну й змагань, наприклад, ЛО.

Група ЛО на позначення поняття глобалізація побутової сфери. Завдяки процесу глобалізації словниковий склад мови поповнюється ЛО на позначення реалій побутової сфери, які є відображенням у свідомості мовців «сприймання й розуміння нових реалій, кількість яких значно збільшилася за рахунок входження у повсякденне життя товарів і послуг глобалізаційної дійсності», що раніше були невідомими.

Група ЛО на позначення поняття глобалізація політики. Достатньо численні ЛО семантичної групи на позначення «політич-

на лексика» [1]. Цю сферу поповнила ЛО manipulation, яка походить від латинського слова manus – рука, відповідно manipulus – жменя та manus і ple – наповнювати [5] і тлумачиться як використання предметів з певними намірами, цілями. ЛО political manipulation «система ідеологічного і духовно-психологічного впливу на масову свідомість з метою нав'язати певні ідеї, цінності, вплив на громадську думку і політичну поведінку людей для спрямування її у заданому напрямі» [6].

Група ЛО на позначення глобалізації сфери економіки. У словниковому складі мові відбувається конкретизація певних понять, що в процесі глобалізації проникають у різних сферах життя та розповсюджуються по всьому світу. Як приклад можна навести ЛО: 1) маржа (margin) – різниця між цінами, курсами, ставками; 2) ф'ючерси (futures) – вид цінних паперів на деривативній біржі; 3) брендинг (branding) – просування конкретної марки на ринок; 5) девіація (deviation) – відхилення; 6) маркетинг (marketing) – вид діяльності, спрямованої на задоволення потреб за допомогою обміну; 7) ваучер (voucher) – виправдовувальний документ, розписка; 8) бонус (bonus) – премія, винагорода, додаткова знижка. ЛО, що позначають нові професії: менеджер (manager), супервайзер (supervisor), дистриб'ютор (distributor), мерчандайзер (merchandiser).

Група ЛО на позначення глобалізації сфери ділового мовлення. У словниковому складі ділового мовлення визначається безособовість, відсутністю емоційного забарвлення, (чим наближається до наукового). Йому властиві конкретність змісту і абстрактність засобів вираження [3]. Крім того, виокремлено групи ЛО на позначення Banking; ЛО на позначення money; ЛО на позначення business meetings. Поширення набула ЛО presentation, основними семантичними складовими якої є: “аудиторія, мова тіла, хендаут, мікрофон, відео проектор, екран, слайд, візуальні засоби” та ін.

Проаналізовані групи ЛО є взаємопов'язаними, помічаємо в їхньому складі значну кількість професіоналізмів, які характерні сферам бізнесу оскільки забезпечують порозуміння певних груп людей [2]. Прикладом можуть слугувати ЛО: grant, dealer, driver,

engineering, cash, image maker, thriller, show business, showman, joystick, baby boom, тощо [3].

ЛО на позначення communication складають; ЛО на позначення jobs/occupation. ЛО company structure характеризує конотація «організаційні елементи», що пов'язані як з персоналом, так і з діловими документами. ЛО на позначення insurance; ЛО на позначення Law system. Дані групи ЛО взаємо зв'язані.

Отже, англ. ЛО на позначення глобалізаційних процесів є досить чисельними завдяки широкому застосуванню у багатьох сферах діяльності людини. Прочитуємо думку відомої дослідниці мовної картини світу та когнітивної лінгвістики А. Вежбицької, яка вважає, що процесові формування понять і їхнього введення до словникового складу мови передують процес «вибору» і фіксування понять в пам'яті мовців за допомогою введення нової ЛО, що є результатом процесу найменування [1, с. 235].

Словниковий склад англійської мови набуває такої форми, яка необхідна для забезпечення процесу спілкування, а за нинішньої активної глобалізації інформаційного простору процес засвоєння ЛО у суспільстві підвищується. Як стверджує В. Радчук, ЛО на позначення процесу глобалізації, що є англійського походження, становлять невід'ємну частину лексики, яка тісно пов'язана з політичними, соціально-економічними та культурними відносинами з іншими народами світу [6]. Мова «відчуває» на собі вплив глобалізаційних процесів, і вплив англійської мови, як мови міжнародної комунікації, тому беззаперечним фактом цього процесу є значна кількість ЛО, які надходять до словникового складу.

ЛО на позначення процесу глобалізації використовуються в мові не лише для позначення слів щоденного вжитку, а й для позначення назв різних організацій та установ, які виконують контролюючі функції. Вивіски на магазинах, реклами та етикетки свідчать про поширення назв міжнародного вжитку як McDonald's. Для сучасного мовця звичними є такі як made in, high-tech, назви телеканалів ICTV, BIZ-TV та MTV.

Процес глобалізації впливає на формування професійного жаргону, обов'язковим елементом якого є володіння яскравими і образними ЛО PR, publicist, brand, news maker, top manager,

deadline, speechwriter тощо. Очевидним є той факт, що вживання цих ЛО не створює труднощів у розумінні для носіїв чи то англійської, чи української, чи польської мов [4].

Таким чином, провівши ґрунтовне дослідження сучасних лексикографічного Інтернет-ресурсу, можна стверджувати, що, по-перше, мова піддається впливові світових глобалізаційних процесів, і прослідковується тенденція до створення глобальної мови, створюються глосарії глобалізаційної лексики, наприклад, The Globalization Glossary, Glossary of globalization, trade and health terms. ЛО на позначення процесів глобалізації активно вживаються мовцями у різних сферах діяльності, тому що залучення іншомовних ресурсів на позначення глобалізації дає змогу забезпечити потреби комунікації.

Лексичний склад мови є найбільш мінливим та нестійким, тому безпосередньо відображає життя народу й постійно змінюється, поповнюється новими словами, оновлюється. Отже, мова є живим організмом, який розвивається і є невіддільним від культурного, наукового, політичного та економічного світу. Будучи невід'ємною складовою світового процесу глобалізації, мова відображає нові тенденції розвитку, здобутки інших культур та мов, що спричиняє виникнення глобальної мови. У зв'язку з появою нових ЛО, в мові відбуваються закономірні процеси поповнення словникового складу, що відображають процеси впливу світових досягнень у різних сферах. В основному мова сприймає ЛО на позначення процесу глобалізації, не порушуючи своєї структури, тому що відбувається процес глобалізації всієї лексичної системи мови.

Література:

1. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. Москва, 2001. 272 с.
2. Дзюба І. Глобалізація й майбутнє культури. URL: dialogs.org.ua
3. Кислюк Л.П. Нові англійські запозичення і термінологія. *Українська термінологія*. Львів, 1992. 252 с.
4. Кухарская Н. А. Украина и Европейский Союз. *МЭМО*. 2005. № 1. С. 100–106.

5. Чередниченко О. І. Багатомовність і концептуальна картина світу. URL: www.rius.kiev.ua/journal/3/cherednychenko

6. Радчук В. Глобалізація і переклад. URL: ruthenia.info/txt/radchukv/03.html

7. Саломон К. Культурная экспансия и экономическая глобализация. *МЭМО*. 2000. № 1. С. 15–29.

8. Hudson R. Some Basic Assumption about Linguistic and Nonlinguistic Knowledge. *Quaderni di Semantica*. 1995. Vol. V., No. 2. P. 212–221.

УДК 659: 316.77

Кузьменко Анастасія

(м. Острозьк, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

КОМУНІКАТИВНИЙ ВПЛИВ РЕКЛАМИ НА СПОЖИВАЧА

У статті розглядаються особливості та тонкощі комунікативного впливу реклами на споживача, розглядаються властивості перекладу реклами.

Ключові слова: реклама, товар, текст, переклад, вплив, споживач.

This article deals with the peculiarities and subtleties of the communicative impact of advertising on consumers, discusses the properties of advertising translation.

Keywords: advertising, product, text, translation, influence, consumer.

Постановка проблеми. Всі виробники товарів знають, що для збільшення прибутку від продажів, необхідно знати як правильно впливати на споживача. Для того, щоб успішно функціонувати на ринку замало лише займатися продукцією, треба вміло використовувати різні інструменти для просування товару в маси. Саме тому завдання комунікативного впливу на споживача полягає в просуванні товару від виробника або підприємця до покупця, адже сучасне ринкове середовище це перш за все місце конкурентної боротьби за потенційних клієнтів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Комунікативний вплив у рекламі має широку наукову базу, неодноразово він ставав об'єктом лінгвістичних досліджень. Ними займалися провідні вітчизняні та зарубіжні вчені: Е. В. Медведєва працює «Рекламна комунікація», А. І. Швець у статті «Особливості здійснення рекламних комунікацій», Т. О. Примак з роботою «Маркетинго-

ві комунікації на сучасному ринку», Ф. Джефкінс у «Рекламі», а також Д. Аакер, Дж. Траута, Б. Дрюніані, Я. Віктор, Я. Дадо, М. Долхаш, Є. Ромата, Т. Прима, Є. Криворіг та інші. Метою цієї статті є аналіз властивостей мовного наповнення реклами, розбіжностей перекладу текстової та відео реклами, а також визначення комунікативної ефективності.

Виклад основного матеріалу. Реклама є однією з найвпливовіших сил у сучасному суспільстві. Вона може спричинити зміни в житті, і, навіть, переосмисленню цінностей. Творці реклами пропонують суспільству свій, «ідеальний» стиль життя, змушуючи задумуватись про власну значимість і відповідність цьому стилю. З іншого боку, реклама має і позитивні якості. Вона інформує про товари, допомагає визначитись із конкретною річчю у великому світі виробів, які задовольняють потреби суспільства.

Гарний зовнішній вигляд товару не дає гарантію на його успішну купівлю. Для зацікавлення споживачів, рекламодавці мають поінформувати про властивості та якість продукту, заохотивши до купівлі. Крім того, підприємство має отримувати дані про ситуацію на ринку, запиту, смаки покупців у виборі продукції, ставлення до товарів підприємства. Саме тому, комунікація між фірмою і споживачем є важливою складовою в маркетинговій стратегії. Продавці вдаються до промоції, завдяки якій попит на товар збільшується. «Промоція (комунікаційна діяльність) – сукупність дій і заходів, з допомогою яких підприємство передає інформацію на ринок про свої товари, з'ясовує потреби споживачів, стимулює їх до купівлі, скеровує попит» [2].

Властивістю реклами є те, що вона не тільки розповсюджує інформацію про товар, а й налагоджує зв'язок. Рекламні матеріали і їхні засоби вираження привертають увагу споживача й виявляють основні моменти, на яких будується головне повідомлення про товар. Мовне наповнення реклами значно впливає на її якість і ефективність маніпулювання споживачами. Через те, що вони усвідомлюють потребу в товарі, виникає невимовне бажання отримати товар будь-якою ціною. Зрештою, ставлення до отриманої інформації буде менш критичне і шанси зацікавле-

ності зростають. Зрозуміла і доступна мова підвищує ймовірність того, що повідомлення буде почуте і матиме результат.

Більшість рекламодавців надають перевагу відео рекламі. У ній можна показати цілу історію, охоплену почуттями, людьми, відносинами, переживаннями, такий собі міні-фільм. Крім того, існує спеціальна щорічна премія за найкращий комерційний відеоролик. Завдяки популярності відео реклами жителі різних країн можуть дізнаватися про культури одна одної і знати про товари, які виготовляються закордоном. Але слід пам'ятати, що кінцевий продукт має бути зрозумілим якомога більшій аудиторії, він потребує особливого підходу до різних верств суспільства, бути універсальним. Відео реклама з цим чудово справляється і є найефективнішою з усіх видів рекламування.

Комунікативна ефективність у рекламі здійснюється за наявності адресанта й адресанта, донесення інформації до споживача та спрямованості на задоволення потреб за допомогою пізнавальних та емоційно-психологічних методів. Використання ефективних мовних одиниць, тактик збільшує шанси впливу на підсвідомість споживача. Так, наприклад, рекламодавці вживають займенники, щоб досягти ефекту ширшої розмови, увійти в довіру. Можна виділити кілька типів комунікативних моделей займенників: компанія (ми, нам) → покупець (ви, ти), покупець (я) → покупець (ти, ви), експерт (я, ми) → покупець (ви, ти). В поданих моделях продавець хоче заволодіти увагою покупця, зменшити дистанцію під час уявного діалогу, створюючи довіру, необхідну для реалізації покупки. Презентація стратегії використовує різноманітні мовні і мовленнєві, вербальні та невербальні засоби для свого найкращого функціонування.

Для багатьох практиків рекламної діяльності текст іноземної мови є засобом для показу тільки головної ідеї рекламного продукту. Текст, у свою чергу, пишуть враховуючи країну споживача і його культурні особливості. У випадку, коли точне формулювання реклами недоречне, перекладач використовує приблизні за змістом фрази, які мають враховувати етнічні і соціальні особливості, стереотипи поведінки конкретної аудиторії, на яку спрямована продукція. Дослідник творчого перекладу

А. Лілова розглядає переклад рекламних текстів як «творчість на мовному рівні», тоді як переклад художніх текстів – як «творчість, пов'язану з художньо-образним мисленням». Складність перекладу відео реклами полягає у тому, що глядачі бачать тільки картинку, мінімум тексту, і смислове наповнення міститься у діалогах акторів та описі товару. Також, можуть виникнути труднощі при перекладі фактів і подій, пов'язаних із культурою певного народу, звичаями, назвами страв тощо.

Переклад відео реклами значно відрізняється від перекладу рекламного тексту. Якщо в тексті треба передати художні особливості оригіналу, то у відео форма, мовні засоби та змістовність є яскравим прикладом комунікативної спрямованості на споживача. У процесі перекладу треба вирішувати не тільки лінгвістичні проблеми особливості мови та культури, а й соціолінгвістичну адаптацію рекламних матеріалів. Перекладачеві доводиться шукати шляхи вирішення проблем для якомога точної передачі смислових і стилістичних складових оригіналу. У цьому разі, досягається «прагматична еквівалентність» між оригіналом і перекладом. Цей термін був запропонований А. Нойбертом і Г. Егерем як основа перекладацького процесу, що означає збереження точного перекладу прагматику оригіналу [1]. Пізніше, А. В. Федоров запропонував замінити термін «еквівалентність» на «повноцінність», який включає вичерпну точність передачі смислового змісту оригіналу і повноцінну функціонально-стилістичну відповідність йому [3]. Завдяки «повноцінності» досягається комунікативний ефект, що дозволяє рекламодавцям успішно впливати на підсвідомість споживачів і завойовувати їхню увагу.

Успішна реклама характеризується наявністю короткої назви, слогана і фрази-відлуння, яку будуть згадувати після прочитання/перегляду. Довіра споживача підвищиться, якщо він побачить реалії свого життя, факти, слова авторитетних особистостей у вигляді подачі рекламних матеріалів. Завдяки фрази-відлуння реклама доводить свою функцію до завершення і має позитивний вплив.

Висновки. Реклама не лише інформує. Фахівці стверджують, що вона – могутній засіб впливу і маніпуляції людиною. Вона

здатна формувати і змінювати світогляд і поведінку людей. Рекламні матеріали мають містити чіткі фактичні дані, вони мають бути зрозумілі для охоплення якомога ширшої аудиторії. Зміст і форма реклами має на меті головну функцію – викликати зацікавленість до товару. Правильно і вдало сформований переклад є запорукою того, що товар приверне увагу і сподобається потенційним споживачам. Також, важливим є поєднання рекламної ідеї із засобами виразності, притаманні цій ідеї. Це може бути виражено у виборі правильної тональності, що буде відрізнати рекламне звернення від інших. Використання ефективних мовних одиниць, тактик збільшує шанси впливу на підсвідомість споживача.

Література:

1. Башук Н. П. Еквівалентність та адекватність перекладу науково-технічних текстів. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2017. URL: [file:///C:/Users/comp/Downloads/Nzfn_2017_1_27%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/comp/Downloads/Nzfn_2017_1_27%20(1).pdf) – Назва з екрана.
2. Маркетинг комунікацій. URL: https://pidruchniki.com/1967101450036/marketing/marketing_komunikatsiy – Назва з екрана.
3. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. Москва: СПбГУ, 2002. URL: [http://samlib.ru/w/wagapow_a_s/osnowyobshejteoriiperewoda2002.shtml]http://samlib.ru/w/wagapow_a_s/osnowyobshejteoriiperewoda2002.shtml – Назва з екрана.

УДК 811.111 '373:34

Кундеус Віта

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

РОЗВИТОК АНГЛІЙСЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ

У статті розглядаються особливості перекладу та особливості творення юридичних термінів, дослідження особливостей та аналіз способів передачі англійських юридичних термінів українською мовою. Виділено продуктивні джерела юридичної лексики.

Ключові слова: термінологія, юридична термінологія, правова термінологія, класифікація термінів, лексикологія.

The article considers the peculiarities of translation and peculiarities of creation of legal terms, research of peculiarities and analysis of ways of transfer of English legal terms in Ukrainian.

Keywords: terminology, legal terminology, juridical terminology, classification of terms, lexicology.

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Актуальність теми пов'язана з розробкою методичних рекомендацій та вказівок щодо поліпшення роздумів праці перекладача, який здійснює переклад юридичного тексту з англійської мови на українську або навпаки, причому текст має специфічну юридичну термінологію, низку усталених слів, словосполучень, притаманних саме правовим текстам. Переклад тексту з дотриманням стильових ознак законодавчого характеру є також однією з найважливіших проблем, що витікають у процесі перекладу тексту.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Головним прийомом перекладу термінів є переклад за допомогою лексичного еквіваленту. Таким чином, як для теорії, так і для практики перекладу, в тому числі професійного, основною проблемою є проблема еквівалентності. Повними лексичними еквівалентами є слова, які

охоплюють повністю значення всього слова, а не одного з його значень.

Фахівцями з перекладу встановлено, що повних лексичних еквівалентів практично не існує, практично не буває і повністю еквівалентних лексем, які їх позначають. Серед тих небагатьох еквівалентів, які відносять до повних, зазвичай називають географічні назви і терміни. Однак, як показує практика, навіть і вони далеко не завжди бувають повністю еквівалентними. Метою нашої статті є дослідження особливості передачі англійських юридичних термінів українською мовою.

Повними лексичними еквівалентами є слова, які охоплюють повністю значення всього слова, а не одного з його значень [3, с. 118]. Фахівцями з перекладу встановлено, що повних лексичних еквівалентів практично не існує, практично не буває і повністю еквівалентних лексем, які їх позначають. Серед тих небагатьох еквівалентів, які відносять до повних, зазвичай називають географічні назви і терміни. Однак, як показує практика, навіть і вони далеко не завжди бувають повністю еквівалентними. Прикладом може бути термін «адвокат» і його англійські відповідності, які є словами різного семантичного обсягу. Цей факт створює серйозні труднощі при перекладі даного слова на англійську мову.

В українській мові слово адвокат має великий семантичний обсяг і охоплює майже всю сферу правового захисту. Великий українсько-англійський словник дає п'ять основних варіантів перекладу цього слова на англійську мову: *lawyer*; *attorney* амер.; (виступаючий в суді) *barrister* брит.; *counselor* амер.; (повірений) *solicitor* брит. Наведені примітки вже вказують на їх функціональну та територіальну диференціацію. Однак аналіз англо-українських словників показав, що ситуація ще складніша: в англійській мові існує кілька десятків слів для позначення осіб, що виконують певні функції в системі права, пов'язаних з адвокатською практикою і відповідних слову адвокат хоча б в одному із значень [1, с. 77].

Крім вже перерахованих, словники пропонують *legal practitioner*, *litigator*, *advocate*, *counsel*, *jurist*; *procurator*; *trial lawyer*,

counsellor-at-law та ін. Вони розрізняються по функції, повноваженням, статусу та іншим параметрам. Істотною є територіальна ознака, оскільки ці терміни мають свою специфіку в різних варіантах англійської мови. Так, здається еквівалентом українського слова англійське *advocate*, але воно є таким головним чином в шотландському варіанті англійської мови. У ньому також є *Lord Advocate* – вища посадова особа юридичної системи Шотландії, в функції якої входить призначати нових суддів, пропонувати нові закони або приймати рішення про зміну старих.

У британському англійською найбільш частотними є *lawyer*, *barrister* і *solicitor*, які називають адвокатів, що розрізняються по своїм функціям в системі правового захисту. Всі ці три терміни покриваються більш широким терміном – *Legal practitioner* (букв.: практикуючий юрист) [2, с. 26].

Lawyer – найбільш загальний термін, який називає представника однієї зі сторін в суді або дає консультації з юридичних проблем ('*Lawyer*' is the most general word for talking about someone who either represents people in a court of law or advises people about legal problems) [4, с. 151]. Він може займатися як широким спектром справ, так і спеціалізуватися в певній галузі права (в сімейному, корпоративному, кримінальному тощо).

Solicitor – це адвокат, який дає юридичні консультації, займається адвокатською практикою, готує юридичні документи. Адвокати цієї категорії працюють в приватних компаніях, урядових установах, юридичних фірмах. Вони можуть представляти інтереси сторін і в судах, але тільки в судах нижчої інстанції.

Адвокат, який має право виступати в судах вищої інстанції, називається *barrister*. Він проходить додаткову професійну підготовку. Для звернення до нього в суді використовується інший термін – *counsel*. Збірне слово *the Bar* перекладається як адвокати. Словники визначають різницю між цими двома адвокатськими званнями наступним чином: 'In the UK, a lawyer who speaks in court is called barrister, and a lawyer, who mainly works in an office is called a solicitor, and these two types of lawyer have different training' [2, с. 80].

У США терміну *lawyer* може відповідати *attorney*, що означає практично одне і те ж, проте цей термін відрізняється більшою формальністю (A lawyer in the US is also sometimes referred to as an attorney, especially in formal speech or official letters) [5, с. 77]. Використовуються також термін *counselor*, особливо в суді, де він є і зверненням, *appellate attorney* – адвокат, який виступає в апеляційному суді. В американській практиці не існує рольових відмінностей між тими, хто виступає в суді (*trial lawyers*, або *litigators*), і тими, хто працює виключно в конторах, як і немає відмінностей між адвокатами, які виступають в судах різної інстанції, подібно *solicitor vs. barrister* в Великобританії. Однак зустрічається термін *attorney at large*, який називає тих, хто може виступати в будь-якому суді.

В процесі пошуку еквівалента слова адвокат слід брати до уваги і інші культурно-специфічні терміни, що зустрічаються в національних варіантах англійської мови: *writer*, *jurist*, *squire*, *vakeel*, *counsellor-at-law* і ін. Крім термінів, що позначають різні функції адвокатів в системі права, існують слова, що диференціюють адвокатів в рамках однієї судової справи: *litigator* – адвокат, що представляє позивача або відповідача в суді; *co-counsel* – додатковий адвокат, найчастіше представляє іншу фірму; вони також можуть містити вказівку на статусні відмінності: *senior counsel*, *leader in lawsuit* – головний адвокат сторони, *pleader* – молодший з двох адвокатів одного боку і ін.

Цікаво відзначити, в англійській мові існують численні терміни, що показують статусні відмінності адвокатів. Так, серед тих, кого називають *barrister*, виділяються *junior barrister*, *senior barrister*, *Queen's Council (QC)* або *King's Council (KC)* (в залежності від того, хто є монархом – король або королева) та ін. *Barrister*, що не має практики, називається *briefless barrister*. Пропрацювавши 10-15 років, *junior barrister* (молодший барристер) може претендувати на посаду (звання) *senior barrister* (старший барристер) або *Queen's Council (QC)* (королівський адвокат) [6, с. 77].

Тож узагальнимо, що термін – це слово або словосполучення з історично умотивованим чи умовно закріпленим значення, що

відбиває дане поняття у спеціалізованій галузі знання чи виробництва. Сукупність термінів як лексичних засобів найменування, складає термінологію, що поділяється на номенклатуру і професіоналізми.

Переклад складних термінів складається з двох основних процедур – аналітичної та синтетичної. Велику роль при перекладі словосполучень відіграє саме аналітичний етап – переклад окремих його компонентів. А для цього необхідно правильно визначити компоненти складного терміна, оскільки ними можуть бути не тільки слова, а й словосполучення, що входять до складу складного терміну. Важливо також встановити, в яких семантичних відносинах перебувають компоненти між собою та з головним компонентом терміна-словосполучення.

Основні прийоми перекладу термінів-словосполучень: описовий спосіб, прийом транскрибування, прийом калькування та переклад за допомогою використання різних прийменників. Найбільш складними для перекладу є терміни, які мають різні значення не тільки у різних галузях науки і техніки, а й навіть в одній галузі. Таке слово, яке має кілька словникових відповістей, варіантів, аналогічних йому за значенням, перекладається шляхом відбору варіанта-аналога, який найточніше передавав би значення терміну у залежності від слів, які знаходяться у тісному зв'язку з даним словом.

У ході дослідження ми виявили, що в загалом юридичні терміни мають такі самі шляхи передачі з англійської мови на українську як і всі інші терміни. Головною проблемою перекладу юридичних термінів та термінів-словосполучень є їхня багатозначність не тільки серед різних галузей науки але й всередині самої юридичної галузі тексту. Перспектива подальшого наукового дослідження означеної теми означає подальше дослідження юридичної термінології, а також глибше дослідити судову лексику.

Література:

1. Алексеева І. С. Професійний тренінг перекладача. Київ: Союз. С. 77–83.

2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. 2-е изд., перераб. М.: ФЛИНТА : Наука, 2012. С. 25–29.

3. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. 4-е изд., испр. и доп. М.: Флинта: Наука, 2002. 384 с.

4. Багмут А. Й. Проблеми перекладу суспільно-політичної літератури українською мовою. К.: НД., 254 с.

5. Борисова Л. І. Основні проблеми науково-технічного перекладу. М.: МГУ. 90 с.

6. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода. Москва, 503 с.

УДК 82.09

Марчук Тетяна*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ОСОБЛИВОСТІ ХРОНОЗРУШЕНЬ
У РОМАНІ ВІРДЖИНІ ВУЛФ «ОРЛАНДО»**

Стаття присвячена аналізу хронотопу в романі англійської письменниці Вірджинії Вулф «Орландо». Проаналізовано роль темпоральних зсувів у зображенні особливостей внутрішньої світу персонажа та його співіснування із зовнішнім світом.

Ключові слова: час, хронотоп, темпоральний зсув, хронологія, історія, флексибільність.

The article deals with the the analysis of the chronotype in the novel "Orlando" by the English writer Virginia Woolf. The role of temporal shifts in the image of the characteristics of the character's inner world and its coexistence with the outer world is analyzed.

Keywords: time, chonotope, temporal shift, chronology, history, flexibility.

Виклад основного матеріалу. Категорія часу – один з найбільш досліджуваних предметів гуманітарних наук ХХ століття і водночас – один з найширших напрямів художньої експериментації. У романі «Орландо» Вулф спробує детально розщепити персонажа, його почуття, психологію. Будучи модерністкою, а отже, експериментаторкою, вона бавиться з часом і простором, свідомістю людини і її фізіологічними здібностями, жанрами та методами їх реалізації. Неоднозначність та релятивність часу в романі може дещо заплутати читача, дати йому відчуття фантастичності історії, однак маніпуляції із часом були використані в першу чергу задля прямопротилежної функції – тлумачення та

більш яскравого зображення персонажа та його світосприйняття.

У праці «Дослід про безпосередні дані свідомості» (1898) Бергсон він визначив «чисту тривалість як форму, яку приймає послідовність наших станів свідомості, коли наше «я» просто живе, не захоплюючи різниці між наявними станами і тими станами, що їм передували», тобто «не послідовно, а одночасно сприймаючи попереднє і наступне», відтак існує два шари часу – умовно реальний час і час суб'єктивний [1, 345-360].

Той індивідуальний час людини – про який так багато говорили вчені, письменники і філософи – ця тривалість може нашаруватися на об'єктивний час, але не збігається з ним. Вулф як послідовниця А. Бергсона реалізувала засади його інтуїтивізму, надаючи концептуального значення зображенню процесів пам'яті та спогадів, відтворюючи психологічний час персонажів, та, передусім, ритмізуючи наратив своїх романів [2, 50-156].

Хронотоп «Орландо», ніби не має меж, адже дія триває упродовж трьох з половиною століть, від елизаветинських часів до початку ХХ століття. Якщо розглянути роман «Орландо» в контексті поглядів М. Бахтіна (який вважав біографічний роман твором, у якому становлення життя-долі зливається зі становленням самої людини [3, 325-365]., то можна зрозуміти, що трансформація жанрової моделі біографічного роману відбувається через експериментування авторки з часовою організацією твору. Роман складається з шести розділів, кожен з яких достатньо чітко відтворює період життя головного героя. Однак біографічний час літературного персонажа не збігається з історичним часом.

Вірджинія Вулф дає нам дві «хронології» подій (які протягом твору постійно змінюються відносно одна одної): загальну – стабільну, об'єктивну, яка стосується ходу історії, політики, зміни в літературі - та індивідуальну – хронологію Орландо, залежну від різних аспектів, подій, які відбувалися в його/її історії і захоплювали різні інтервали часу, залежали від ситуації, віку нашого персонажа, важливості тієї чи іншої події та людей в них, соціального статусу, емоцій.

Спеціальну теорію відносності (СТВ) Альберт Ейнштейн опублікував в 1905 році. Він пояснив, що коли два об'єкти рухаються

з постійною швидкістю, слід розглядати їх рух відносно одного, замість того щоб прийняти один з них в якості абсолютної системи відліку [5].

Так само і в нашому творі: не можна визначати абсолютний хронотоп. Якщо мислити у ключі теорії відносності, що стосується простору-часу, то можемо припускати, що своєрідна «проекція» історії Віти (подруги-коханки Вулф та прототипу Орландо), яка подається нам у формі історії персонажа, зображена не сама по собі, а у відношенні до загальної історії не випадково, а щоб показати флексибільність часу індивідуума, підкреслити темпоральні зсуви, які доводять сприйняття людиною в контексті різних життєвих подій час по-різному. Без об'єктивної хронології і календарного виміру часу ми не змогли б осягнути всю його нелінійність у «біографії» Орландо.

Гарольд Скульський знаходить глибокі паралелі між «Орландо» і комедією Шекспіра «As You Like It» (1599 чи 1600), розглядаючи темпоральний аспект трансформації героя: «Час, не відмічений годинником чи могильною плитою, розділяє одиниці суспільного часу на довільні одиниці часу особистого» [6, 65-72]. Вулф пише, що творчі люди є креативними і з часом і з простором. Для них час «дозований» по-іншому, у них сприйняття, емоції, пріоритети часто різні: «Of the rest some we know to be dead though they walk among us; some are not yet born though they go through the forms of life; others are hundreds of years old though they call themselves thirty-six» [4].

За допомогою хронозрушень ми можемо легше прослідкувати особливості душевного стану персонажа на тій чи іншій стадії, в імпресіоністській книзі, де оповідач наче насміхається, іронізує і з себе, і з читача, такі часові (на перший погляд) «плутанини» можуть насправді стати рятівним компасом, який допоможе читачу зорієнтуватися не так в часі і просторі, як радше в персонажі і його душевних лабіринтах.

Література:

1. Бергсон А. Творческая эволюция. Материя и память. Минск: Харвест, 1999. 442 с.

2. Бергсон А. Опыт о непосредственных данных сознания. *Собрание сочинений*. Т. 1. М., 1992. С. 50–156.

3. Бахтин М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике. *Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики*. М.: Худож. лит., 1975. С. 234–407.

4. Orlando: A Biography by Virginia Woolf – Gutenberg of Australia eBook0200331.txt Sue Asscher (producer). URL: <http://www.limpidsoft.com/small/orlando.pdf>

5. Кобушкин В. К. “Минимальная физика”. Раздел IV “Теория относительности”.

6. Кияшко С. В. Автобиографические и литературные аспекты интерпретации романа Вирджинии Вулф «Орландо». 2012. С. 65–72.

УДК 81'38: 82.09

Мілова Даріна

(м. Остроз, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

**СТИЛІСТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ МОНОЛОГІЧНОГО
МОВЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ У БРИТАНСЬКОМУ
СЕРІАЛІ «КЛИЧТЕ ПОВИТУХУ»**

Тези присвячено стилістичному аналізу монологічного мовлення в британському серіалі «Кличте повитуху», яка підіймає проблеми вжитку та потреби використання різних стилістичних засобів у монологі для репрезентації героїні та природності комунікації у кінокартинах.

Ключові слова: стилістичні засоби, монологічне мовлення, комунікація.

The thesis is devoted to the stylistic analysis of monologue speech in the British series "Call the Midwife", which raises problems of use and need to use different stylistic means in monologue for the representation of heroes and the naturalness of communication in films.

Keywords: stylistic means, monologue speech, communication.

Монологічне мовлення – важливий компонент комунікації, тобто, монолог, який був цілеспрямований комусь (адресату) чи навіть монолог людини із самою собою – найвищий показник, що індивід має розвинений рівень мислення, не втрачає жаги розбиратись у глобальних питаннях та шукати відповіді на філософські питання. Монологи героїв завжди були актуальними у драматургічних працях, літературі та кіно. Останнє у наш час привертає усе більше уваги й монологічне мовлення персонажів зазвичай виділяється на контрасті із діалоговим мовленням саме своїм стилістичним наповненням.

Об'єкт нашого дослідження – монологічне мовлення головної героїні британського серіалу «Кличте повитуху», а предметом дослідження виступають стилістичні засоби, використані в діалогах. Мета дослідження – визначити способи збереження особливостей монологічного мовлення головної героїні через призму стилістичних засобів. Відповідно до поставленої мети було поставлено завдання: огляд стилістичних засобів, які впливають на формування та реалізацію думок через комунікативні повідомлення.

У загальному розумінні цього слова, монологічне мовлення вважають найвищою комунікаційною реалізацією усного мовлення. Така характеристика підтверджує складність побудови монологічного мовлення у порівнянні із діалогічним. Вдале зображення монологічного мовлення потребує того, щоб воно було яскраво лексично забарвлено, транслювало глибокі роздуми та чуттєві переживання персонажа [2].

Монологічне мовлення – це особлива форма стилістичної побудови мови, що не слідує соціально-нікельованим формам семантики. Найбільша складність монологічного мовлення в тому, що мовець один і особлива спрямованість мови направлена на глядача, або ж на інших діючих персонажів кінокартини [1, 19]. У порівнянні з промовою в формі діалогу, монолог охоплює значно більше мовних засобів і складніших за побудовою змісту думок.

Для проведення дослідження була зроблена невелика вибірка із монологів головної героїні – Дженніфер Лі, щоб прослідкувати тенденцію вибору конкретних стилістичних засобів та їх роль у монологічному мовленні:

1) Midwifery is the very stuff of life. Every child is conceived in love, or lust, and born in pain, followed by joy, or by tragedy and anguish. Every birth is attended by a midwife. She is in the thick of it. She sees if all. I knew nothing of poverty or appalling housing, nothing of lice, of filth, of families sleeping four to a bed, and nothing of the passion that brings on baby after baby, labour after labour. I knew nothing of life itself.

2) Newborns are always beautiful. They cannot fail to make the heart sing, for even the plainest faces are alive with promise. But I

have always seen beauty in old age too. Light shines through the bone, exquisite even as it flickers, even as it flutters and dims towards the end. Newlyweds are always beautiful. They cannot fail to make the heart sing, 'for even the plainest faces are alive with promise.

3) Now and then in life, love catches you unawares, illuminating the dark corners of your mind, and filling them with radiance. Once in a while you are faced with a beauty and a joy that takes your soul, all unprepared, by assault.

4) Circumstances bring people together, and take them apart. One cannot keep up with everyone in a lifetime.

5) Home is not simply a mark upon a map, any more than a river is just water. It is the place at the centre of the compass from which every arrow radiates, and where the heart is fixed [3].

У монологічному мовленні акушерки Дженніфер прослідковується вживання великої кількості літературно-забарвленої лексики (*anguish, appalling, illuminating, radiance*); повтори (*baby after baby, labour after labour, make the heart sing, arrow radiates*); матеріалізація неживих предметів/реіфікація (*make the heart sing*); еліпсис (*one замість people*) та порівняння (*Home is not simply a mark upon a map, any more than a river is just water; place at the centre of the compass*).

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що усі перераховані стилістичні одиниці було вжито задля відображення думок про своє нове життя та роботу у післявоєнному Іст Енді у 1950-х роках. У монологічному мовленні героїні прослідковується використання великої кількості літературно-забарвленої лексики, що свідчить про те, що Дженніфер Лі, по-перше, високоосвічена та начитана молода дівчина, а по-друге, вона представниця високого соціального класу, що раніше проживав тільки в центральній частині туманного Альбїону. Той факт, о сестра Лі забарвлює свої монологи книжковою лексикою дуже природньо передає особисті спостереження про життя у бідному районі Лондона, свої думки про пацієнток та їх нелегке життя та про те, як кардинально змінюється її життя. До того ж, бувають моменти, коли акушерка Лі, для цілісного відображення своїх емоцій, надає перевагу еліп-

сису та порівнянням – у моменти щирого щирої радості та бурхливого сплеску емоцій.

Отже, подане практичне дослідження довело, що за допомогою вдалого стилістично-забарвленого монологічного мовлення можна доволі просто виразити різнохарактерні емоції героїв та налагодити тісний контакт мовця із глядачами.

Література:

1. Виноградов В. В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика : учеб. пособие для вузов. М. : Издательство Академии Наук СССР, 1963. 256 с.

2. Lintunen P., Peltola M. S., Varila M. L. Advanced English learners benefit from explicit pronunciation teaching: an experiment with vowel duration and quality // *AfinLA-e*, 2014. № 6. P. 86–98.

3. Call the Midwife. Episode Script. URL: https://subslikescript.com/series/Call_the_Midwife-1983079 (дата звернення: 25.05.2020)

УДК 81'27:7.094

Мілова Даріна*(м. Остроз, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ПРОФЕСІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У БРИТАНСЬКОМУ СЕРІАЛІ «КЛИЧТЕ ПОВИТУХУ»

Тези присвячено проблемам висвітлення професійної лексики через призму кіно. Проаналізовано роботи лінгвістів про теорію класифікацію лексичних одиниць на професійно-забарвлену лексику. Виявлено основні пункти, на які слід звертати уваги при детальному семантичному аналізі професіоналізмів.

Ключові слова: професіоналізми, аналіз лексики кіно.

The thesis is devoted to the problems of professional vocabulary through the prism of cinema. The works of linguists on the theory of classification of lexical units into professionally coloured vocabulary were analysed. The main points on which the attention has to be paid in a detailed semantic analysis of professionalisms were identified.

Keywords: professionalisms, analysis of cinema vocabulary.

Протягом двох століть лінгвістів, філологів вчених цікавить питання сутності мови, про те, як вона гнучко підлаштовується під час та може бути різносторонньо вжита в різноманітних професійних напрямках. Саме така наука як соціолінгвістика досліджує функціонування мови в її соціальному контексті та слугує зміцненню зв'язків мови та кіноіндустрії. Багато науковців та лінгвістів характеризують її, як маргінальну галузь мовознавства, що вивчає вплив суспільних явищ і процесів на виникнення, розвиток, соціальну й функціональну диференціацію й функціонування мов, а також зворотний зв'язок мови й соціуму [2, 568].

Метою дослідження є аналіз професіоналізмі, вжитих у британському серіалі «Кличте повітуху». Поставлено завдання: проаналізувати професійно-забарвлену лексику в серіалі.

Аналізуючи мовлення персонажів, ми змогли виявити низку професіоналізмів, але варто зазначити дефініцію лексичного забору. Отож, слідуючи визначенню Єфімова Л. та Ясінецької О., професіоналізми це – слова, словосполучення або вирази, що відносяться до конкретних наук та до певних сфер використання. Тому в загальному можна сказати, що область їх використання це науково функціональний стиль. Денотативне значення термінів чітке та зрозуміле у використанні; термін є однозначною мовною одиницею і не має синонімів [1]. Приклади:

1. **Forceps** – з англійської – акушерські щипці, інструмент, що використовується під час операцій;

2. **Kidney dish** – з англійської – пристрій для зберігання інструментів, які лікар/лікарка чи акушер/акушерка використовують для проведення медогляду чи навіть операції. Термін зародився на початку 1930-х років;

3. **Gauze** – з англійської – марля, використовується при перев'язуванні рани та кровотечі;

4. **Enema** – з англійської – клізма, застосовується для промивання кишечника;

5. **Lump** – з англійської – пухлина, або не здорове ущільнення тканини;

6. **Foetus** – з англійської – утробний плід. Це слово прийшло з латинської мови в кінці XVII століття й до сьогодні широко використовується;

7. **Albuminuria** – з англійської – альбумінурія, хвороба, яка виявляє підвищений вміст білка із сечею. Цей професіоналізм вже можна вважати архаїзмом, бо починаючи з 1910-х років почав використовуватись термін “proteinuria” (запозичення з французької мови), хоча в серіалі показано вжиток двох термінів із однаковою частотою;

8. **Amniotic fluid** – з англійської – амніотична рідина або простою мовою «води». Два терміни походять із французької мови. Як показано в серіалі, акушерки та сестри надавали перевагу ви-

користанню більш простого терміну, як «води», бо спілкувались напряму із пацієнтками;

9. **Breech delivery** – з англійської – тазове передлежання, термін, що існує з кінця XVI століття і активно використовується нині;

10. **Caesarean section** – з англійської – кесарів розтин, операційний термін, який використовується й в наш час;

11. **Gas and air machine** – аналогу в українській не існує – прилад, який був у широкому використанні у період з 1940-1960-х років, діяв як послаблюючий засіб при пологах;

12. **Ergometrine** – з англійської – ергометрин – лікарський засіб, що був відкритий на початку 1930-х років. З початку вважався дуже дієвим, але на дії виявив негативну дію на організм матері та плода. У наш час більше не використовується;

13. **Gestation** – з англійської – вагітність, цей термін з початку XVII століття більше використовувався для позначення вагітності у тварин, а пізніше використовується стосовно жінок. Цей термін теж можна вважати архаїзмом, бо тепер просто прийнято говорити “(number) weeks of pregnancy”;

14. **Full term** – з англійської – кінцевий термін вагітності. Термін вживається й у наші дні;

15. **Midwife** – з англійської – акушерка/повитуха (XIII століття). Раніше кваліфікована акушерка могла виконувати поручення та роботу медсестри, бо ці дві сфери були взаємопов’язані. У наш час це вважається окремими видами діяльності [3].

Терміни, що потрапили до вибірки, можна розділити на дві категорії: архаїзми, й ті, що досі знаходяться у широкому вжитку лікарської справи. Розподіл термінів на дві категорії був зроблений задля того, щоб прослідити відмінності епохи зображеної в серіалі та сьогодення. Архаїзми чітко та природньо передаються епоху британського Іст Енду, часи, коли медицина вкотре стрімко розвивалась, коли з’являлась низка нових термінів для опису обладнання та фізіологічного стану людини. До того ж, у серіалі прослідковується така тенденція, що акушерки та лікарі час від часу використовують у своєму мовленні на однаковому рівні терміни, що скоро стануть архаїзмами та новостворені професіо-

налізми. Це допомагає глядачам легко слідувати за хронологією змін у лікарській справі та відчувати на собі певний вплив інших професійних течій на медицину. Ще, акушерки у розмовах із пацієнтками використовують спрощені назви термінів, полегшуючи сприйняття не тільки для них, але ще й для глядачів.

Підсумовуючи вищеподаний матеріал, вважаємо, що основна мета – максимально точно професіоналізмів головними героїнями серіалу. Професійна термінологія була зосереджена виключно на лікарській сфері, бо головні героїні серіалу «Кличте повитуху» займаються виключно акушерством. Таким чином, соціальний аспект професіоналізмів у серіалі «Кличте повитуху» полягає в тому, що вони підібрані за спеціальною схемою, щоб хронологічно передати зміни та ставлення мед. працівників до їх ситуативного вживання.

Література:

1. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
3. Call the Midwife. Episode Script. URL: https://sublikescript.com/series/Call_the_Midwife-1983079 (дата звернення: 25.05.2020)

УДК 811'38:82.09

Мішура Аліна

(м. Острозьк, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЯ ШЕРЛОКА ХОЛМСА В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ «ПІСТРЯВА СТРІЧКА»

У статті проаналізовано стилістичні особливості творчості письменника Артура Конан Дойля. Здійснено аналіз стилістичних засобів мовлення Шерлока Холмса та з'ясовано особливості перекладу українською мовою стилістичних засобів в оповіданні Артура Конан Дойля «Пістрява стрічка».

Ключові слова: стилістичні особливості, стилістичні засоби мовлення, Артур Конан Дойль.

The article analyzes stylistic features of the work of the writer Arthur Conan Doyle. The analysis of Sherlock Holmes' stylistic means of speech is carried out and the peculiarities of the translation of stylistic means into Ukrainian in Arthur Conan Doyle's story «The Adventure of the Speckled Band» are clarified.

Keywords: stylistic features, stylistic means of speech, Arthur Conan Doyle.

У сучасній лінгвостилістиці образність розуміють як особливе використання мовних засобів, при якому виникає семантична двоплановість у результаті асоціативного зв'язку між формою однієї мовної одиниці і змістом іншої у певному контексті. Засобами образності є тропи. Вони «по-різному створюють образ, викликають асоціації, вони різні за формою і змістом, але всі вони збагачують можливості словесного зображення, служать меті поетичного увиразнення мови» [1, с. 22]. Є ґрунтовні дослідження, присвячені вивченню стилістичних фігур (праці Н. Лисенко-

ва, М. Коцюбинської, О. Потєбні, І. Гальперіна, В. Королькова тощо).

Актуальність роботи полягає в тому, що стилістичні засоби мовлення відіграють важливу роль у системі художнього мовлення. В контексті структурно-семіотичного підходу дослідження цих мовних явищ значна увага приділяється пошуку більш загальних семантичних, синтаксичних та прагматичних особливостей тропів і фігур як явищ, що мають спільні та відмінні ознаки.

Мета статті – дослідити теоретичні та практичні аспекти стилістичних засобів мовлення Шерлока Холмса в оповіданні Артура Конан Дойля «Пістрява стрічка». Підвищений інтерес до розповідей про Шерлока Холмса можна пояснити постійною потребою читачів в художніх творах з сюжетом, який стрімко і несподівано розвивається, а також романтично таємничою розв'язкою. До таких творів можна віднести і розповідь «The Adventure of the Speckled Band», написану у 1892 р., як одну з найбільш репрезентативних оповідань про Шерлока Холмса з точки зору реалізації в ньому детективної поетики.

Використання зображально-виражальних засобів – це прояв творчої індивідуальності автора або авторський стиль. Для художнього стилю характерна образність, емоційність. Для свого оповідання автор Артур Конан Дойл обрав властиву йому ретроспективну композицію, коли мова йде від імені оповідача, що описує події, які з ним відбулися.

М. Новикова та О. Барабан у своїй роботі «Символіка детективу» зазначають, що для зображення жертви злочину та в діалогах переважають нейтральні мовні та стилістичні засоби [2, с. 15]. Стилiстичний прийом – це спосiб організації висловлювання / тексту, що підсилює його виразність. Виразні засоби мови мають потенціал перетворювати просте висловлювання в експресивне або емоційне. Їх можна знайти на фонетичному, морфологічному і граматичному рівнях.

Ключовими моментами детективного методу Шерлока Холмса є спостережливість, логіка і експертні знання в різних областях. Твори, що описують пригоди Шерлока Холмса – детективні

історії, тому особлива увага в них приділяється опису процесу розслідування злочинів.

В оповіданні Артура Конан Дойла «Пістрява стрічка» концепт «Злочин» розкривається з трьох різних сторін: з боку злочинця, потерпілого і детектива. Лексичні засоби, що використовуються в оповіданні для презентації «Злочину», дозволяють скласти повну картину подій, що відбуваються [3, с. 123].

При розгляді образного шару ми виділяли когнітивні ознаки, ментальні образи і стилістичні засоби, які есплікуються як концепти. В якості прикладу наведемо подібний шар концепту «crime» (злочин), що перекладений на українську мову Миколою Дмитренко. «To me at least there was a strange contrast between the sweet promise of the spring and this sinister quest upon which we were engaged» [4, с. 178] – «Дивним був контраст між ніжним пробудженням весни й тим, що нам належало розгадати» [5, с. 3].

Необхідно зазначити, що концепт «Злочин» має складну структуру, яка представлена трьома областями: offence (злочин), crime investigation (розслідування злочину), victim's feelings (почуття жертви). Всі три області взаємодіють між собою. Застосовуючи частотний і семантичний аналіз, на лексичному рівні можна виділити ключові лексеми, які використовуються в оповіданні Конан Дойла «Шерлок Холмс» для репрезентації зазначених вище областей концепту «Злочин».

Для області «offence» ключовими лексемами є наступні:

– іменники: murder (вбивство), crime (злочин), death (смерть), blood (кров), body (тіло), weapon (зброя), robbery (пограбування), motive (мотив), incident (інцидент);

– прикметники: wild (дикий), savage (дикий), sinister (зловісний), abominable (огидний), bloody (кривавий);

– дієслова: to murder (вбивати), to kill (вбивати), to commit (вчиняти), to shoot (стріляти), to die (вмирати) [6, с. 314].

До ключових лексем області crime investigation (розслідування злочину) належать наступні:

– іменники: detective (детектив), police (поліція), court (суд), law (закон), affair (справа), justice (справедливість), mystery (таємниця), clue (доказ), arrest (арешт), case (випадок), evidence (доказ);

– прикметники: dark (темний), complicated (складний), complex (комплексний), tangled (заплутаний);

– дієслова: to detect (виявляти), to find out (з'ясувати), to unravel (розгадати), to examine (досліджувати).

Ключові лексеми області victim's feelings (почуття жертви) наведені нижче:

– іменники: terror (терор), danger (небезпека), disaster (катастрофа), end (кінець), enemy (ворог), pain (біль), cry (крик);

– прикметники: dreadful (лячний), terrible (жахливий), frightened (наляканий), ghastly (мертвотний);

– дієслова: to hurt (здавати болю), to pass away (зникати), to blast (знівечити).

Також, варто зазначити й інші стилістичні засоби, що використовуються в оповіданні, такі як метонімія та синекдоха: «His sharp eye is able to notice every little thing, to put them together and draw an image». [4, с. 178]. – «Його гострий погляд здатний помітити кожну дрібницю, з'єднати їх і намалювати» [5, с. 3].

Евфемізм є окремим випадком перифрази. Евфемізмом називають слово або вираз, що заміняє або пом'якшує оборот, який не може бути вжито з якихось причин. В оповіданні «Пістрява стрічка» евфемізми в основному використовуються в тому випадку, коли мова йде про смерть або про вбивство. «... but within a fortnight of the day which had been fixed for the wedding, the terrible event occurred which has deprived me of my only companion» [4, с. 188]. – «...але за два тижні до весілля сталося страшне нещастя, яке позбавило мене моєї єдиної подруги» [5, с. 2].

За допомогою евфемізмів в цих уривках розкриваються почуття дівчини, яка розповідає про смерть своєї улюбленої сестри. «... that in which Miss Stoner was now sleeping, and in which her sister had met with her fate» [4, с. 197]. – «... ту, де тепер спала міс Стоунер і де її сестру спіткала така гірка доля» [5, с. 3].

У досліджуваному детективі наявний цілий арсенал стилістичних фігур, найяскравішими з яких є художні епітети, метонімія, синекдоха та евфемізми. Також, досліджено різні типи лексем, які використовуються в оповіданні для репрезентації областей концепту «Злочин». У процесі наукової розвідки були дослідже-

ні стилістичні особливості творчості письменника Артура Конан Дойля. Здійснено аналіз стилістичних засобів мовлення Шерлока Холмса в оповіданні «Пістрява стрічка» з метою визначення варіативності їхнього відтворення українською мовою.

Література:

1. Бровко І. Б., Коцюбинська М. Х., Сидоренко Р. К. Аналіз літературного твору. К. : Либідь, 2009. 98 с.
2. Новикова М., Барабан О. Символіка детективу [Текст]. *Зарубіжна література*. 2008. № 21. С. 12–20.
3. Данилов К. В. Концепты Crime и Punishment в британской и американской юридической терминологии: Дисс. ... канд. филол. наук, Саратов, 2014. 209 с.
4. Doyle A. C. The Adventure of the Speckled Band. The Adventures of Sherlock Holmes. L. : Harper Press. An Imprint of Harper Collins Publishers, 2013. 318 p.
5. Конан Дойль А. Пістрява стрічка / переклад з англійської М. Дмитренко // 1892 – 1990 pp. URL: <https://www.ukrlib.com.ua>
6. Конан Дойл А. Записки о Шерлоке Холмсе / Вступ. стаття К. И. Чуковского. М. : Наука, 2011. 609 с.

УДК 316.77: 008

Мутерко Василь

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

У праці розглянута міжкультурна комунікація в сучасному інформаційному просторі. Описано вплив і потенціал соціальних медіа на характер соціального життя у мовному аспекті.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, інформаційний простір, вербальне спілкування, соціальні медіа, мова.

The paper considers intercultural communication in the modern information space. The influence and potential of social media on the nature of social life in terms of the linguistic aspect is described. The importance and necessity of understanding and process between representatives of different cultures is outlined.

Keywords: intercultural communication, information space, verbal communication, social media, language.

Мета цієї роботи полягає у висвітленні важливості міжкультурної комунікації, аналізуючи її вплив та місце в інформаційному просторі у сучасному світі. Досягнення мети передбачає вирішення таких **завдань**: представити визначення “міжкультурна комунікація”; окреслити поняття міжкультурної комунікації в інформаційному просторі у сучасному світі; висвітлити важливість міжкультурної комунікації у різних сферах людського життя.

Виклад основного матеріалу. Культура висвітлює розуміння комунікації через спільний досвід та історію. Термін «міжкультурна комунікація» введений у науковий світ Е. Холлом та Г. Трейгером. У цьому контексті, міжкультурна комунікація дає зрозуміти як люди з різних країн та культур взаємодіють, комунікують та сприймають світ навколо них [1].

Удосконалення інформаційних технологій створює умови для ефективного розвитку сучасного суспільства. Соціальні мережі та медіа-інформаційні платформи дають поштовх для розкриття нових можливостей для розвитку, спілкування, освіти, праці, творчості, самореалізації та відпочинку [2].

Найважливішою перевагою соціальних медіа виступає те, що з'явилася можливість вербального спілкування з миттєвою передачею зображення співрозмовника в реальному часі, перебуваючи на відстані [4]. Засоби масової інформації також створюють середовище для збагачення словникового запасу, допомагають ознайомитися з широким колом інформації та можливостями проаналізувати почуте чи прочитане.

Онлайн інструменти для спілкування також мають великий потенціал, аби підвищити нашу обізнаність про просування професійних чи соціальних контактів. Наприклад, Instagram дає можливість зрозуміти, прослідкувати, побачити чи почути в режимі реального часу те, що відбувається у житті окремо взятої людини або у світі. У 2007 році Клайв Томпсон ідентифікував це явище як “соціальна пропріоцепція” на честь фізичної якості пропріоцепції, яка сповіщає людину про те, де знаходяться її кінцівки, шляхом отримання подразників, що виробляються в організмі.

Соціальні медіа та платформи такі як Zoom.us, Facebook, Instagram, GoogleMeets та багато інших тимчасово стали єдиним місцем, де за умов пандемії, усі змогли надалі працювати та підтримувати якість викладання, навчання, рівень економіки держав та дбати про здоров'я.

Отже, міжкультурна комунікація належить до соціокультурної життєдіяльності суспільства, в якому відбувається синергія між носіями різних культурних спільнот, зосереджена на досягненні взаєморозуміння, а також подолання помилкових стереотипів і формування готовності до діалогу. Сучасний інформаційний простір є місцем життєдіяльності від дитини до дорослої людини, він є важливий у формуванні масової комунікації, вивченні мов та різних культур, виховання і соціалізації. Необхідність діалогу культур є умовою самозбереження людства.

Література:

1. James W. Neuliep, *Intercultural Communication-A Contextual Approach*, California, 2009. P. 4, 5.
2. Діти в Інтернеті: як навчити безпеці у віртуальному світі : посібник для батьків / [І. В. Литовченко, С. Д. Максименко, С. І. Болтівець, М-Л. А. Чепан, Н. М. Бугайова]. К. : ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2010. 48 с.
3. Марков Б. В. Проблема человека в эпоху масс-медиа. *Перспективы человека в глобализирующемся мире* / под ред. В. Парцвания. СПб. : Санкт-Петербургское философское общество. 2003. С. 62–84.
4. Черешнюк І. О. Використання медіа технологій у початковій школі: методичні рекомендації. Дніпро, 2016. С. 133.
5. *Ways Social Media Changed The Way We Communicate. Circa Interactive*. 2017. URL: <https://circaedu.com/hemj/how-social-media-changed-the-way-we-communicate/>.

УДК 811.373.7

Олійник Діана*(м. Острозьк, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

КОМПАРАТИВІСТИКА АНГЛОМОВНОЇ ТА УКРАЇНОМОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «КОХАННЯ» У ФРАЗЕОЛОГІЇ

Дане дослідження присвячене порівняльному аналізу фразеологічних одиниць концепту «кохання» в англійській і українській мовних картинах світу. У статті проведений опис концепту «кохання», значимий для концептосфери англійської та української мов.

Ключові слова: *концепт, компаративістика, концептосфера, концепт «кохання», фразеологія.*

This study deals with the comparative analysis of phraseological units of the concept of «love» in English and Ukrainian linguistic pictures of the world. The article describes the concept of «love», relevant to the conceptual sphere of English and Ukrainian.

Keywords: *concept, comparative studies, conceptual sphere, concept of «love», phraseology.*

Актуальність дослідження полягає в тому, що сучасний етап когнітивної лінгвістики характеризується антропоцентричністю, що привертає увагу до внутрішнього світу людини. Отже, почуття любові, будучи важливим компонентом внутрішнього світу людини, безперечно, цікавить лінгвістів. Мета дослідження – виділити загальні та культурно-специфічні особливості концепту «кохання» в англійській і українській фразеології, позначити основні семантичні особливості почуття любові в порівнюваних мовах і проаналізувати їх.

Виклад основного матеріалу. Поняття любов є одним з базисів емоційної системи людини. Емоційна система – одна з най-

складніших систем людини, оскільки у виникненні, розвитку і прояві емоцій беруть участь практично всі інші системи людини – сприйняття, фізіологічні реакції, інтелект, емоції і т.д. [1, с.22].

В англійській і українській мовах любов асоціюється зі щастям, відмінності спостерігаються тільки в граматичній структурі. В українській мові фразеологічна одиниця «любов» може бути щасливою – «щасливе кохання». В англійській мові щасливим «happy» може бути життя «life», нація «nation» і кінець фільму «end», але не любов. Для передачі аналогічного значення носії англійської мови за краще вираження «happy in love» (щасливий в любові) або «feel love and happiness» (відчувати любов і щастя).

Любов протиставлена ненависті – ненависть / відносини – love-hate relationship / thing / paradox, implacable / deep hatred – hassliebe. Більшість людей сходяться на думці, що люди іноді плутають любов з псевдопочуттями – суміжними переживаннями. До таких відносяться: захоплення, закоханість, прихильність, пристрасть. Універсальним, загальним для багатьох культур і картин світу є концепт «любов», який одержує свою специфіку в національній та індивідуальній свідомості.

У сучасній лінгвістиці існують різні способи опису концептів, причому традиційним є їх розгляд в якості сукупності ЛСГ (синонімічних рядів) [3, с.17]. Можна розглядати номінативне поле в якості репрезентації ядра і приядерної зони, ближньої і далекої периферії. Так, репрезентанти ядра концепту «любов / love» співвідносяться з когнітивними ознаками: суб'єкт (I, you, they, people, man, woman), предикат (ключове слово – дієслово to love і його синоніми to like, to adore, to admire і т.д.), ознака предиката / атрибутивні параметри (способу дії – really, absolutely; цілі – to build the future; часу і простору – forever, through all the years, here and now і т.д.).

Фразеологічне поле концепту «love» включає наступні репрезентанти ядра: суб'єкт, який відчуває емоцію (a glutton of books – ненаситний любитель читання), об'єкт почуття (one's young woman – кохана; one's cup of tea – той, хто подобається, в чиемусь смаку; те, що подобається; до цього виду ФО відносяться

звернення, наприклад, *my love* – любов моя), предикат (*to fix / set one's affection on smb.* – полюбити кого-небудь., прив'язатися до когось; *to cast a / the glamour over smb.* – зачаровувати), ознака предиката (*like a forest fire* – «як лісова пожежа», з неймовірною швидкістю, бурхливо, стрімко; *with all one's heart (and soul)* – всією душею, всім серцем; широко).

До ближньої периферії концепту належать такі ФО: *cupboard love* – корислива любов, любов з розрахунком, *calf (puppy) love* – дитяча закоханість, юнацьке захоплення; *love at first sight* – любов з першого погляду; *to be fathoms deep in love* – бути шалено закоханим.

Перші три приклади звертають увагу на те, що для номінації цих понять потрібні додаткові компоненти – значить, в сигніфікат іменника «love» не включені подібні властивості любові. Що стосується останнього прикладу, метафоричне вживання компонента *fathoms* (одиниця виміру глибини водойми) вказує на таку архаїчну рису світогляду, як конкретизація абстрактного поняття, позначення його через щось матеріальне, речове. Дальня периферія концепту є зоною перетину поняття «love» із суміжними або метафорично співвідносними поняттями.

Наприклад, очевидний метонімічний зв'язок з концептами «сім'я» і «діти»: *He that has no children knows not what is love*; дитину називають *a seal of love* або *a pledge of love*, тобто «результат любові». З іншого боку, саме в зв'язку з образом дитини любов виступає як опозиція шлюбу і сім'ї: *a love child / a child (babe) of love* означає «позашлюбна дитина», *love affair* («відносини, зв'язок») – «a romantic sexual relationship, usually between two people who are not married».

Перетин з концептом «безкорисливість» відображено в ФО *a labour of love* (безкорисливий, безоплатна праця), *to play for love* (грати не на гроші, грати на інтерес). Останній фразеологізм також представляє зв'язок поняття любові з концептом «гра». Подібне співвідношення можна побачити і в стійкому виразі спортивного жаргону – *love all* (для позначення ситуації, коли рахунок не відкрито жодної стороною).

Зіставлення фразеологізмів зі значенням любові в порівнюваних мовах допомагає виділити параметри інтенсивності цього почуття:

1. Тривалість. Для українського та англійського менталітету не характерні наявності вираження з компонентами *Death* – Смерть для свідчення тривалості почуття любові. Ідея смерті в даних мовах не заохочується, але в українській мові є – любити до гробової дошки; любити до смерті, а в англійській навпаки, всього 3 фразеологізма: *undying love* (не вмирає любов), *everlasting love* (вічна любов) і *till the end of my life* (до кінця мого життя).

2. Сила. В українській мові опис почуття любові пов'язано з різними видами божевілля: любити до затемнення мізків; любити до нестями. В англійській же мові використовують лексему «смерть» – «*Death*» щоб показати силу почуттів, тобто це еквівалент «українського» божевілля – *be dead gone in love*.

3. Якість і кількість. Інтенсивність почуття любові в зіставляваних мовах виражається по-різному. Якщо в українській мові, кажучи про силу любові, ми можемо використовувати вираз дуже любити, то в англійській мові інтенсивність цього почуття може бути виражена через поєднання *love smb much*.

Це означає, що в українській мові інтенсивність почуття любові виражається через категорію якості, а в англійській мові через категорію кількості. Аналіз фразеологічних одиниць дозволяє відзначити, що англійські і українські фразеологізми мають розбіжності на:

– граматичному рівні, що включає відмінності словотворчого характеру, також невідповідності у використанні прийменника і т.д; наприклад: *make eyes at smb* – пускати бісики.

– лексичному рівні, де фразеологічні образи близькі, але не тотожні, тобто, є відмінності в вживанні дієслівного компонента: наприклад: віддати своє серце комусь – (англ.) *Give one's heart to smb*'.

– в первинних денотаціях (образних засадах, первинних сенсах) фразеологічних зворотів.

Саме в цій групі виявилися розбіжності в формі передачі значення того чи іншого фразеологізму на іншу мову, а саме наяв-

ність фразеологічної єдності в обох порівнюваних мовах при різній образно-асоціативній основі: бути в захваті від когось – Go overboard about smb; Мати на когось види – (англ.) To cast one's eyes on smb.' Передача значення фразеологічного образу описовим способом, як правило, в яких концепт «любов» невмотивований: перша любов – (англ.) calf love, puppy love, childhood sweetheart.

Таким чином, англійські і українські фразеологічні одиниці концепту «любов» представляють собою велику групу фразеологізмів, що містить культурні особливості носіїв даних мов. Любов «по-англійськи» – це почуття, яке позбавлене розважливості. Воно не піддається логіці або раціональному поясненню. В англійській мові вважається, що поведінка закоханої людини можна порівняти з п'яною, душевно хворою людиною.

Любов «по-українськи», порівнюючи зі значенням лексеми «Love» в англійській мові, це почуття з часткою розрахунку, але воно не несе корисливих мотивів. Любити просто так – неможливо, та й не потрібно в розумінні, але не дивлячись на це, інтенсивність почуття любові анітрохи не поступається англословному народу.

Перспективою подальшого дослідження потребують концепти кохання, які репрезентуються в скрабниці різних епох народів української і англійської мов. Умовами розгляду проблеми можуть бути як етнолінгвістичний так і зіставний аспекти. Окремого ґрунтовного дослідження потребує виявлений зсув з площини чуттєвості в площину розсудливості в сучасній любовній літературі. Науковий інтерес становить також соціолінгвістичний план гендерного напрямку досліджень.

Література:

1. Апресян Ю. Д. Вибрані праці. Т. 1. Лексична семантика. М., 1995.
2. Вдовиченко Н. В. Вербалізація морально-етичних концептів в українській мовній картині світу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Одеса, 2015. 24 с.

3. Венжинович Н. Ф. Про формування фразеологічної картини світу. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство*. 2007. Вип. 13. С. 50–58.

4. Крацило С. О. Концепт у лінгвокогнітивних вимірах. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний вимір філологічних наук»*, м. Львів, 30–31 травня 2014 р. Львів : Наукова філологічна організація “Логос”, 2014. С. 50–54.

5. Ніконова В. Г. Концепт – концептуальний простір – картина світу : досвід поетико-когнітивного аналізу художнього тексту. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2012. Вип. 2. С. 117–123.

6. Полюжин М.М. Про синкретичні теорії концепту. *Проблеми романо-германської філології : зб. наук. праць*. Ужгород : ЛІРА, 2006. С. 5–22

7. Cambridge International Dictionary of English. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 1775 p. (CIDE).

8. Longman Dictionary of English Language and Culture. Harlow: Longman, 1993. 1528 p. (LDELC).

УДК 811.111.276

Павлюк Тетяна*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ПОНЯТТЯ «СЛЕНГ» ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ
СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ ТА БРИТАНСЬКИХ ПІДЛІТКІВ**

У роботі розглянуто поняття «Сленг» та його роль у житті американських та британських підлітків. Порівняно найуживаніші сленгові слова двох англомовних країн та подані приклади їх вживання. Було розкрито важливість розуміння значень сленгових слів у сучасному спілкуванні.

Ключові слова: *сленг, Америка, підлітки, Британія, слово.*

The paper examines the concept of «slang» and its role in the lives of American and British adolescents. The most commonly used slang words of the two English-speaking countries are compared and examples of their use are given. The importance of understanding the meanings of slang words in modern communication was revealed.

Keywords: *slang, America, teenagers, Britain, word.*

Молодіжний (підлітковий) сленг – це окремі слова, які використовуються серед людей віком 12-22 років, спричиненні утворенням різних соціальних груп. Сленг зазвичай використовують групи людей, які належать до певного типу соціального життя (правопорушники, вояки, вчені, школярі та інші). Сленг вважають неофіційною мовою, яка містить в собі вкрай динамічну лексику [1]. Сленг у сучасності став майже невід’ємною частиною життя. Сленг має найбільшу популярність серед підлітків, але він може бути використаний не лише ними, його також можуть використовувати люди усіх вікових категорій. [2]

Мета роботи полягала у порівнянні та дослідженні британського та американського молодіжного сленгу. А також дослі-

дження слів, які найбільш використовуються серед молоді. Для досягнення цієї мети було вирішено такі завдання: – було розкрито визначення слова «Сленг»; – здійснено порівняння американського та британського сленгу на прикладі найбільш вживаних слів; – з’ясовано схожості та розбіжності сленгових слів.

В англійській мові є безліч видів сленгу, які залежать від сфери їх використання. Також варто зазначити що американський та британський сленг може як і розрізнятися у вживанні певних слів, так і може мати одне слово значення якого може змінюватись.

Але в Америці та Британії є також різні слова які мають однакове значення. Наприклад, слово «Ходімо» в Англії звучатиме «Howay», в той час як в Америці скажуть «Let’s go». Щоб при зустрічі запитати «Як справи?», Англіїці можуть вжити слово «Alright?», в той час як американці скажуть «What’s up?». Щоб розповісти про короткий сон англійці скажуть «Kip», але американці назвуть це «Nap».

Американські та британські підлітки дуже часто вживають сленгові слова при розмові. Сленг це саме те, що завжди можна почути розмовляючи з носієм англійської мови. Тому для того щоб швидко влитись в англомовне середовище та завести хороших знайомих, потрібно знати принаймні найпопулярніші та найчастіше вживані сленгові слова. Однак, слід зазначити що потрібно розуміти коли саме вжити те чи інше слово, адже якщо вжити його неправильно то вас не тільки не зрозуміють, але можуть й сприйняти це як за образу. Звичайно що перед тим як вивчати сленг, потрібно спочатку вивчити саму англійську мову за усіма її правилами та нормами, і лише коли рівень є достатньо високим можна переходити до вивчення англійського сленгу. В інтернет-ресурсах є чимало словників, завдяки яким можна перевірити правильність вживання кожного слова. Світ не стоїть на місці, він розвивається, так само й сленг щодня стає все більш популярним та більш вживаним серед підлітків англомовних країн, і більшість людей впевненні що сленг став невід’ємною частиною нашого життя.

Література:

1. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Сленг>
2. URL: <https://zakazatkontrolnuyu.ru/uk/mezhdisciplinarnye-issledovaniya/slang-words-in-english-scientific-project-theme-youth-slang-in-the-english-language-and-the-use-of-english-slang-in-the-russianspeaking-youth-environment.html>
3. Бережницька Х. Б. Молодіжний сленг як своєрідний засіб вербалізації явищ буття. *Студентські наукові записки. Серія «філологічна»*. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія». Вип. 4. 2011. 236 с.
4. URL: <http://liuro.com.ua/anhlijskyj-molodizhnyj-slenh/>

УДК 81'23:811.111

Павлюк Христина*(м. Острого, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

**ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ОНЛАЙН ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
БА БАЗІ “SKYENG” ПЛАТФОРМИ**

У статі виділено психолінгвістичні особливості онлайн викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи. Психологічні особливості полягають у врахуванні методики кривої забування та методу інтервальних повторень при онлайн викладанні англійської мови на базі «SkyEng». Лінгвістичні особливості полягають в оволодінні учнями базовою лексикою, необхідною їм для розуміння установок (команд) і завдань вчителя. Заняття проходять за комунікативною методикою.

Визначено, що методика викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи побудована на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підходах, що дає змогу реалізувати досвід навчання та вміння проектувати навчальні ситуації на реальні. Одним з найважливіших принципів методики навчання іноземним мовам в рамках особистісно-орієнтованого підходу є принцип врахування особливостей учнів.

Ключові слова: психолінгвістичні особливості, онлайн викладання, методика, «SkyEng» платформа.

The article highlights the psycholinguistic features of online teaching of English on the basis of "SkyEng" platform.

Psychological features are taking into account the method of the forgetting curve and the method of interval repetitions in the online teaching of English on the basis of "SkyEng".Linguistic features consist of students' basic vocabulary, they need to understand the attitudes (commands) and tasks of the teacher. Classes are held according to the communicative method.

It is determined that the method of teaching English on the basis of "SkyEng" platform is based on competency-based and personality-oriented approaches, which allows to implement learning experience and the ability to project learning situations into real ones. One of the most important principles of foreign language teaching methodology in the framework of personality-oriented approach is the principle of taking into account the characteristics of students.

Keywords: *psycholinguistic features, online teaching, methodology, "SkyEng" platform.*

Постановка проблеми. В даний час традиційні методи для забезпечення належного рівня знань з англійської мови є недостатніми. Сучасна освіта характеризується розробкою і використанням нових підходів і технологій (інновацій), які націлені на підвищення як мотивації навчальної діяльності, так і рівня володіння мовою. Під інновацією в педагогіці розуміється комплексний процес створення, поширення і використання нового практичного засобу, нововведення, нововведення в області техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень. У зв'язку з такою постановкою питання, на основі комплексного дослідження інноваційних методів, спробуємо виділити ті особливості та методику онлайн-викладання, які здатні підвищити якість навчання іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У західній науці інформатизація процесу навчання іноземним мовам лягла в основу досліджень G. Dudeney, M. Pegrum, D. Boyd, D. Crystal, M. Warshauer, G. Davis, P. Brett, M. Levy, D. Healey та інших науковців. Варто також виділити останні дослідження щодо методики онлайн викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи: Архипова В. О., Загерсон М. Е., Копилівська М. Ю., Корнакова В. І., Круглякова Г. В., Максимова А. Д., Кублін І. М., Максаяв А. А. та Свирина Л. О.

Мета статті полягає у виокремленні психолінгвістичних особливостей онлайн викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи.

Виклад основного матеріалу. Найпопулярнішим напрямком прогресу в ХХІ столітті став розвиток інформаційних технологій і їх впровадження в усі сфери суспільства. Так, в освіті це призвело до зміни підходів у навчанні дітей і дорослих, які абсолютно відрізняються від традиційних. Це також вплинуло на трансформацію методик навчання іноземним мовам.

Методика – це комплексна наука, що зародилася на базі інших наук – лінгвістики, психології, педагогіки, дидактики. Предметом методики навчання іноземної мови є процес навчання іноземної мови та закономірності засвоєння його як нового засобу комунікації, а також особливості освіти і виховання всебічно розвиненої особистості засобами іноземної мови в різних умовах.

Одним з найважливіших питань методики є пошук найбільш ефективних методів і прийомів навчання. Так, викладачі іноземних мов традиційно використовують у своїй роботі різні засоби наочності з метою інтенсифікувати процес навчання. З приходом ери технічного прогресу методисти та лінгводидакти звернули свій науковий інтерес на широко доступні технічні засоби, як на інструмент, що дозволяє зробити навчання іноземним мовам більш цікавим.

Сьогодні відбувається поступова зміна освітніх парадигм: від моделі, побудованої за принципом передачі («трансляції») знань від учителя учням, до особистісно-орієнтованої, яка передбачає активну взаємодію всіх учасників в освітньому процесі. Вчені визнають результатами навчання не просто знання і вміння, отримані учнями в окремих областях, але компетенції, якими вони повинні оволодіти. Компетентнісний підхід, що становить основу Болонської декларації, базується на знаннях, але реалізується в досвіді і умінні проектувати навчальні ситуації на реальні.

Одним з найважливіших принципів методики навчання іноземним мовам в рамках особистісно-орієнтованого підходу є принцип урахування особливостей учнів. Цей принцип передбачає, що навчання має будуватися з урахуванням когнітивних, психофізіологічних і психічних особливостей учнів.

У зарубіжній науці дослідником Марком Пренскі (Marc Prensky) був введений термін digital native, тобто «Цифровий або-

риген», для позначення покоління, народженого в «комп'ютерний вік» (після 90-х рр. ХХ століття). Представники цього покоління з дитинства росли в насиченому інформаційному середовищі, і використання інформаційно-комунікаційних технологій є для них природним і проникає в усі сфери життя. На думку багатьох дослідників, в т. ч. М. Ю. Копиловської, це якісно вплинуло і продовжує впливати на процес формування особистості учнів, в т. ч. мовної. [5].

Ці висновки узгоджуються з концепціями психологів-методистів Л. С. Виготського та А. Н. Леонтьєва, які підкреслювали, що психічна діяльність формується з зовнішньої (практичної) [2], [7]. Такої ж думки дотримувався і видатний радянський психолог П. Я. Гальперін, який вважав, що саме з конкретної дії з предметами починається процес засвоєння, тобто мислення [4, с. 107]. Таким чином, предмети, реалії, з якими взаємодіє людина формують її мислення.

Також, теза про наявність відмінностей в способах мислення представників різних поколінь узгоджується з теорією поколінь британського вченого К. Мангейма [5]. Соціально-історичні чинники безпосередньо формують кожне покоління (вікову групу).

Онлайн-освіта – один з напрямків освітньої діяльності в світі, що стрімко розвивається. Зростаюча цінність тимчасового чинника і розвиток технологій все більше підвищують конкурентоспроможність ринку освітніх послуг, роблячи його все більш затребуваним і доступним для споживачів. Одним з найпопулярніших напрямків онлайн-освіти є вивчення іноземних мов.

В процесі вдосконалення освітньої системи інформаційні технології стають невід'ємною частиною процесу навчання і покращують його результативність. Так і дистанційне навчання набуває все більшого поширення в освіті. Дистанційне навчання – це форма навчання, при якій взаємодія вчителя і учнів між собою здійснюється на відстані і відображає всі властиві навчальному процесу компоненти, реалізовані специфічними засобами інтернет-технологій або іншими засобами, які передбачають інтерактивність.

В рамках освіти, дистанційне навчання має особливості, що мають перевагу перед традиційним навчанням. Найважливішою особливістю є можливість надавати освітні послуги на будь-якій дистанції.

Можливо, онлайн-платформи поки не досягли успіху в «олюдненні» навчального процесу, зате в складанні індивідуальної траєкторії навчання, про яку поки лише мріють традиційні гравці ринку, вони є першими. Записуючись на онлайн-курс, користувач може розраховувати на «підгін» матеріалу під його персональні вимоги (рівень знань, бажаний формат отримання інформації, швидкість навчання та інше). При цьому деякі освітні проекти враховують не тільки знання і здібності людини, але навіть його хобі і цілі.

У сучасному світі, де інформаційні технології все активніше впроваджуються в кожен сферу нашого життя, розробниками онлайн-школи англійської мови у Східній Європі Skyeng було створено програму Aword, засновану на методиці кривої забування, яка на сьогоднішній день працює на платформах Android і IOS. Цей додаток є хорошим допоміжним матеріалом для всіх, хто бажає вивчати вокабуляр англійської мови. Вона заснована на методі інтервальних повторень, тобто користувач вивчає слово, а далі через певні проміжки часу (годину, шість годин, добу, три дні, тиждень) додаток видає нагадування про необхідність повторення вивчених лексичних одиниць.

Феномен кривої забування був вперше відкритий німецьким психологом-експериментатором Германом Еббінгаузом в 1885 році, пізніше вчений описав його в своїй основній праці «Про пам'ять». Відповідно до теорії Еббінгауза швидкість забування інформації знижується після кожного повторення. Ще однією закономірністю забування, виведеної Еббінгаузом, є те, що осмислена інформація, інформація, що викликає смислові асоціації, запам'ятовується в 9 разів швидше. Саме ці психологічні особливості людини враховані в методиці онлайн-школи.

Важливою складовою викладання на основі платформи Skyeng є цифрова лінгвістична компетенція. Під цим терміном ми розу-

міємо, по-перше, володіння спеціальною лексикою, необхідною для роботи з комп'ютерними програмами та мережею Інтернет, по-друге, володіння особливим реєстром англійської мови, що використовуються для спілкування в мережі («netspeak»).

Перш, ніж приступити до розвитку інших компетенцій в складі цифрової, учні повинні оволодіти базовою лексикою, необхідною їм для розуміння установок (команд) і завдань вчителя. До такої базової лексики належить:

1) володіння англійськими назвами основних компонентів комп'ютера (наприклад, loudspeakers, mouse);

2) знання базових англійських команд для роботи з комп'ютерними програмами (наприклад, turn on / off, copy і т. д.);

3) знання основних англійських термінів, що описують специфічні комп'ютерні поняття (наприклад, e-mail, link, browser і т. д.);

4) розуміння інтерфейсу основних прикладних комп'ютерних програм (MS Word, MS PowerPoint, веб-браузерів).

В рамках цього методу іноземна мова засвоюється паралельно з виконанням відповідних фізичних дій. Таким чином, учні розвиватимуть лексичні навички – знайомитися з новими лексичними одиницями і здійснювати їх тренування – в змістовному контексті, в умовах, наближених до реальних. Учні, усвідомлюючи, що вони вивчають дану лексику з конкретною практичною метою, будуть більш мотивовані і активні в процесі навчання.

Також, ми вважаємо, що формування лексичних навичок на базі методу опори на фізичні дії дозволяє паралельно вирішувати завдання розвитку цифрової технічної компетенції, що входить до складу цифрової компетентності вивчення англійської мови. Так, вивчаючи нові слова, пов'язані, наприклад, з використанням веб-браузера паралельно з виконанням відповідних дій, учні навчаються користуватися цією програмою, відкривають для себе її можливості, про які, можливо не знали раніше. Таким чином, розвиток лексичної і технічної компетенцій може здійснюватися паралельно.

Проте, на наш погляд, традиційні вправи на встановлення відповідностей (matching), заповнення пропусків (filling the gaps) та

інші можуть і повинні використовуватися з метою додаткового тренування, закріплення і контролю вивченої лексики.

Skyeng – найбільша онлайн-школа в Європі. На сьогодні вона об'єднує 9 940 сертифікованих і відкритих вчителів і 102 800 учні. Вона є однією з найвідоміших шкіл вивчення англійської мови нового покоління, що дозволяє вивчити мову в умовах нестачі часу. Студенти можуть займатися в будь-якому місці, потрібен доступ до мережі Інтернет. Заняття проходять за комунікативною методикою. Студенти починають говорити на першому ж уроці і говорять більшу частину заняття. Всі курси засновані на автентичних матеріалах.

Дана платформа ефективна не тільки для студентів. Викладачі регулярно отримують професійні поради від методистів школи: на що звернути увагу на уроці, в чому мета завдання, що потрібно перевірити в першу чергу у кожного учня. Також вся необхідна інформація, яка може стати в нагоді вчителю під час заняття, вже включена в канву уроку. При необхідності вчитель отримує спеціальні підказки про те, що потрібно похвалити учня, тому що чим більше позитивних емоцій отримає учень під час уроку, тим простіше і ефективніше буде робота. Таймінг уроку не дає розслабитися учневі, але також не дає збитися і викладачеві – освоєння матеріалу має бути рівномірним. В основному уроки тривають 50 хвилин. Навчальний профіль учня знаходиться у відкритому доступі для вчителя: урок повинен повністю відповідати цілям і причинам, за якими учень звернувся до школи. Крім того, цілі уроку нагадуються викладачеві кілька разів за заняття.

В онлайн-школі Skyeng вивчення англійської мови починається з безкоштовного вступного уроку. Після закінчення уроку математичний алгоритм підбирає оптимальний курс вивчення і кращого вчителя для кожного користувача. Крім відвідування занять, слухач виконує домашні завдання, а по закінченню інтернет-курсу, що складається з 60 занять, отримує диплом.

Платформу Vimbox має такі переваги:

- уроки побудовані за оксфордською методикою;
- представлені інтерактивні матеріали та вправи;
- доступні матеріали минулих уроків.

Vimbox – це власна платформа Skyeng яка дозволяє викладачу проводити навчальне заняття із учнем в реальному часі з використанням закладених елементів Vimbox, що виконують функцію електронного інструментарію.

Перевагою даної платформи є і те, що під час відео уроку в реальному часі викладач і студент може бачити загальний бал зароблений студентом, має можливість регулювати гучність, засікти час і визначити як довго студент говорить англійською, або виконує поставлене перед ним завдання.

Ще одна перевага Vimbox це можливість встановлення мобільного додатку. Особливість додатку в тому, що учень, студент має одночасно доступ до матеріалів, які підготовані до уроку та веде бесіду з викладачем використовуючи відео чат. Окремою вкладкою відкривається словникова картка, яка є актуальною впродовж уроку.

Займаючись на основі даної платформи, студент та викладач економлять час на етапі контролю сформованих навичок. Вчителю не доводиться перевіряти рівень засвоєння студентом матеріалу, адже виконанні завдання перевіряються автоматично, а кожне внесене студентом слово може бути перевірено за рахунок одного кліку по ньому. У випадку допущення студентом помилки, викладач має можливість одразу його виправити, та допрацювати ту частину навчального матеріалу, яка була засвоєна на низькому рівні.

Платформа Vimbox є не лише простою у використанні, вона надає і студенту і викладачу можливість доступу до розроблених раніше методичних курсів у будь-який час, тому викладач може проаналізувати наявний матеріал до уроку, відредагувати та поповнити його. Студент може використовувати його в процесі навчання, як під час навчальних занять так і для самостійної роботи. Всі матеріали є чітко систематизованими за віком (Adults/Kids), тематикою (General/Business /Specialized courses/Media і багато іншого), рівнями складності та іншими критеріями.

При викладанні англійської мови в школі Skyeng викладач може відійти від шаблонного викладання, визначеного програмою, а й вносити свої корективи з урахуванням індиві-

дуальних особливостей кожного учня, при чому він має доступ до різного інструментарію та інформаційної бази, які дозволяють вносити корективи максимально комфортно як для викладача так і для студента. А під час навчального заняття, за потреби, вчитель використовує не лише електронну указку, а й має можливість вносити корективи в реальному часі, студент, в той самий час, на своїх вкладках може робити помітки, використовувати їх при вивченні теоретичних основ або під час виконання письмових вправ.

Спираючись на досвід роботи з вчителем на онлайн платформі навчання англійської мови «Skyeng», можна припустити, що зручності подібного методу для організації навчального процесу та проведення заняття очевидні. Виділити можна такий аспект, що весь необхідний матеріал знаходиться в одному місці. Це помітно полегшує підготовку до заняття, що як показує навчальна практика, займає більшу частину часу вчителя.

З боку того, хто навчається, навчання «з дому» позитивно позначається на його настрої і та мотивації. Однак необхідно додати, що можна навчати всіх бажаючих незалежно від відстані, а також знайти підходящого вчителя з будь-якого місця, навіть іноземця.

Коло потенційних споживачів набагато ширше в порівнянні з традиційним, що позитивно позначається на питанні про прибутковість методу:

- особи будь-якого віку;
- особи, які мають медичні обмеження і не мають можливості відвідувати школи;
- іноземні громадяни, які не мають можливості приїхати;
- особи які проживають у віддалених і малоосвоєних регіонах країни;
- особи які потребують перекваліфікації [3].

Іншими особливостями, або перевагами в порівнянні з традиційним навчанням можна назвати:

1. Доступність отримання освіти для більшості учнів, незалежно від відстані між місцем проживання і навчального закладу.
2. Економія коштів на витрати навчання.

3. Гнучкий навчальний графік.
4. Можливість навчатися в різних установах одночасно.
5. Зниження навантаження на громадський транспорт.
6. Вирівнювання рівня знання, в даному випадку іноземної мови, що полегшить роботу вчителям [4].

Слід зазначити, що інноваційні методи формування лексичної компетенції є не тільки цінними, але і досить доступними для учнів. Поєднання традиційного навчання з використанням мережі Інтернет на уроках англійської мови може вирішити проблему розвитку мотивації учнів. Важливо, що кожен учень має можливість працювати в зручному для нього ритмі, вибирати обсяг і швидкість виконання завдань. Значущим є й той факт, що комп'ютер допомагає подолати почуття страху і невпевненості в собі. Інноваційні методики навчання є невід'ємною частиною сучасної школи.

Висновки. Проведене дослідження дає змогу сформулювати психолінгвістичні особливості онлайн викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи. Психологічні особливості полягають у врахуванні методики кривої забування та методу інтервальних повторень при онлайн викладанні англійської мови на базі «SkyEng». Лінгвістичні особливості полягають в оволодінні учнями базовою лексику, необхідною їм для розуміння установок (команд) і завдань вчителя. Заняття проходять за комунікативною методикою. Методика викладання англійської мови на базі «SkyEng» платформи побудована на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підходах, що дає змогу реалізувати досвід навчання та вміння проектувати навчальні ситуації на реальні. Одним з найважливіших принципів методики навчання іноземним мовам в рамках особистісно-орієнтованого підходу є принцип урахування особливостей учнів.

Література:

1. Архипова В. О. Цифровізація вищої освіти та соціально-комунікативна релевантність у царині викладання іноземних мов. 2019. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/sbornyk.pdf#page=268>

2. Виготський Л.С. Питання дитячої психології. Санкт-Петербург: СОЮЗ, 1997. 224 с.
3. Загерсон М. Е. Інноваційні методи формування лексичної компетенції на уроках англійської мови. URL: https://www.vokitai.ru/wp-content/uploads/2019/03/Лингвистика-и-межкультурная-коммуникация_Чита_2018.pdf#page=71
4. Зейгарник Б.В. Патопсихологія. Вид. 2-е, перероблене і доповнене. М.: Видавництво Московського університету, 1986. 287 с.
5. Копилівська М. Ю. Міжкультурний «digital native / digital immigrant» конфлікт в сучасному викладанні англійської мови. *Вісник СПБГУ. Серія 9. Філологія. Сходознавство. Журналістика*. 2014. № 1.
6. Корнакова В. І. Організація навчання студентів за методом інтервального повторення (кривої забування). URL: <http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/217376/1/63-66.pdf>
8. Круглякова Г. В. Зміст і технологія формування професійної інформаційно-комунікативної компетенції студентів-філологів: автореф. дис. на соіск. вчений. степ. канд. пед. наук; [Тольятті. держ. ун-т]. Тольятті, 2007.
8. Максимова А. Д., Кублін І. М., Максаєв А. А. Маркетингова стратегія інноваційного освітнього проекту: розробка та реалізація. *Економіка сталого розвитку*. 2019. № 4(40), С. 157–163.
9. Свирина Л. О. Про деякі стереотипи і ролі пасивного періоду в вивченні іноземної мови. *Філологія і культура*. 2015, 2(4), С. 320–325.

УДК 811.111: 801.8

Погранична Ольга

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

**ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ АЛЮЗІЇ
В АНГЛІЙСЬКИХ ТЕКСТАХ**

У статті розглядається і тлумачиться поняття алюзії. Розглядаються останні дослідження науковців із цієї теми. Поставлено основну мету і завдання роботи. Аналізується і порівнюється семантичне навантаження лексеми у тлумаченні різних англомовних словників, що продемонстровано на конкретних прикладах.

Ключові слова: семантичне навантаження, лінгвокультурологічне значення, алюзія, лексема.

The article considers the concept of allusion. The latest research of scientists on this topic is considered. The semantic load of the token in the interpretation of different English dictionaries is analyzed and compared. The main reasons for different interpretations of the same token are determined.

Keywords: allusion, semantic load, lexical token, linguoculturological meaning.

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Однією з характерних особливостей текстів сучасної художньої та публіцистичної літератури, мови засобів масової комунікації і навіть звичайної повсякденної мови є вживання в них алюзій – стилістичного прийому настільки цікавого і багатопланового, що в сучасному мовознавстві, літературознавстві та перекладознавстві він вивчається в різних ракурсах: з точки зору фразеології, в руслі вивчення міжкультурних зв'язків, під кутом проблеми інтертекстуальності, як компонент таких лінгвістичних дисциплін, як теорія референції, лінгвокраїнознавство і в інших лінгвістич-

них напрямках. Актуальність роботи обумовлена лінгвокультурологічним змістом алюзій, що дозволяє розкрити особливості взаємозв'язку мови і культури англомовної лінгвокультурної спільноти. Тому важливо прослідкувати за різноманітністю трактувань англомовними словниками фактів мовної дійсності.

Аналіз останніх досліджень. Практика застосування алюзій в англійських текстах була досліджена у роботах таких науковців, як К. О. Комарова (працює у структурно-функціональному аспекті), Н. В. Корабльова (інтертекстуальний), В. С. Воеводська (досліджує перекладознавчий), А. А. Тютенко (описує функціонально-генетичний). Джерелами фактологічного матеріалу роботи послужили три англомовних словника, такі як тлумачний словник Oxford English Dictionary, Oxford Dictionary of Allusions, The Facts on File Dictionary of Allusions.

Мета статті полягає у дослідженні практичного аспекту вивчення алюзій в англійській мові. Відповідно до мети можна виділити такі завдання: дати визначення поняттю алюзія; проаналізувати тлумачення алюзивних лексем англомовними словниками; порівняти семантичне навантаження лексеми у тлумаченні різних словників.

Виклад основного матеріалу дослідження. І. Р. Гальперін таким чином трактує поняття алюзія: «приховане звернення, оформлене словом або фразою, до історичного, літературного, міфологічного, біблійного факту або до факту щоденного життя, що зустрічаються в усній або письмовій мові» [1, с. 7].

Семантичне навантаження алюзивних одиниць відмінне в англомовних словниках, про це говорить розбіжність дефініцій, відмінність акцентів на ті чи інші особливості, різноманітність трактувань і діаметрально протилежні контексти вживанні. Це підтверджує неоднозначність розуміння носіями мови алюзивних одиниць, а також багатогранність властивостей цих алюзивних одиниць [16, с. 54].

Тому ми хотіли б розглянути семантичні відмінності у тлумаченні англомовними словниками лексеми «Serpent». Варто зазначити, що у всіх словниках дається культурологічна довідка щодо походження алюзії «Serpent», проте в словниках Oxford English

Dictionary і Oxford Dictionary of Allusions відсутня дефініція даної алюзивної одиниці.

У словнику Oxford English Dictionary ми стикаємося з тим, що ця лексема не є в повній мірі алюзією, внаслідок тісного зв'язку контексту з першоджерелом. Таким чином, тут вона не набуває нових значень:

1. A biblical name for Satan (see Gen. 3, Rev. 20).

- The story of Adam and Eve and the Serpent seemed a naïve myth.
- Interestingly enough, in the Haggadah, the Serpent in the garden is actually in charge of the other creatures of the garden, and walks upright, and has hands.

- A saxophone represents the Serpent in the Garden of Eden, which should give jazz bands pause!

[Oxford English Dictionary]

У перших двох варіантах тлумачення подається інформація, що лише частково може стосуватися алюзії, на відмінну від третього розділу, де помічаємо алюзію-метафору.

Дві протилежні точки зору представлені в словниках Oxford Dictionary of Allusions і The Facts on File Dictionary of Allusions. У першому – нам представлений нетрадиційний підхід до трактування одиниці «Serpent», як до істоти з незаперечною ментальною перевагою:

2. It is necessary. to be innocent as the dove with Monsieur de Toiras, but also sly as the serpent in the event that his king wishes them to sell Casale.

UMBERTO ECO TVie Island of the Day Before, 1994 [Oxford Dictionary of Allusions]

У той час словник The Facts on File Dictionary of Allusions представляє справжню алюзією, як щось негативне, що уособлює Сатану, який, в свою чергу, ототожнюється з руйнівною силою:

3. A source of trouble; an evil influence.

The allusion is to the Serpent in the GARDEN OF EDEN, which is described as “more subtle than any beast of the field which the LORD God had made” (Genesis 3:1) and which tempts Eve into tasting the FORBIDDEN FRUIT of the Tree of Knowledge of Good and Evil, telling her that “in the day ye eat thereof, then your eyes shall be

opened, and ye shall be as gods, knowing good and evil” (Genesis 3:5). The identification of the Serpent with the devil is based on Revelation 20:2: “And he laid hold on the dragon, that old serpent, which is the Devil, and Satan, and bound him a thousand years.”

The serpent of international terrorism has reared its head, and suddenly no one is safe. [The Facts on File Dictionary of Allusions].

Тобто ми стикаємося з трьома протилежними баченнями алюзивної одиниці «Serpent», що підкреслює неоднозначність розуміння справжньої одиниці в англійському лінгвокультурному співтоваристві.

Висновки. Алюзивні лексеми не можуть мати одного конкретного тлумачення, причиною цього є різний лінгвокультурологічний досвід представників певної нації, а внаслідок – різноманітність поглядів на один і той самий факт дійсності. Також на це впливає контекст, у якому вживається слово, адже він має властивість змінювати семантику лексеми.

Література:

1. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка. М., Высшая школа, 1977. 459 с.
2. Oxford English Dictionary. Видавництво Оксфордського університету. URL: <https://languages.oup.com/research/oxford-english-dictionary/>
3. The Oxford Dictionary of Allusions / Andrew Delahunty, Sheila Dignen, Penny Stock, Penelope Stock. Oxford University Press, 2001. 453 с.
4. The Facts on File Dictionary of Allusions / Martin H Manser. Checkmark Books, 2009. 532 с.

УДК 811.111: 784

Прозанас Наталія*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ВИРАЖЕННЯ ДОРІКАННЯ ЛЕКСИЧНИМИ
ТА ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ЗАСОБАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

У статті розглядається фразеологічна одиниця, як предмет фразеології та її основні диференційні ознаки. Досліджуються вирази негативних емоцій за допомогою англійських фразеологічних одиниць, як засобів вербалізації негативних емоцій у відповідних національних мовних картинах світу.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, фразеологізм, словосполучення.

The article deals with the phraseological unit as the subject of phraseology and its main differential features. Expressions of negative emotions are studied with the help of English phraseological units as means of verbalization of negative emotions in corresponding national linguistic pictures of the world.

Keywords: phraseological unit, phraseology, phrase.

В даний час велика увага приділяється структурним і прагматичним особливостям висловлювання, їх взаємодії. Таким чином, на перший план виходить вивчення оціночних значень, оціночних мовних актів. Поряд з мовними актами похвали, осуду і ін., докір відноситься до оціночних мовних актів, так як регулює міжособистісні відносини розмовців. Такі мовні акти надають важливий вплив на соціальне життя суспільства, коригуючи поведінку комунікантів.

Мета даної роботи полягає у визначенні особливостей функціонування мовного акту «докір» в сучасній англійській прозі. Здійснення мети передбачає вирішення наступних завдань: ви-

значити структуру фразеологізмів та природу їх компонентів; вивчити семантику фразеологічних одиниць; проаналізувати фразеологічні одиниці з емоційним компонентом «докору»; з'ясувати способи передачі емоційно-забарвленої лексики в перекладі.

Розглядається фразеологічна одиниця, як предмет фразеології та її основні диференційні ознаки. Досліджуються вирази негативних емоцій за допомогою англійських фразеологічних одиниць, як засобів вербалізації негативних емоцій у відповідних національних мовних картинах світу. Предметом дослідження виступає вираз негативних емоцій за допомогою англійських фразеологічних одиниць як засобів вербалізації негативних емоцій у відповідних національних мовних картинах світу. Матеріалом для дослідження послужили висловлювання, що містять «докір», витягнуті з текстів, оповідань англійської художньої літератури.

Для того, щоб виявити особливості функціонування мовного акту «докір» в англійській прозі, методом суцільної вибірки було зібрано 170 прикладів. Було вибрано класику американської літератури О'Генрі, роман «Мемуари гейши» (1997) Артура Голдена та повісті «Хроніки Нарнії» Клайва Стэйплза Льюїса. Аналіз відібраних прикладів показав наступне. Самодокори зареєстровані не були. Всі мовні акти «докору» приблизно навіпіл поділилися на мовний акт «докір» асертивного типу і мовний акт «докір» директивного типу. Переважна більшість мовних актів «докір» (і асертивного типу, і директивного типу) -це непрямі мовні акти, причому всі зареєстровані непрямі докори, як асертивного, так і директивного типів, мають форму запитань. Таким чином, проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що в обраних творах мовний акт «докір» функціонує в основному у формі непрямого мовленнєвого акту, що викликано бажанням пом'якшити категоричність висловлювання. Однаково часто мовний акт «докір» спрямований і на майбутнє, і на минуле. Тобто мовний акт «докір» асертивного типу і мовний акт «докір» директивного типу характерні для обраних творів.

Таким чином, в оповіданнях художньої літератури докори обох типів зустрічаються однаково часто. Мовний акт «докір»

асертивного типу орієнтований на минуле, а мовний акт «докір» директивного типу – на майбутнє. Самодокори в оповіданнях художньої літератури не зустрілися. Непрямі мовні акти «докору», в яких форма не відповідає ілокутивній силі, переважають. Аналіз зареєстрованих прикладів підтверджує те, що використання непрямого докору викликане бажанням мовця уникнути відкритого конфлікту, пом'якшити конфліктну ілокуцію за рахунок лінгвістичних засобів.

При дослідженні мовного акту зі значенням докору було відзначено велику структурну різноманітність конструкцій. Ця різноманітність може бути пояснена декількома факторами, в залежності від яких комуніканти вибирає найбільш підходящу для його рівня стратегію мовної поведінки, конструкцію оформлення докору в мові. Перерахуємо деякі з цих факторів.

1) соціальний статус, вік, рівень освіти та ін. Сенатор терпляче запитує Дженні, трохи дорікаючи їй в тому, що часом в її голову лізуть неправильні думки: *Where do you get those ideas, Jennie?*

Вираз докору в ситуації з асиметричними відносинами характеризується більшою категоричністю і часто супроводжується поясненням причин, які викликали таку форму поведінки, яка компенсує збиток, що наноситься репутації дорікати.

2) ступінь роздратованості, рівень тактовності. Гейша роздратовано питає новеньку дівчинку, дорікаючи їй в неохайності: *Where on earth did you come from?*

3) реципієнт докору. Королева гордовито питає хлопчика Едмунда: *Is that how you address a Queen?*

Аналіз мовного матеріалу, показує можливість передачі конфліктного наміру мовця лінгвістичними засобами. Відзначимо, що нерідко для досягнення своєї мети, дорікання найчастіше використовує риторичні запитання і іронічні закиди.

Реалізація категорії ввічливості в акті докору полягає в прагненні мовця до нейтралізації його агресивної спрямованості і підтримки особи слухача. Розглянувши питальні конструкції зі значенням докору, можна помітити, що питання-закиди можуть мати різноманітні форми, досить часто зустрічаються негативні конструкції, які надають докору додатковий відтінок. Також ці-

кавою особливістю аналізованого матеріалу є групи питальних речень, сенс значення яких можна не виводити з значення кожного питання.

У лінгвістиці відомі понад 20 визначень фразеологічної одиниці, але жодне з них не знайшло загального визнання. Деякі мовознавці справедливо вважають, що визначення фразеологічної одиниці таке ж складне, як і визначення слова. Ця складність полягає насамперед у тому, що і для слова, і для фразеологізму важко встановити спільні риси, які можна було б віднести до кожного з них без винятку.

Існуючі в мовознавстві визначення фразеологічних одиниць свідчать про те, що ученими виділяються різні їх ознаки, серед яких, зокрема, можна назвати: 1) семантична цілісність або семантична нерозкладність (В.В. Виноградов, В.Л. Архангельський, В.П. Жуков, М.М. Шанський, Л.А. Булаховській); 2) метафоричність (Б.О.Ларін, О.В.Кунін, В.П.Жуков, О.М.Бабкін); 3) нарізно оформленість (В.П. Жуков, М.М. Шанський, С.Г. Гаврін, Л.Г. Скрипник); 4) відтворюваність (В.В. Виноградов, В.Л. Архангельський, М.М. Шанський, С.Г. Гаврін, В.П. Жуков, Л.Г. Скрипник); 5) наявність не менше двох повнозначних слів (С.Г. Гаврін, М.М. Шанський); 6) неперекладність іншими мовами (Л.А. Булаховській).

У структурному плані значення фразеологізму виражаються не одним словом, а обов'язковим сполученням не менше двох компонентів. Складові частини слів – морфеми – не є самостійними одиницями мови. Компонентами ж фразеологізму виступають слова-прототипи (з властивими їм формами словозміни), здатні функціонувати і поза фразеологічною одиницею. Лексичні значення слова і фразеологізму не ідентичні, хоч риси спільного, звичайно, можуть бути [24, с. 98 – 100].

Докір – одна з мовних можливостей непрямого вираження несхвалення. Докір, безсумнівно, можна вважати погрожуючим мовним актом, в той час як докір, виражений побічно, дозволяє зберегти позитивне обличчя комуніканта. Таким чином, саме в прагматичному акті «докір» найгостріше дотримується підпоряд-

кування Принципів Кооперації і ввічливості, дія яких спрямована на нейтралізацію докору.

Для вираження негативних емоцій носії англійської та української мови вживають фразеологізми. Деякі концепти утворюють синонімічні ряди і об'єднуються в групи концептів навколо базового концепту. Носії англійської мови є більш стриманими, ніж представники українського суспільства. Фразеологія англійської мови увібрала в себе весь емоційний досвід людства. Переважна більшість англійських фразеологічних одиниць на позначення негативних емоцій мають структуру словосполучення.

Мовний акт «докір» – це акт, що виражає негативне ставлення мовця до дії або висловлювання співрозмовника, який представляє собою інформативне, оціночне або імперативне висловлювання з різними емоційними відтінками (судження, несхвалення і інші) і має в мові певне втілення. Всі мовні акти «докору» можна розділити на докори асертивного типу або директивного типу. Самодокори. Функціональна група самодокори представлена мовними актами докорів, адресантом та адресатом яких є одна і та ж людина. Непрямі мовні акти використовуються для пом'якшення конфліктної іллокутивної сили шляхом використання лінгвістичних засобів. Отже, для обраних проаналізованих прикладів характерні мовний акт «докір» асертивного типу і мовний акт «докір» директивного типу.

Література:

1. Авксентьев Л. Г. Семантична структура фразеологічних одиниць сучасної української мови та особливості її формування. *Мовознавство*. 1988. № 3. С. 77–83.
2. Берловська В. Д., Гребінник Г. Ю. Англійська загальнонаукова лексика і фразеологія: навч. посіб. для аспірантів. Харків, 2006. 165 с.
3. Василюк І. М. Фразеологізми як одиниці міжмовної комунікації. *Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка*. 2004. № 17. С. 102–105.
4. Виноградов В. В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке. М., 1986. 342 с.
5. Виноградов В.В. Лексикология и лексикография. М., 1977. 254 с.

6. Давидова Т. А. Роль докору в міжособистісному спілкуванні. *Міжнародна науково-практична конференція МК-1-07*. Астрахань: АМУ, 2007. С. 26–28.

7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.

8. Чухно А. А. Косвенные директивы и реакции на них: факторы адресата: автореф. дис. ... канд. филол. наук. Ростов-наДону, 2007. 20 с.

9. Cambridge International Dictionary of Idioms. United Kingdom at the University Press, Cambridge. 2002. 608 p.

10. Golden A. *Memoirs of a geisha*. Vintage, 2005. 503 p.

11. Merriam Webster Dictionary Online. URL: <http://www.merriam-webster.com/>.

УДК 811.111:784

Пишенична Анастасія*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕНЬ РОК-ГУРТУ QUEEN ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються новітні підходи до залучення пісенного матеріалу на уроках іноземних мов, їхні основні переваги, недоліки, досліджується явище використання пісні в педагогіці, а також проаналізовано лексичні та фонетичні особливості пісень гурту Queen.

Ключові слова: *пісенний матеріал, педагогіка, рок-гурт Queen, уроки іноземної мови.*

In the article considers the latest approaches to engaging song material in foreign language lessons, their main advantages, disadvantages, explores the phenomenon of song in pedagogy, as well as analyzes the lexical and phonetic features of Queen songs.

Keywords: *song material, pedagogy, rock-band Queen, foreign language lessons.*

Актуальність роботи зумовлена тим, що сучасне суспільство потребує вивчення та розробку нових методів у навчальному процесі з англійської мови. Оскільки використання пісень, особливо культових гуртів, у вивченні англійської мови є одним із цікавих методів, це й обумовлює важливість його вивчення.

У сучасному світі володіння англійською мовою надає широкі перспективи для розвитку особистості, оскільки вона є мовою бізнесу, дипломатії, крім цього англомовні країни, зокрема США, Велика Британія та Канада мають потужний вплив на економіку, політику та повсякденне життя. Культура та мова провідних країн світу є прикладом наслідування для сучасної моло-

ді. Дослідження даного методу вивчення англійської мови надає широкі перспективи у розвитку сучасної педагогіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням даного методу займалися такі вітчизняні методисти та науковці як Л. Бондаренко, О. Котенко, Н. Дудко, Л. Петько та інші. Зокрема важливо зауважити, що дослідник С. Гебель у своїх роботах висвітлював ефективність та інноваційність даного підходу до вивчення англійської мови. Окрім цього, науковці та методисти, які займаються і досі вивченням цього методу, у своїх дослідженнях довели на практиці, що обрана нами методика вивчення іноземних мов дійсно дієва.

Тим не менш, особливості залучення пісенного матеріалу на уроках іноземних мов ще досі не є до кінця досліджені. Зокрема, це проявляється, якщо детально проаналізувати методичні рекомендації для педагогів, де кожен із дослідників даного питання додає свої переваги та недоліки стосовно даного питання. Разом з тим, освітній процес розвивається кожного дня, що і несе в собі необхідність подальшого вивчення обраного методу вивчення іноземних мов, зокрема англійської. Метою нашої статті є відобразити ефективність використання пісень, зокрема гурту Queen, у вивченні англійської мови.

Виклад основного матеріалу. По-перше, існує точка зору, що метод залучення пісенного матеріалу на уроках іноземних мов може відволікати учнів. Однак, завдяки дослідженню Л. В. Петько це було спростовано. У своїй роботі дослідник показав на прикладах, що використання музичного матеріалу несе більшу ефективність, ніж підручники іноземної мови. Варто зазначити, що такий метод викликає зацікавлення в учнів, особливо з використанням добре відомих пісень. Окрім цього, «спосіб залучення пісенних матеріалів допомагає формуванню комунікативної компетенції учнів. Тобто, це дає змогу якомога більше дізнатися про культуру, звичаї, традиції, історію країни, мову якої обрано для вивчення».

Пісні при вивченні будь-якої іноземної мови здійснюють навчальну та розвиваючу функцію, що є вкрай важливим для учнів. Варто розглянути навчальну функцію, оскільки завдяки їй учні легше засвоюють лексичний матеріал. Також, це сприяє розши-

ренню словникового запасу. Використання пісень є корисним з точки освоєння фонетики. Вони дають змогу зрозуміти правильність вимови складних звуків та інтонації у всіх видах речення. Стосовно розвиваючої функції, варто зазначити, що це сприяє естетичному вихованню. Мистецтво вже протягом багатьох століть є важливим компонентом у вихованні та освіті.

Дослідник С. Гебель розробив класифікацію пісенного матеріалу. «За цією класифікацією розрізняють: навчальні та автентичні. Навчальними піснями називають такі, що були спеціально написані педагогом для освоєння лексичного чи граматичного матеріалу. Автентичний пісенний матеріал-це спеціально підібрані викладачем пісні з певною метою навчання, а також містять комплекс вправ на закріплення. У ході досліджень та спостережень, вдалося з'ясувати, що саме автентичні користуються найбільшим попитом серед учнів».

Використання пісень на уроках англійської мови часто застосовується педагогами саме у початковій школі. Учні початкової ланки здебільшого віддають перевагу пісням про різні традиції та звичаї країни, мова якої вивчається. Це дає змогу не тільки дізнатися інформацію, яка допоможе учням стати всебічно розвиненими особистостями, а й порівняти здобуті знання про свою країну та інші.

Також варто зазначити той фактор, що пісні на уроках початкової школи є видом релаксації, адже для кожної ланки існують свої норми навантажень. При виборі ефективних способів опанування іноземною мовою необхідно враховувати психологічний аспект. Це спричинене тим, що кожна вікова категорія учнів має свої психологічні особливості розвитку та сприйняття інформації. Окрім цього, завдяки психологічним прийомам можна вплинути на сприйняття матеріалу.

Варто зазначити, що вибір методу вивчення англійської мови завдяки пісням є своєрідним психологічним прийомом. Це можна назвати певним обманом нашого мозку, адже цей метод є ігровим. Тобто, замість звичайного вивчення напам'ять з підручників, музика допомагає інтенсивніше вивчити матеріал. Такий підхід можна пояснити тим, що у піснях є ритм та інтонація. Це і

допомагає запам'ятати лексику або певну граматичну конструкцію. Окрім цього, не варто заперечувати той фактор, що музика стимулює нашу пам'ять. Можна стверджувати, що одним із важливих чинників розвитку пізнавальних процесів студента, а саме пам'яті, є музика. Досліджуючи вплив музики на процес пам'яті, варто згадати праці О. Котенко, де вказано, що «будь-який акт пам'яті включає три фази: фазу запам'ятовування, фазу збереження та фазу пізнання або відтворення. І вже на першому етапі роботи пам'яті – у фазі запам'ятовування – музика», на думку О. Котенко, може принести істотну допомогу. Відповідно дослідженням дослідниці, «якщо перед тим, як людині належить що-небудь запам'ятати, вона слухає музику, то кількість запам'ятованих елементів помітно збільшується».

Тим не менш, подання матеріалу через музику не викликає стресового стану в учнів. Тобто, це не спричиняє інформаційного та перенавантаження, перевтоми та навпаки стимулює бажання опанувати матеріал. Сучасні школярі та студенти не віддають перевагу підручникам, оскільки вважають це застарілою практикою. Метод залучення пісенного матеріалу є інноваційним та таким, що не перенавантажує учнів.

Не менш важливим питанням є психологічні особливості кожної вікової категорії при сприйнятті матеріалу. Дослідник Л.Бондаренко у своїй праці зазначає, що «вивчення мови стосується опанування граматичними та лексичними основами. З раннього дитинства людина отримує інформацію, що дає можливість не тільки опанувати інші іноземні мови, а й створити порівняльну картину. Якщо говорити про учнів, то варто зазначити, що їхні навички та насамперед здатність запам'ятовувати залежить від віку».

Щодо можливих недоліків використання даного методу, можливе відволікання від навчального процесу. Про це у своїй праці зазначив методист Н.Дудко. «Учні можуть змінити свою поведінку та не звертати уваги на подальший хід уроку, якщо пісенний матеріал було застосовано як паузу чи розминку. У даному випадку, важливо правильно застосувати пісенний матеріал на уроці, що не має бути проконтрольовано учителем. Проблеми у ході уроку можуть виникнути із учнями, які є гіперактивними». Тому,

важливо правильно підлаштувати обраний матеріал під психологічні особливості учнів.

Наступним можливим недоліком може бути хибна розробка вправ та застосування на практиці. Варто звертати увагу не лише на лексику та країнознавство, важливим є також вивчення фонетики. На жаль, більшість українських державних шкіл не приділяють достатньо уваги вивченню фонетичних правил, адже вважають це другорядним аспектом, звертаючи увагу на правильність граматичних конструкцій. Такий підхід може розвинути мовний бар'єр у майбутньому, що суттєво помітно при спілкуванні та розумінні носії мови.

Не менш важливим недоліком може бути не ефективність залучення даного методу. Причиною можуть бути два ключових моменти: неправильний підхід особи, яка вивчає іноземну мову та несвоєчасність впровадження обраного підходу. Стосовно першого чинника, варто вказати, що люди, які вивчають іноземну і використовують такий підхід, не завжди досягають результатів. Це пояснюється тим, що люди вважають даний метод занадто легким, який не несе за собою стрес та перенавантаження від навчального процесу. Використання даного методу потребує не лише щоденне прослуховування, а й роботу над лексикою та вправами для артикуляційного апарату. Ще одним чинником, який несе за собою безрезультатність, є не вчасне залучення даного підходу. Обраний метод варто використати на початку вивчення іноземної мови, що закладає основи та дає можливість ознайомитися із особливостями обраної для вивчення мови. Даний підхід може бути як допоміжний, проте лише при ефективній роботі над фонетикою та лексикою.

Найважливішим недоліком використання даного підходу є несприйняття. Це пояснюється тим, що в українській системі освіти даний підхід є ще досі інноваційним. Це є очевидним, оскільки відсутня офіційна система розробки вправ, незважаючи на те, що тема є досить добре досліджена. В українській системі викладання віддають перевагу застосуванню підручників, які видані українськими авторами. Це є складним та нецікавим для учнів, тому показники ЗНО з англійської мови у сільських та провінційних державних школах досить низькі.

Далі, проаналізувавши лексичні особливості пісень відомого британського рок-гурту Queen, було виявлено низку важливих та базових лексичних одиниць. Застосування пісенного матеріалу даного гурту підходить для закладання базових знань в учнів про фразові дієслова, ідіоми, прийменники після іменників та інші сталі фрази. Саме тому, залучення даного матеріалу є ефективним способом у збагаченні словникового запасу учня при вивченні англійської мови.

Тим не менш, використання пісень гурту Queen є корисним в опануванні британського варіанту англійської мови. Завдяки прослуховуванню та практиці пісень, учні ефективніше засвоюють правильність вимови звуків базової англійської. Виходячи з цього, пісні гурту Queen доцільно використовувати під час уроків та занять.

Окрім цього, можна зробити логічний висновок, що правильно розроблений комплекс вправ для уроку англійської мови із поданням матеріалу через пісню гурту Queen, допоможе ефективно та інноваційно у ході уроку. Вивчення звуків та нової лексики не стане стресовою ситуацією для учнів в такому форматі. Разом з тим, учні матимуть можливість попрактикуватися у перекладі, що є також корисним під час вивчення іноземної мови.

Висновки. Знання хоча б однієї іноземної є вкрай важливим у сучасному світі. Найбільшою популярністю користується саме англійська мова. В більшості випадків її вивчення є важким. Саме тому, необхідно використовувати методи, які не перенавантажують. Дана робота присвячена дослідженню використання пісень гурту Queen як методу вивчення англійської мови. Основна мета полягала у відображенні ефективності використання пісень, зокрема гурту Queen, у вивченні англійської мови. Використання пісенного матеріалу у роботі з учнями та студентами є поширеним явищем. Завдяки такому підходу до подачі матеріалу, учні мають змогу набагато більше дізнатися про країну, мову якої вони вивчають. Важливим аспектом використання пісенного матеріалу є те, що в ігровому методі учні вивчають лексику, граматичні конструкції та фонетику.

Опрацювавши низку пісень рок-гурту Queen, ми дійшли висновку, що залучення пісенного матеріалу на уроках іноземних мов саме цього гурту має позитивний вплив при вивченні лексики та фонетики. Учням на основі виконання завдань, розроблених на основі пісень, буде легше вивчати ідіоми, фразові дієслова, прийменники після іменників та інші сталі фрази. Також, прослуховування пісень мовою оригіналу є чудовою практикою для аудіювання та відпрацювання складних звуків англійської мови.

Згідно наших спостережень і проведених досліджень, можна з впевненістю стверджувати, що використання пісень рок-гурту Queen є ефективним методом у вивченні англійської мови. Даний метод вивчення є інноваційним та привабливим для учнів, особливо старшої школи, яких важко зацікавити у вивченні іноземної мови.

Перспективу подальшого дослідження означеної теми пов'язуємо із докладним вивченням обраного методу вивчення англійської мови, розробки подальших рекомендацій, які було б доцільно використовувати під час реальних занять. Також виникає необхідність пошуку пісенного матеріалу ще інших виконавців не лише при вивченні саме англійської мови, а й для таких іноземних мов як німецька, польська, іспанська та інші, адже таких способів вивчення не вистачає.

Література:

1. Бондаренко Л. П. Основи фонетики англійської мови. М.: Флінта, 2009. 152 с.
2. Гебель С. Ф. Використання пісні на уроках іноземної мови. *Іноз. мови в школі*. 2009. № 5. С. 28–31.
3. Дудко Н. В. Технології інтенсифікації навчального процесу у ВНЗ. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр.* Вип. 39. К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. С. 17.
4. Котенко О. В., Соломаха А. В. [та ін.]. Методика навчання іноземних мов у початковій школі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 356 с.
5. Петько Л. В. Англійська мова за професійним спрямуванням зі спеціальності 6.020204 “Музичне мистецтво (за видами)”, напрям підготовки 0202 “Мистецтво”. Програма навчальної дисципліни для ВНЗ / за ред. професора В. І. Гончарова. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 93 с.

УДК 81'373.612:811.111

Ревенко Людмила

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ЗНАЧЕННЯ МЕТАФОРИ В РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБІЗНАНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Метафора означає розкриття сутності одного предмета чи явища через особливості іншого.

Ключові слова: Образність, різновид, емоційне враження, ідея.

Metaphor means the disclosure of the essence of one object or phenomenon through the features of another.

Key words: Visualization, type, emotional impression, idea.

Метафора – перехід інтуїтивного осяяння у сферу раціональних понять. І що далі містяться один від другого протиставні розряди об'єктів, то яскравіша метафора, яка прагне на відміну від символу, зосередитися в образній оболонці:

- “She was fishing for compliments.” The woman isn't literally casting a lure to hook compliments out of the ocean. Rather, it's a dead metaphor used to signify a desire for accolades.

- “Success is a sense of achievement; it is not an illegitimate child.” This saying reinforces the belief that everyone wants to take credit for success, but no one wants to take responsibility for their failings.

- “He broke my heart.” Your heart isn't literally broken; you're just feeling hurt and sad.

Метафори є звичайним явищем як в англійській, так і в інших мовах. Люди часто думають про метафору, як про типову рису поезії та літератури. Але фактично, багато простих, звичайних, знайомих слів та фраз мають метафоричне значення, хоч ми зазвичай не усвідомлюємо це, коли вживаємо їх.

Наприклад, якщо ми кажемо, що хтось “flies past on a bicycle or in a car” (пролетів на велосипеді чи на автомобілі) ми не маємо на увазі, що він справді летів у повітрі, але швидкість його руху нагадує нам літак чи птаха. Це звичайний шлях розвитку значень слів і коли слово має декілька різних значень, деякі із цих значень метафоричні. Як працюють метафори? Кожне метафоричне слово чи фраза має ключову ідею. Це є зв’язок чи схожість між літературним та метафоричним значеннями. Іноді, та ж ключова ідея виражається в декількох різних словах та фразах. Наприклад, коли ми говоримо про спілкування між людьми, ми часто вживаємо слова, чий літературні значення нагадують нам journey – подорожі, чи movement – рух: – Lets go back to what you were saying earlier; – We eventually arrived at a conclusion; – The conversation drifted aimlessly. Ключова ідея в цьому випадку така, що проведення спілкування схоже на подорож з одного місця на інше і багато слів, які ми вживаємо, щоб описати розмову, виражають цю ідею. Як тільки ми зрозуміли цю ключову метафоричну ідею, легше зрозуміти або згадати слова і фрази, які використовуються для розмови про спілкування. Ось чому метафора така важлива.

Метафора дуже поширена. Іноді майже неможливо говорити на особливі теми англійською, не вживаючи слова, які є метафоричними. Наприклад, багато найбільш поширених слів, які відносяться до аргументів та незгоди, є метафоричними. В цьому 65 випадку ключова ідея в тому, що коли двоє людей мають доказ – аргумент, це схоже на те, як дві країни воюють одна проти іншої у війні. Тому, коли ми говоримо про аргументи, багато слів, які ми вживаємо, зв’язані з військовою тематикою: -The President defended his decision to abandon the talks; -She shot down all my ideals. Зазвичай ми навіть не усвідомлюємо, що ми розмовляємо метафорично, але основна метафорична ідея вплинула на шлях, яким англійська мова виражає певний зміст. Поряд з метафорами ми вживаємо ідіоми та порівняння. Ідіоми часто містять метафоричну ідею: наприклад, такі вирази spill the beans та give someone a hand є метафоричними. Порівняння дуже схожі на метафори. Відмінність полягає в тому, що вони включають слова, такі як like чи as, які дають зрозуміти, що порівнюються дві речі чи осо-

би. Наприклад, he is a pig – є метафорою, та he behaves like a pig – є порівняння.

Деякі метафоричні ідеї, які впливають на англійські слова, також знайдені в інших мовах. Одні з’являються тільки в європейських мовах, але інші з’являються дуже загально. Наприклад, ключова ідея up вживається в більшості мов, що відноситься до: – large quantities; – being successful; – positive qualities.

Отже, існування мови без метафори неможливе, адже будь-яка мова збагачується завдяки метафорі, розкривається та наповнюється змістом. Метафора передає значення не буквально, а через відчуття, емоції, мить осяяння, вона наповнює життям. Вона є вікном в душу іншої людини, через яке співрозмовник запрошує нас у спільний простір взаєморозуміння і краси.

Література

1. Дэйнан Э. Метафоры: Справочник по английскому языку / пер. с англ. С. Г. Томахина. М.: ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2003. 251 с.
2. Молчанова Г. Г. Некоторые языковые механизмы вариативной интерпретации действительности (эволюция метафоры – метафора эволюции?). *Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация.* № 2. 2002. С. 7–12.
3. Опарина Е.О. Концептуальная метафора. *Метафора в языке и тексте.* М.: Наука, 1988. С. 65–77.
4. Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. М.: Наука, 1986. 142 с.
5. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By.* Chicago: Chicago University Press, 1980. 242 p.

УДК 7.017.4: 070

Романюк Юлія*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ОСОБЛИВОСТІ І ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛОРАТИВІВ
В ЖУРНАЛІ “NATIONAL GEOGRAPHIC”**

У статті досліджено питання особливостей функціонування колоративів в публіцистичному стилі на прикладі американського журналу National Geographic.

Ключові слова: колоратив, публіцистичний стиль, стиль мовлення.

The research deals with the functioning of colorants in the journalistic style on the basis of American magazine National Geographic.

Keywords: colorants, journalistic style, National Geographic.

За класифікацією, яку пропонує Дудик П. С. ми відносимо американський журнал National Geographic до публіцистичного стилю. Публіцистичний стиль мовлення найповніше й найпоказовіше реалізується в писемній формі – у газетах, в іншій суспільно-політичній літературі. Цьому стилю притаманна трафаретність висловлювання, тобто вживання специфічних слів, словосполучень і речень найрізноманітнішої будови. Всі форми публіцистичного стилю мають за мету висвітлення актуальних суспільно-політичних та інших проблем сучасності.

Постановка проблеми. Одним з важливих питань для дослідження є аналіз функціональних властивостей колоративів у публіцистичному стилі. Вивчення цього аспекту доповнить картину лексико-семантичних властивостей колоративів та їхнього застосування в межах стилю.

В ході дослідження було поставлено такі завдання: дати визначення поняттю «колоративи»; з'ясувати особливості функціонування колоративів в публіцистичному стилі; проаналізувати приклади колоративів в журналі National Geographic.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню особливостей та функціонування колоративів в мові приділяли увагу багато вчених, а саме: О. Дзівак, С. Кезіна, О. Огуй, Т. Козак, в яких колір вивчався в межах діахронічного підходу; І. Герасименко – лінгвокультурний аспект, А. Коцова – особливості семантики та А. Смерчко, Г. Іваночко, А. Смерчко – символи колоративів і розглядали їх функції в різних стилях української мови, проте особливих успіхів у напрямку функціонування колоративів в публіцистичному стилі, зокрема в журналі National Geographic, не було досягнуто, оскільки ніхто раніше не досліджував це питання.

Метою статті є з'ясувати особливості та функціонування колоративів у публіцистичному стилі на матеріалі журналу National Geographic. Виклад основного матеріалу. У статті «Семантична структура лексичних одиниць на позначення кольору» Т. Семашко дає таке визначення: «Колоративи як окрема група словника мови – відкрита система, яка характеризується історичною стійкістю, відзначається різноманітністю словотвірної структури лексем, має містку семантичну структуру, зумовлену, з одного боку, багатством хроматичної гами об'єктивної дійсності, з іншого – соціокультурної сутності кольору, що втілюється в його експресивній, асоціативній та символічній значущості» [4].

Щоб зрозуміти особливості вживання колоративів в публіцистичному стилі розглянемо їх функціонування на прикладі журналу National Geographic. Проведення дослідження було обрано на прикладі журналу National Geographic не випадково. Статті цього журналу містять багато описів побуту різних та реалій, характеристик рідкісних видів та вивчення унікальних явищ, передача специфічності яких не можлива без використання колоративів. Крім того, стиль написання відповідає всім вимогам публіцистичного стилю мови. Для дослідження було використано при-

клади ілюстрованого матеріалу з журналу *National Geographic* (November 2007, Vol 202, No 5).

Досліджуючи лексичну складову журналу було виокремлено 17 випадків застосування колоративів та слів, що мають безпосереднє відношення до кольору. В журналі було виявлено такі часто використовувані колірні компоненти: white, red, blue, green.

Щоб зрозуміти для вживаються колоративи в даному журналі проаналізуємо їхню структуру та простежимо чому в цьому контексті вжиті саме такі кольори. Розглянемо насамперед структурні особливості колоративів вжитих у *National Geographic*. Отже, досліджуючи статті журналу було виокремлено такі моделі: поєднання прикметника з іменником, складні прикметники, порівняльні звороти, метонімія.

Однією з найпоширеніших структурних моделей колоративів є Adj + N (іменник +прикметник). Колоратив було використано для надання чіткості і образності опису морської фауни. Проведення вибірки показує, що поєднання Adj + N найчастіше зустрічається в статтях журналу. Така структура є цілком типовою для публіцистичного стилю, так як такий стиль вимагає ясність і чистоту викладу тексту, що в свою чергу означає майже повну відсутність метафор та метонімії, порівняльних зворотів.

Структура Adj + N є найбільш поширеною, але в той же час на це є причина: так читач легше сприймає текст, такий колоратив підходить для вживання у будь-якому стилі. Другою типовою моделлю структури колоративів є складні прикметники. У статтях американського журналу трапляється ще один вид структурних особливостей колоративів – складні прикметники. Найчастіше вони позначають відтінки кольору та його насиченість.

Третьою і однією з найскладніших структур, які утворюють колоративи є порівняльні звороти. Зазвичай використання такого типу структур є нетиповим для публіцистичного стилю, та все ж допустимим. Колоративи, які за структурою є порівняльними зворотами складніші за будовою та мають вужчу сферу використання, проте є ширшими та точнішими в плані опису, тому що зазвичай оперують візуальними поняттями. Порівняльні звороти

звертаються до уяви читача, викликають образи, що дозволяє повністю розкрити картину описуваного.

Четвертою моделлю структури колоративів є метонімія. Метонімія використовується в публіцистичному стилі для зображення культурних регіональних особливостей і реалій. Формування таких колоративів залежить здебільшого від історичного підґрунтя. Описуючи культуру будь-якої країни важко уникнути вживання метонімії, бо саме вона широко розкриває побут та характер мешканців.

Висновки. Мова є складною та динамічною системою, для якої характерними є постійний розвиток та трансформація. Опрацювавши теоретичний серіал було дано визначення поняттю колоратив. У ході дослідження було визначено, що колоративи широко використовуються в публіцистичному стилі. Їхні основні функції привернення уваги, надання привабливості, утворення асоціативних зображень – в рекламі. Деталізація, відтворення особливостей відтінку, структури описуваного явища чи предмета.

Відповідно до проведеного дослідження, колоративи є невід'ємною складовою сучасного публіцистичного стилю. Їхнє вживання необхідне в текстах для точного опису природи, флори та фауни, що описуються.

Література:

1. Герасименко І. А. Проблема структурної та лексико-семантичної організації колоративів. *Мовознавство*, 2012. № 1. С. 49–54.
2. Кошова А. Особливості семантики та функціонування колоративів в українській фразеології (на матеріалі творів Б. Харчука) [Текст]. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Мовознавство*. 2014. Вип. 1(23). С. 100–103.
3. Заслужена А. А. Характеристика колоративної лексики зі значенням «Чорний» у романі Г. Д. Робертса «Шантарам». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2017. Вип. 28. С. 67–70.
4. Семашко Т. Ф. Семантична структура лексичних одиниць кольору в українській мові. *Мовознавство*. 2009. Випуск 17. С. 14–21.

5. Римар Н. Ю. Колористика художнього простору як важливий наративний засіб прози Ніни Бічуї. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2014. С. 200–205.

6. Семашко Т. Ф. Особливості семантики та функціонування слів-кологративів в українській фразеології: Дис... канд. наук: 10.02.01. 2008. С. 4–25.

7. Коккіна Л., Романко Г. Прагматика функціонування кологративної лексики у сучасному рекламному дискурсі. *Південний архів. Філологічні науки*. 2018. Вип. 72(2). С. 64–68.

8. Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>

9. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com/>

УДК 82.09

Рудик Аріна

(м. Острозьк, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

ЕФЕКТ ВІДЧУЖЕННЯ В РОМАНІ В. НАБОКОВА «ЗАПРОШЕННЯ НА СТРАТУ»

Стаття присвячена аналізу ефекту відчуження в романі В. Набокова «Запрошення на страту». Проаналізовано ефект відчуження як невід'ємну складову характеру головного героя, а також особливу структуру роману як літературного твору.

Ключові слова: ефект відчуження, протиставлення, театралізованість, абсурд.

The article is devoted to the analysis of the effect of alienation in V. Nabokov's novel «Invitation to a Beheading». The effect of alienation as an integral part of the character of the protagonist, as well as the special structure of the novel as a literary work is analyzed.

Keywords: the effect of alienation, opposition, theatricality, absurd.

Стиль Володимира Набокова має ряд особливостей, що вирізняють його з плеяди колег-письменників. Він важко вписується в будь-яку з відомих стильових формацій. Поетика Набокова не є ні ігровою, ні модерністською, ні постмодерністською. Однак є елемент, що об'єднує чи не всі твори автора. Це ефект відчуження. Треба зазначити, що ефект відчуження в прозі Набокова виявляється як в невід'ємній рисі характеру більшості головних героїв його творів, так і в особливій структурі роману як літературного твору.

Існує концепція ефекту відчуження, запропонована німецьким драматургом та теоретиком Бертольдом Брехтом. Це художній

прийом, призначення якого – показати явища життя з незвичайного боку, змусити по-іншому подивитися на них, критично оцінити все, що відбувається на сцені. «Ефект відчуження» полягає в тому, що глядач повинен подолати себе в герої, провести між ним і собою паралель, впізнати в ньому себе, але не зануритися з головою, а побачити його, і отже себе, з боку.

Такий підхід ми можемо спостерігати багатьох творах Набокова, зокрема в романі «Запрошення на страту», щоправда тут ефект відчуження Набоков передає дещо своєрідним способом. Вся структура роману базується на концепції абсурду, автор наче вивертає загальноприйнятні речі навиворіт і подає їх в абсолютно протилежному світі. Світ, в якому живуть герої роману «Запрошення на страту», це «світ самореферентних знаків», а не живих людей, де відсутність видається за присутність, реальне і уявне втрачають відмінність і зрозумілий кожному читачеві сенс, задалегідь містить неправильне з точки зору логіки прочитання, що очевидно по початкових рядках роману: «Згідно з законом, Цинциннату оголосили смертний вирок пошепки».

Абсурдність світу в романі підкреслюється і навмисною театралізацією всього, що відбувається. Події нагадують погану виставу, а герої – нашвидкоруч зліплених ляльок-акторів, які час від часу плутають слова, не встигають переодягнутись, або заgrimуватись. Сам Цинциннат в хвилину туги роздумує над тим, як шкода йому помирати, адже його тіло таке зручне, а голова так чудово сидить.

Події відбуваються в карнавальному антисвіті, де кожен, маючи маски й грим, грає кілька ролей: тюремник Родіон з підкреслено російською зовнішністю є і директором в'язниці Родригом Івановичем і адвокатом. Мсьє П'єр, аналог маски П'єро з середньовічних фарсів, за сумісництвом фокусник, жонглер, перетворюється на ката. Додає абсурду і той факт, що адвокат і прокурор – маски, що замінюють один одного втілюють абсурдне поєднання захисту і звинувачення в одній особі.

Штучний світ театралізованого дійства породжує такі ж копії, ляльок, лише зовні схожих на реальних людей, тому в загальному карнавальному перевертні не тільки антагоністи героя, а й сам

Цинциннат перетворюються у людей, що нагадують іграшки, які легко розкрутити. Читач не може поринути повністю в водоверть подій роману, йому легко абстрагуватись від головного героя завдяки саме такій театралізованій структурі роману.

І протиставлення головного героя решті світу і можливість спостерігати за подіями роману наче зі сцени театру, і є способом Набокова показати в чому він вбачає абсурдність життя та як розуміє проблему інакшості в стандартизованому світі.

Література:

1. Набоков В. Приглашение на казнь. *Собр. соч.* Т. 4. М.: Правда, 1990. 479 с.
2. Бицилли П. Возрождение Аллегии. *Классик без ретуши. Литературный мир о творчестве Владимира Набокова. Критические отзывы, эссе, пародии* / Под общей редакцией Н. Г. Мельникова. М.: Новое литературное обозрение, 2000. 688 с.

УДК 82.09

Семчук Валентин*(м. Острозьк, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ЕВОЛЮЦІЯ ГОЛОВНОГО ГЕРОЯ У РОМАНІ ТОМАСА КІНІЛЛІ «СПИСОК ШИНДЛЕРА»

Стаття присвячена аналізу роману австралійського письменника, Томаса Майкла Кініллі. Проаналізовано зміну цінностей та еволюцію головного героя від авантюриста до гуманіста, Оскара Шиндлера.

Ключові слова: Оскар Шиндлер, цінності, еволюція, перетілення, гуманізм, психоаналіз

The article deals with the analyses of the novel "Schindler's Ark" written by Australian writer, Thomas Michael Keneally. Changes in values and the evolution of the protagonist from adventurer to humanist, Oskar Schindler, were analyzed.

Keywords: Oskar Schindler, values, evolution, metamorphosis, humanism, psychoanalysis.

Постановка проблеми. В середині ХХ століття людство стикнулося з глобальною трагедією – Голокостом. Мільйони євреїв систематично переслідувались та масово знищувались в гетто та концтаборах. Навіть неприхильні до режиму громадяни не до кінця усвідомлювали всю трагедію єврейського народу. Одним з таких був головний герой роману Томаса Кініллі Оскар Шиндлер. Німецький підприємець та член нацистської партії не був лояльним до гітлерівської системи. Оскар керувався власними прагматичними міркування та певний час нейтрально ставився до переслідувань. Спілкуючись зі скромним лідером єврейської общини та спостерігаючи за роботою концтаборів, головний герой поступово переосмислює усі події та усвідомлює глибоку трагедію ув'язнених меншин.

© Семчук Валентин, 2020

Аналіз останніх досліджень та публікацій і актуальність. Дослідження пов'язані із персоналією Оскара Шиндлера знайшли своє відображення у науковій літературі переважно іноземних авторів. З-поміж іноземних дослідників слід відзначити R.P.Ebertz, який досліджував дії та характер Шиндлера з точки зору кантіанства та David M. Crowe, який досліджував його особистість в історичному контексті.

Тема праці досі актуальна; робіт, які комплексно досліджували проблематику гуманізму в контексті історії Оскара Шиндлера достатньо. Мета статті полягає у аналізі еволюції головного героя роману «Список Шиндлера» Томаса Кініллі.

Виклад основного матеріалу. Головний герой твору, Оскар Шиндлер, німецький підприємець та член Націонал-соціалістичної партії Німеччини веде виключно гедоністичний образ життя, роз'їжджає на шикарних авто, схильний до випивки не лише з міркувань встановлення контактів, але й просто задля веселощів. Автор не приховує суперечливості історичної постаті Оскара Шиндлера, але й наголошує на важливості не ідеалізувати героя: «Він не був молодим чоловіком великих чеснот – принаймні в загальноприйнятому розумінні» [1]. Він користується не аби яким успіхом у жінок, проте неодноразово зраджує своїй дружині, хоч і з щедрістю ставився до своїх коханок. Оскар виділяється своєю харизмою, має розвинений емоційний інтелект, вміє досконало аналізувати людей та відмінно маніпулює задля досягнення власних цілей. Шиндлер мислить простими категоріями, оскільки він капіталіст, для якого основною метою є примноження капіталу та максимізація прибутку. Тому й не дивно, що він оцінює війну виключно з опортуністичної перспективи. Війна як явище для нього, в першу чергу, це вікно можливостей. Оскар прекрасно розуміє недоліки корумпованої бюрократичної машини та використовує їх для реалізації власних амбіцій.

Ранні прояви благодійності Шиндлера зовсім не свідчать про його гуманістичні пориви. «І хоча добродійство гера Шиндлера документально підтверджено, неоднозначності йому надає те, що він працював у межах – чи то пак за рахунок – тої аморальної і дикої системи, яка наповнила Європу таборами з різними, але

завжди нелюдськими умовами і створила принижену, замовчувану націю в'язнів» [1]. Варто розуміти, що головний герой – це азартний індивідуаліст, який не виділяється лояльністю до партії. Рятуючи євреїв з гетто, Оскар кидає своєрідний виклик режиму, використовуючи його слабкі місця. Для нього це гра з високими ставками, спосіб отримати адреналін, оскільки він чітко усвідомлює усі ризики. Саме так Оскар бачить справжній прояв влади.

Одним з маркерів еволюції головного героя є зміна його цінностей. Наміром Оскара досі залишається отримання прибутку, але паралельно він намагається зберегти стільки життів, скільки йому дозволяють обставини. [4]. На той час чоловік вже розумів сутність нацистського режиму і засуджував його. «Але він ділок, торгівець за своєю природою і ніколи не стане відверто плювати цій системі межи очі». Тож Шиндлер опинився в складній ситуації: він був проти репресій, вбивств, расизму та війни. Але як підприємець і громадянин Німеччини він наражався на небезпеку, маючи такі опозиційні погляди. Це є відправною точкою до еволюції Шиндлера від авантюриста до гуманіста.

Остаточною точкою перевтілення головного героя є воля Оскара за буд-який рахунок зберегти життя євреїв, яким загрожувало масове винищення в концтаборі.

Гроші та статус втратили свою пріоритетність. Шиндлер витрачає велику частку свого капіталу на можливість включити чим більше євреїв у свій список та шукає будь-які способи його розширити. Цим самим герой нівелює свої корисливі інтереси перед лицем збереження людського життя. Попри свою химерну моральність Оскар постає взірцем боротьби з апаратом насильства та символом маніфестації гуманізму [3].

Підсвідоме героя спонукає його задовольняти біологічні імпульси та сексуальні інстинкти. Інший компонент психічного апарату персонажа, Его, пристосовує реалізацію підсвідомих бажань до вимог реальності та Супер-Его. Оскар успішно адаптується не тільки в тоталітарній системі, а й в суспільстві високопосадовців, офіцерів та бізнесменів. Гедоністичний образ життя героя свідчить про те, що його Підсвідоме та Его є домінуючими над Супер-Его, компонентом, що відповідає за совість та репре-

зентує цінності і мораль суспільства. Важливу роль у формуванні Надсвідомого Оскара Шиндлера грали події, що відбувались в окупованій Польщі та його оточення, яскравими представниками якого були Іцхак Штерн та Амон Гьот. Іцхак – альтруїстичний лідер єврейської общини. Він постає перед Оскаром скромною, відданою та саможертвовною людиною, а також мав визначальний вплив на розвиток емпатії Шиндлера. Пряма протилежність Штерну, Амон Гьот – жорстокий та цинічний вбивця, що уособлює в собі всю абсурдність та ненависть режиму. Перебування в такому контрастному оточенні та спостереження за масовими вбивствами в концтаборі спровокувало внутрішній конфлікт персонажа і, відповідно, остаточно сформувало Супер-Его Оскара, що в кінцевому результаті переважило вплив Підсвідомого та Его на особистість головного героя [2].

Література:

1. Кініллі Т. Список Шиндлера. URL: <https://www.rulit.me/books/spisok-shindlera-read-463764-1.html>
2. A Psychoanalytic study of Oskar Schindler's reasons to save the jews in Thomas Keneally's Schindler's List / Irra Veronica. 2005. URL: https://www.researchgate.net/publication/39736144_A_Psychoanalytic_study_of_Oskar_Schindler's_reasons_to_save_the_jews_in_Thomas_Keneally's_Schindler's_List
3. Is Oskar Schindler a good man? / R.P.Ebertz 2011. URL: https://www.researchgate.net/scientific-contributions/79897831_Roger_P_Ebertz
4. Oskar Schindler: The Untold Story / Stuart Anderson. 2014. URL: <https://www.forbes.com/sites/stuartanderson/2014/03/19/oskar-schindler-the-untold-story-3/#13c5c49f5537>

УДК 82.09

Сердюк Юліана*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ ГІМНАЗІЇ

У статті розглядаються іноваційні методи у формуванні іношомовної лексичної компетенції на старшому етапі гімназії, виявляється важливість ігрових прийомів, досліджується ефективність автентичних матеріалів, пісень та текстів професійної спрямованості.

Ключові слова: *лексична компетенція, прийоми, методи.*

The article considers innovative methods in the formation of foreign lexical competence at the senior stage of gymnasium, reveals the importance of game techniques, examines the effectiveness of authentic materials, songs and professional text.

Keywords: *lexical competence, techniques, methods.*

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що лексика є невід'ємною складовою всіх видів мовленнєвої діяльності, формування, вдосконалення і розвиток якої і є основним завданням навчання іноземної мови. Однак, організації процесу формування лексичної компетенції приділяється недостатньо уваги. Проблема полягає у протиріччі між невідповідністю великого обсягу лексики і маленьким вибором вправ, який не дозволяє розкрити ту чи іншу теми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-методологічною базою дослідження послужили положення, розроблені в наукових працях з психології навчання іноземним мовам (А.А. Леонт'єв, І.О. Зимня); англійської фразеології (М.М. Амосова, А.В. Кунін, В.П. Жуков). Метою нашої статті є дослідити

© Сердюк Юліана, 2020

та удосконалити організацію процесу формування лексичної компетенції.

Закон «Про освіту України» та державні освітні стандарти виділяють три важливих постулати: школа є найважливішим фактором розвитку особистості; школа повинна перетворитися на дієвий перспективний фактор розвитку українського суспільства; систему освіти і школу необхідно постійно розвивати [1; 18].

З усього різноманіття інноваційних напрямків у розвитку сучасної дидактики особливе місце займають освітні технології. Метод «Brain Storming» є простою технологією швидкого та асоціативного запису думок, ідей, розмов. Метод «Cluster» служить для стимулювання розумової діяльності та є графічним прийомом систематизації матеріалу. Гра – це активний спосіб досягнення багатьох освітніх цілей. Хоч і на короткий проміжок часу, гра сприяє створенню «мовного середовища» на уроці і поза ним [2].

Можлива гра на те, хто складе більше фраз з даним словом. Відбувається відпрацювання сполучуваності даного слова з іншими. Придумувати речення з новими словами (можливі варіанти, що ускладнюють завдання: інформація особистого характеру, гумористичне висловлювання, складання загадок з даним словом).

Створення учнями в зошитах або на дошку мнемонік (схематична малюнків). При використанні автентичних матеріалів (фільмів, серіалів) в процесі вивчення мови «реалізується принцип занурення в соціокультурно-мовне середовище країни, що вивчається в навчальній аудиторії, створюючи ілюзію прилучення учнів до природного мовної середовищі, моделюючи комунікативну ситуацію» [3, с. 88].

Найпоширеніший алгоритм роботи з фільмом наступний: спочатку необхідно переглянути його, не звертаючи уваги на незнайомі слова; подивитися його вдруге і звернути увагу на незнайомі фрази, слова, поєднання слів; виписати і запам'ятати, а потім скласти невелику розповідь, історію про себе зі словами з фільму.

Пісні є прийомом більш міцного засвоєння лексичного запасу, тому що включають нові слова і вирази, а також допомагають засвоїти та активізувати граматичні конструкції. Пісні можна ви-

користувати як введення в новий матеріал на початку уроку. Попросіть студентів закрити очі, послухати пісню і уявити картинку до даної пісні [4].

Професійна спрямованість у навчанні іноземних мов здійснюється в процесі мовленнєвої діяльності: читання та усного мовлення. Важливо, щоб школярі оволоділи професійною лексикою. Дасться завдання: прочитати текст, зрозуміти і передати його зміст рідною мовою.

Для збереження і подальшого розширення активного словника старшокласників на основі читання представляється необхідне виконання цілого комплексу поступово ускладнюються взаємопов'язаних вправ різного типу, які б забезпечували керувану активізацію лексичних одиниць [5].

Література:

1. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс лекций: Пособие для студентов пед. вузов и учителей. М.: Просвещение, 2003. 145 с.
2. Vince Michael: Elementary Language Practice, Macmillan Publishers Lim, 2003.
3. Азарова С.Н. и др. Книга для учителя к учебнику англ. яз. для нач. шк. "Enjoy English-1". Обнинск, Титул, 2005. С. 90.
4. Graves, Donald H. "All children can write." University of New Hampshire Learning Disabilities Focus, 2008.
5. Nation, I.S.P. Learning vocabulary in another language. Cambridge University Press, 2001.

УДК 811'25:82.09

Хмільовська Оксана

(м. Острог, Україна)

Національний ун-т «Острозька академія»

РИТМІЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ ВІРШІВ ОСКАРА УАЙЛЬДА)

Статтю присвячено дослідженню перекладацьких трансформацій. Розглядаються ритмічні аспекти перекладу англомовних поетичних текстів на матеріалах віршів О. Уайльда, досліджуються сучасні вимоги до видів перекладу та оптимальне відтворення стилістичних характеристик тексту українською мовою.

Ключові слова: *О. Уайльд, переклад, ритм, еквіритмічність, поетичний твір, літературна критика.*

The article is devoted to the study of translation transformations. Rhythmic aspects of translation of English-language poetic texts on the materials of O. Wilde's poems are considered, modern requirements to types of translation and optimal reproduction of stylistic characteristics of the text in Ukrainian.

Keywords: *O. Wilde, translation, rhythm, equirhythmicity, poetic work, literary criticism.*

Метою є дослідження особливостей перекладу англомовних поетичних творів українською мовою, звернення уваги на ритм як основу поезії, простежування особливостей і ритміки оригіналу, її відображення в перекладі. Основні завдання статті: 1) розглянути особливості поетичних творів як об'єкту перекладу; 2) Вивести основні закономірності перекладу поетичних творів; 3) з'ясувати особливості передачі міжкультурних особливостей та образності поетичних творів при перекладі; 4) проаналізувати переклади англомовних поетичних творів Оскара Уайльда українською мовою.

Об'єктом дослідження є ритмічний аспект перекладу поетичних текстів. Предметом дослідження було обрано вірші відомого ірландського письменника та поета Оскара Уайльда, та його переклади українською мовою, тому що для українського читача він більше відомий як автор прозових творів, проте його поезії також заслуговують неабиякої уваги.

Практична цінність роботи полягає у тому, що отримані результати можна застосовувати для розв'язання практичних проблем, пов'язаних з англо-українським перекладом, зокрема перекладом поетичних текстів. Також, надалі дана робота може використовуватися для розвитку теоретичних аспектів перекладознавства.

Переклад – це відтворення твору, який існує в одній мові, іншою. Ритм є невід'ємною частиною поетичного перекладу, який надає літературному твору естетичного звучання та значення. Збереження у перекладі поетичного тексту рівної ритмічної структури оригіналу з урахуванням нормативів кожної мови має назву еквіритмічність. Важливим аспектом при еквіритмічності є дотримання принципу еквілінеарності, тобто максимального збереження порядку строф та рядків оригіналу. При здійсненні перекладу поетичного тексту до уваги беруться його стилістичні особливості та особистість автора. Саме тому жоден переклад не може бути абсолютно точним.

Для наочного зображення римування було обрано віршований твір Оскара Уайльда "La Bella Donna". У порівнянні з оригіналом в перекладі речення коротші і, відповідно, змінюється їх звучання. Навіть попри збереження перехресного римування (АБАБ) та деяких особливостей, все ж у перекладі явища описані більш з ухилом на український лад. Оригінал та переклад вірша мають строфічну форму катрену, вірш складається з чотиривіршів. При поділі на склади в оригіналі спостерігається три склади з чергуванням відкритих та закритих складів. Переклад містить чотири-складову структуру із відкритими складами.

Беручи до уваги силабо-тонічну систему віршування, що дозволяє систематизувати ритмічний рух поезії, у оригіналі строфи написано тристопним ямбом, тоді як у перекладі вірш складається

ся з чотиристопного ямбу. Віршований рядок як оригіналу так і перекладу закінчується парокситонною клаузулою.

Висновки. Основною проблемою перекладу поетичного твору є співвідношення контексту автора й контексту перекладача, який містить у собі проблему співзвучності та проблему передання почуттів і думок автора зі збереженням адекватності поетичного перекладу. У віршованих творах ритм відіграє змістово-емоційну роль і виступає як засіб увиразнення змістовно-експресивних елементів, за рахунок повторення певних елементів у співвідносних рядках оригіналу та перекладу.

Література:

1. Захарова О. Д. Теоретические аспекты определения экономической сущности понятия «региональная система» в контексте регионализации экономики. Экономика и управление. 2007. № 1. С. 46–51.
2. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы. М.: Наука, 1989. 259 с.
3. Виноградов В. С. Перевод. Общие и лексические вопросы. М.: КДУ, 2004. С. 162–240.

УДК 82.09

Черняк Максим*(м. Острог, Україна)**Національний університет «Острозька академія»*

ДИСКУРСИВНІ АСПЕКТИ ФЕНОМЕНУ БЛОГЕРСТВА (НА МАТЕРІАЛІ БЛОГІВ FUNFORLOUIS ТА VAGABROTHERS)

У статті розглядаються головні аспекти функціонування блогу як різновиду мережових текстів. Увага приділяється розгляду поняття «мас-медійний» дискурс. Подано характеристики двох англomовних тревел-блогів – FunForLouis та Vagabrothers.

Ключові слова: блог, блогосфера, мас-медійний дискурс, дискурс-аналіз.

The target is the main aspects of how a blog works as network texts. Attention is paid to the notion of «mass media» discourse. Also the levels of relevant media analysis on the Internet. we present the characteristics of two English-language travel blogs – FunForLouis and Vagabrothers.

Keywords: blog, blogosphere, mass media discourse, discourse analysis.

Актуальність теми: сучасний медіа-дискурс характеризується інтенсивним розвитком нових, нестандартних форм, засоби впливу на аудиторію яких не зовсім дослідженні. Цей вид постійно трансформується, набуває нових властивостей під впливом нових відомостей та розвитку новітніх технологій.

Тема функціонування блогерства потребує детального розгляду, адже блогінг – є відносно новим явищем у системі комунікацій, тому і передбачає специфічні підходи до вивчення текстів та використання механізмів впливу на потенційних глядачів, читачів та слухачів.

Мета: дослідити особливості дискурсу в прагматично-ситуативному аспекті комунікативного середовища блогів FunForLouis та Vagabrothers, виявити специфічні риси впливу на аудиторію. Мета дослідження передбачає виконання конкретних завдань: розглянути дефініції дискурсу; визначити характерні риси формування тесту тревел-блогів; проаналізувати засоби залучення аудиторії в комунікацію з блогерами.

Об'єкт дослідження: особливості прагматично-ситуативного аспекту формування тесту та змістовного наповнення блогерства, як одного з різновидів медіа-дискурсу та вивчення можливостей впливу на потенційну аудиторію. Предметом дослідження виступають відеоматеріали, тексти тревел-блогерів (FunForLouis та Vagabrothers). Вони є найпопулярнішими у даному напрямку за кількістю переглядів. Це класичні зразки діяльності блогерів в мережі інтернет. Вони є ідентичними за змістовим наповненням, проте відрізняються способами залучення уваги.

Головними героями та авторами двох блогів – FunForLouis, Vagabrothers є молоді чоловіки, які подорожують різними країнами та показують це у матеріалах свого блогу. Наукова новизна дослідження полягає у виявленні особливостей функціонування блогів як нових форм медіа-дискурсу, з'ясуванні причин їх популярності у порівнянні із звичайними формами телепередач, способів залучення аудиторії та ін.

Основні методи дослідження: дискурс-аналіз, стилістичний та текстовий аналіз, індукція, синтез. У час інформаційного буму важко відслідкувати великий потік відомостей з усього світу. Зазнають трансформації певні жанри, змінюються акценти та запити аудиторії.

Блог – це гіпержанр Інтернету, що являє собою певним чином модифіковану, оновлену веб-сторінку, яка містить датовані записи (пости), організовані у зворотному хронологічному порядку, які, крім текстової, містять аудіовізуальну інформацію, а також надає читачам можливість залишати свої коментарі до кожного посту. У науковому світі на початковому етапі вивчення поняття дискурс часто ототожнювали з системою тексту та стилю. Текст напряму належить та є актуальним у певній мовній ситуації, на-

томість дискурсу описують як явище, яке виникає у соціумі. Можна стверджувати, що дискурс складається з думок, які оформлюють у повноцінний зв'язний текст.

За словами Е. Бенвеніста який вважає, що важливою рисою дискурсу в широкому значенні є співвідношення його з учасниками мовленнєвого акту, а саме, тим, хто говорить та тим, хто слухає, а також з комунікативним наміром певним чином вплинути на слухача.

Висновки. Автори блогів намагаються залучити до перегляду аудиторію, глядачі у свою чергу, можуть дописувати у коментарях свої думки. Відбувається віртуальна комунікація. Важливою складовою є наявність каналу – соціальні мережі чи інтернет-платформи, при цьому мовленнєвий потік блогера є основною формою спілкування між адресатом та адресантом. Особливість блогерської комунікації полягає у чіткій орієнтації на запити потенційної аудиторії, наявність розважальної складової у відеоматеріалі, необхідних умов для віртуальної взаємодії, постійне звернення до глядачів та пропагування певних ідей у суспільство.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К. : Академія, 2004. 344 с.
2. Землякова О. О. Лінгвостилістичні характеристики жанру англомовного корпоративного блогу: авто- реф. дис. канд. філол. наук. Харків : Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2010. 22 с
3. Калитюк, Л. П. Дискурс-портрет американського блогера Фіони Циткін. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2018. Т. 1. Вип. 3. С. 127–131.
4. Кравченко А. Г. Дискурс у світлі наукових дискусій. Концепція дискурсивного аналізу Т. Ван Дейка. Актуальні проблеми сучасної германістики та методика викладання іноземних мов : колективна монографія / А. Б. Брутман, В. М. Бутов, Г. В. Василенко та ін. ; під. заг. ред. П. В. Прохорової. Запоріжжя : Дике Поле, 2015. С. 5–19.
5. Маслова Т. Б. Типологія наукового дискурсу в сучасній мовознавчій парадигмі. *Англістика та американістика*. Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту. 2012. Вип. 10. С. 39–43.

6. Семигіна Т. В. Використання дискурс-аналізу в дослідженнях із соціальної роботи. *Наукові записки. Національний університет «Києво-Могилянська академія»*. 2001. Том 19. С. 322–325.

7. Штерн І.Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник. К. : АртЕк, 1998. 336 с.

8. Murdoch's speech: full text. Media Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/media/2005/apr/14/citynews.newmedia> (дата звернення: 10.02.2020)

УДК 378.147

Шемчук Ольга*(м. Острог, Україна)**Національний ун-т «Острозька академія»***ТРУДНОЩІ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ НАВИЧОК АУДІОВАННЯ
СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

У тезах розглядається аудіювання як один з найважливіших компонентів вивчення іноземної мови, труднощі під час аудіювання та шляхи їх подолання.

Ключові слова: аудіювання, аудіотекст, мовленнєва діяльність, мовна компетенція.

The article reveals listening comprehension as one of the most important components of foreign language learning, the difficulty of listening, and how to overcome them.

Keywords: listening comprehension, speech activity, recording, speaking competence.

На сьогоднішній день англійська мова є провідною мовою світу. Спеціалісти з хорошим знанням іноземної мови користуються попитом на ринку праці, тому англійська мова набуває все більшої популярності та виникає нагальна потреба у її вивченні. Відомо багато методів і способів вивчення англійської мовної компетенції, кожен з методів пропонує свою систему вправ, які впливають на розвиток певного виду діяльності. З огляду на необхідність в комунікативному спілкуванні, вміння сприймати іноземну мову на слух є одним з найважливіших професійних вмінь, а особливо для студентів немовних спеціальностей.

Аудіювання є важливим компонентом вивчення іноземної мови на усіх етапах. Завдяки аудіюванню, студенти вчаться уважно слухати звукову мову, формувати вміння передбачати значеннєвий зміст висловлювання. Цей вид мовленнєвої діяльності

дозволяє опанувати звукову сторону мови, її фонемним складом, інтонацією: ритмом, наголосом, мелодикою.

Головною метою навчання аудіювання є підготовка студента до мовного спілкування в природних умовах. Регулярне використання аудіотексту позитивно впливає на когнітивну сферу студентів і дозволяє їм краще сприймати та розуміти текст на слух.

Аудіювання – це процес сприйняття та розуміння мовлення на слух. Також можна сказати, що це перцептивна розумова мнемічна діяльність.

Процес аудіювання починається зі сприймання мовлення, під час якого слухач завдяки механізму внутрішнього промовляння перетворює звукові (а якщо він спостерігає за співрозмовником, то й зорові) образи в артикуляційні. Наявність зорових компонентів, під час аудіювання, які сприймаються зоровим аналізатором, позитивно впливають на процес сприйняття та розуміння тексту на слух. Зоровий компонент, який є додатковим впливає на когнітивну сферу слухача.

Для ефективного аудіювання потрібно створити відповідні умови. Під час використання аудіювання в процесі навчання англійської мови можуть виникати певні труднощі. Варто зазначити, що ефективність цього виду навчання тісно пов'язане з вмінням долати труднощі, тому створюючи відповідні умови іншомовного середовища викладач позитивно впливає на процес організації навчання студентів.

Існують певні труднощі обумовлені умовами аудіювання (зовнішні шуми, акустика, наявність або відсутність співрозмовника), труднощі пов'язані з індивідуальними особливостями мовця (вік, стать, освіта, досвід, дефекти мовлення), труднощі, обумовлені мовними особливостями матеріала (використання великої кількості незнайомої лексики, ідіом, скорочень, швидкий темп мовлення і т. ін.).

Труднощі можуть виникати на лексичному, граматичному та фонетичному рівнях. Лексичні труднощі: наявність невідомих лексичних одиниць, слів, які вжиті в переносному значенні, сленгових або запозичених слів і конструкцій. Педагог має ознайомити студентів з потенційно новими словами для них і звер-

нути увагу на такі лексичні одиниці перед слуханням тексту. Це допоможе студентам краще зрозуміти аудіозапис та успішно виконати вправи до аудіювання. Граматичні труднощі викликані незнайомими синтаксичними та граматичними конструкціями. Фонетичні труднощі виникають у правильності розуміння слова. Досить часто, під час швидкого темпу мовлення з'являється прогресивна та регресивна редукція, інтонаційні перепади тощо. Проте, цього теж можна уникнути, попередньо викладач може навести декілька схожих прикладів, для того аби студенти були готовими до процесу аудіювання [1, с. 98].

Успішність процесу аудіювання залежить не лише від індивідуальних особливостей слухача, а й від особливостей мовця. Так, на результати процесу аудіювання та на успішність сприйняття матеріалу на слух впливає темп мовлення, гучність і тембр голосу того, хто повідомляє інформацію. Голоси, які добре знайомі слухачеві, сприймати значно легше, ніж незнайомі [4, с.135]. Підсумовуючи вище сказане, доцільно використовувати та презентувати якомога більше аудіозаписів з використанням різних голосів і звертати належну увагу на голоси, які сприймаються важко.

Фактичні знання студентів немовних спеціальностей є важливою умовою акустичного розуміння сприйнятої інформації. Тобто набутий досвід студентів про об'єктивну реальність, включаючи абстракції, що на ній базуються. Чим більше знань по темі, яка знаходиться в центрі слухового сприйняття, тим вище очікування, що студенти зрозуміють обставини, про які йдеться в аудіотексті. Тому дуже важливо щоб текст для прослуховування був тісно пов'язаним з темою, яка розглядається на заняттях та базувався на представленій лексиці певно розділу.

Аудіювання як самостійний вид мовленнєвої діяльності обумовлене складністю сприйняття та необхідністю одномоментної інтеграції всіх розумових процесів [3, с. 43].

Ефективність навчання аудіюванню тісно переплітається із обов'язковим виконанням студентами вправ на формування загальних адитивних навичок. Аудіотексти для прослуховування повинні відповідати за змістом досліджувальній темі з усного мовлення, тому що ширший і складніший зміст, включає багато

незнайомої лексики, це значно погіршує розуміння тексту. Аудіювання передбачає сприйняття аудіотексту як цілісного повідомлення, а не як розуміння окремих фраз. Таке розуміння залежить від здатності студента усвідомлювати зміст окремих слів і словосполучень.

Робота з розвитку умінь і навичок аудіювання повинна відбуватися під час всього періоду навчання студентів. Проводити аудіювання доцільно на кожному занятті (якщо дозволяє тематичне планування та час) таким чином студенти немовних спеціальностей будуть звикати до автентичного мовлення. Перед безпосереднім прослуховуванням аудіотексту потрібно спрямувати студентів на можливі лексичні та граматичні труднощі в матеріалі для прослуховування. Це значно полегшить завдання для студентів і допоможе подолати певні труднощі. Регулярне використання аудіотексту позитивно впливає на когнітивну сферу студентів і дозволяє їм краще зрозуміти текст на слух. Під час сприйняття усного мовлення на слух виникають певні труднощі, тому викладач і студенти повинні відповідально ставитися до цього. Також потрібно звертати увагу на лексичні, граматичні та фонетичні труднощі, намагатися їх вирішити.

Література:

1. Бігуняк О. Р. Основи викладання англійської мови у вищих навчальних закладах. К.: Основа, 2016. 250 с.
2. Оскобойна Р.Л. Основи навчання аудіювання. К.: Основа, 2014. 340 с.
3. Петрова О. І. Аудіювання та його проблеми. К.: Світ знань, 2008. 130 с.
4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навч. посібник. К.: Фірма «ІНКОС», 2006. 248 с.

УДК 811:070

Ющак Юлія*(м. Острог, Україна)**Національний університет «Острозька академія»*

ОСОБЛИВОСТІ КОГЕЗІЇ ТЕКСТУ СТАТЕЙ У БІЗНЕС-ВИДАННЯХ

У статті проаналізовано когезію тексту на основі бізнес-видань, Розглядається визначення терміну «когезія» у сучасній лінгвістиці, описується її роль при аналізі тексту, а також співвідноситься це поняття з поняттям «зв'язності».

Ключові слова: когезія, текст, бізнес видання, бізнес, референція, субституція, еліпсис, кон'юнкція, лексична когезія.

The article is the analysis of the cohesion of the text on the basis of business publications, it considers the definition of the term "cohesion" in modern linguistics, describes its role in text analysis, and correlates this concept with the concept of "connectivity". The approaches of different scholars to the definition of this term used in the linguistics of the text and in the theory of discourse analysis are analyzed. Particular attention is paid to the problem of the cohesion of the text of articles in business publications. Several hypotheses have been put forward regarding the real increase in the efficiency of the use of cohesion in the relevant publications in order to achieve the set goals.

Keywords: cohesion, text, business edition, business, reference, substitution, ellipse, conjunction, lexical cohesion.

Актуальність. Бізнес-видання набувають усе більшої популярності серед молоді у зв'язку з потребами, що висуває сучасне суспільство. Відповідно до цього, набуває все більшого значення лінгвістична сторона аналізу бізнес-видань через використання відповідної лексики, міжлексемних зв'язків та засобів зв'язності тексту.

Постановка проблеми. Оскільки бізнес-видання набувають усе більшої популярності через вихід підприємництва на кардинально новий рівень, між ними з'являється чимала конкуренція. Це означає, що відповідно зростають і вимоги до написання подібних статей. Оскільки когезія є одним із основних понять лінгвістики тексту, до неї висуваються окремі вимоги і правила. Зважаючи на те, що часто потенціал когезії у бізнес-статях реалізовується не повністю, і сама структурна зв'язність тексту нерідко залишається на доволі примітивному рівні, постає проблема пошуку більш ефективних форм тексту, які могли б краще вирішувати проблеми бізнес-комунікації. Окрім цього, досліджуються шляхи, які б дозволили підвищити цю саму ефективність із урахуванням стилістичних особливостей тексту бізнес-статей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням когезії та засобів зв'язності тексту присвячені праці таких вчених як Мілевська Т. В., Маслова Т. Б., М. Халлїдей, Р. Хасан, Гальперін І. Р. та інші. Метою дослідження є виявлення недоліків в когезії існуючих бізнес-статей, а також пошук нових ефективних текстових форм і структур, які могли б краще вирішувати проблеми бізнес-комунікації.

Першим проаналізованим видом є референція. Її приклади можемо спостерігати у наступних реченнях: Departing ministers and civil servants snapped up 175 jobs between them in 1996-98 [3]. Наступним видом є еліпсис. У тексті знайдено наступні приклади еліпсису: There are two types of appointment, says a retired Big Four partner: first, of civil servants with deep technical expertise and second, of people who have been.

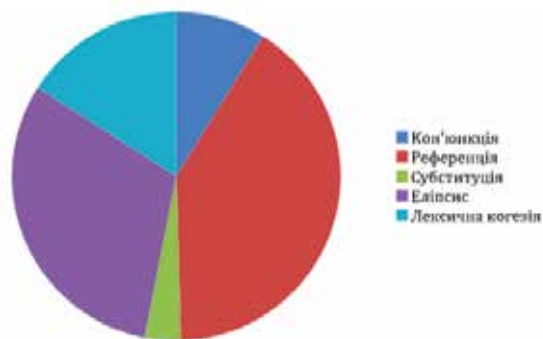
Кон'юнкція. Прикладами таких речень з тексту є: Salaries are higher in the corporate world by a factor of between three and 25. Yet the likes of the Eye keep highlighting controversial cases. Не менш важливою є й субституція. У наведених текстах знаходимо субституцію у наступних реченнях: The job portfolio of George Osborne also draws flack. Since 2017, the former chancellor, who edits the Evening standard, has had a one-day-a-week role at a BlackRock Investment Institute,...

Лексична когезія. В деяких з аналізованих текстів зустрічаються приклади лексичної когезії. Одним із таких є наступний: «The German government has promised to make fiscal sustainability a key topic when it heads the G8 in 2007/ but if Germany wants to put real pressure on its European partners to get their fiscal house in order, a look to the past may be a useful reminder of how to direct the public debate».

Із проаналізованих текстів виведено кількість когезійних одиниць:

Референція – 46 лексичних одиниць; Еліпсис – 35 лексичних одиниць; Кон'юнкція – 10 лексичних одиниць; Субституція – 4 лексичні одиниці; Лексична когезія – 18 лексичних одиниць.

Опираючись на статистику, виведено графічну діаграму використання різних видів когезії:

Діаграма 1. Використання різних видів когезії у текстах бізнес-тематики

Висновки. Референція – найчастіше використовуваний вид когезії у текстах бізнес-видань. Вона займає найвищу нішу у текстах та зустрічається так вкрай часто. Референція характеризується лаконічністю та точністю, що і є найважливішим для текстів такого виду. Для читача головне – зрозумілий та точний виклад тексту, а референція забезпечує обидві категорії.

Із отриманих результатів можна також побачити, що велике значення мають еліпсис і лексична когезія. Часте використан-

ня авторами бізнес-статей еліпсису пояснюється самим стилем даних статей. Текстам, написаним на бізнес-тематику, зазвичай характерний лаконічний, чіткий виклад інформації, позбавлений будь-яких зайвих слів.

Таким чином, вирішення поставлених проблем наведеними вище шляхами дозволить віднайти нові ефективні текстові форми і структури, які здатні були б краще вирішувати проблеми бізнес-комунікації.

Література:

1. Рибачок С. М. Термінологічна лексика як засіб когезії англomовного економічного тексту: автореф. дис... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2005. 20 с.
2. Halliday M. A. K., Hasan R. Cohesion in English. Longman Group Ltd., London, 1979. 374 p.
3. "Politicians in Business." The Economist, 14 Dec. 2019, pp. 25–26.
4. "No Respect for the Young." Business Spotlight, March 2007.
5. "Budgeting for the Worst?" Business Review, October 2011.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Бабич Вікторія – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька Академія»

Багнюк Анастасія – студентка II курсу Одеського національного морського університету (м. Одеса)

Бобков Вадим – викладач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька Академія»

Васюхник Олександра – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Галецький Сергій – викладач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька Академія»

Годунко Вікторія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Дворник Дарія – студентка III курсу Одеського національного морського університету (м. Одеса)

Єсіпова Катерина – викладач кафедри англійської мови та літератури Національного університету «Острозька Академія»

Жуковський Василь – доктор педагогічних наук, професор кафедри англійської мови і літератури Національного університету «Острозька академія»

Іваніщенко Оксана – студентка II курсу Одеського національного морського університету (м. Одеса)

Кичан Анастасія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Клинова Дарина – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Кокоско Анастасія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Коляда Юлія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Король Ктерина – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Косенко Анастасія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Крайчинська Галина – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька академія»

Кузьменко Анастасія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Кундеус Віта – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Логінова Лілія – ст. викладач кафедри «Філологія», Одеського національного морського університету (м. Одеса)

Марчук Тетяна – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Мілова Даріна – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Мішура Аліна – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Мутерко Василь – студент IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Олійник Діана – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Павлюк Тетяна – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Павлюк Христина – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Погранична Ольга – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Прозапас Наталія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Пшенична Анастасія – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Ревенко Людмила – викладач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька Академія»

Романюк Юлія – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Рудик Аріна – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Семчук Валентин – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Сердюк Юліана – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Тимчук Яна – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Хмільовська Оксана – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Черняк Максим – студент IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Шемчук Ольга – студентка факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Ющак Юлія – студентка IV курсу факультету романо-германських мов Національного університету «Острозька академія»

Наукове видання

ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

Збірник наукових тез

Випуск 7

Укладач *Крайчинська Г. В.*

Комп'ютерна верстка *Крушинської Н. О.*

Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 11,04. Наклад 50 прим. Зам. № 58–20.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «Times New Roman».

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Виготовлено ФОП видавець Свиначук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38068) 68 35 800, e-mail: 35800@ukr.net.